

Svatý Prokop
dibotůrce

Obsah

Úvod	7
SV. PROKOP	
Zázraky za života sv. Prokopa	9
Jak se Mena dostal přes řeku	21
Uzdravení slepé dívky	22
Osvobození posedlého	22
Vzkříšení mrtvého	23
Proroctví před smrtí	24
Smrt sv. Prokopa	27
Prokopův plášť uzdravuje nemocného	28
Slepec prohlédl	29
Po smrti sv. Prokopa	29
Sv. Prokop vyhání německého opata	30
V létě zamrzla řeka	31
Uzdravení slepé ženy	33
Uzdravení ženy z těžké nemoci	34
Kající žena osvobozena	34
Osvobození pastýře z klády	35
Prokop se zjevuje papeži	36
Vyhlášení za svatého (kanonizace)	37
Hrob sv. Prokopa, jeho přenesení a obnovení	38
SVĚDECTVÍ O ZÁZRACÍCH	
Uzdravení a osvobození u hrobu sv. Prokopa v 13. stol.	43
Osvobození posedlého panaše u hrobu	43
Osvobození a uzdravení polomrtvého a pomateného chlapce na hrobě	44
Pomatený mladík osvobozen, když pil u hrobu sv. Prokopa z jeho koflíku	44

Démonem pomatená dívka osvobozena na hrobě sv. Prokopa	44
Zázraky ve 14. stol.	45
Zjevení sv. Prokopa a uzdravení dvou nemocných	45
Rozmnožení pokrmů pro mnichy a hosty	46
Národní patroni čeští spolu se sv. Prokopem a sv. Václavem pomáhají v bitvě k vítězství	47
Záchrana dvou mužů před utopením	47
Žena je zachráněna před utopením	47
Zjevení sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele při mši a uzdravení nemocných	48
Zjevení sv. Prokopa a uzdravení slepého	48
Sv. Prokop se zjevuje ve snu strážci kostela, budí ho k povinnosti	48
Kajícní zločinec osvobozen od sebedušení	49
Sv. Prokop zachraňuje před smrtí mnicha Fabiána	49
Zločinec jdoucí na popraviště byl zachráněn	50
Uzdravení u hrobu světce ve 14. stol.	51
Slepá od narození uzdravena	51
Uzdravení ženy z Kolína	52
Uzdravení slepé ženy z Českého Brodu	52
Vzkříšení mrtvého chlapce u hrobu sv. Prokopa	52
Svědectví z této doby	53
Vzkříšení policisty	53
Probudil jsem se v márnici	53
Svatoprokopské studánky na Sázavě a v Chotouni – uzdravení v 17. a 18. stol.	55
Uzdravení vodou ze studánky Vosovky	55
Uzdravení očí vojína Jana Geiera 55 ■ Manželka vojína Geiera uzdravena z vodnatelnosti 55 ■ Vojenský poručík Gassapi uzdraven ze zimnice 55 ■ Marie Heimbechová uzdravená z osutin 55 ■ Kapucín P. Štěpán z Kolína uzdraven z bolesti v rameni 56 ■ František Bajer z Kutné Hory uzdraven z těžké zimnice 56 ■ Továř	

ze Sázavy uzdraven z epilepsie 56 ■ Uzdravení očí Barbory Die- trichové z Kouřimi 56	
Šest uzdravení vodou u studánky v Chotouni	57
Uzdravení kněze J. Stekla z Poděbrad 57 ■ Uzdravení Rudolfa Tuč- ka z Plaňan 57 ■ Uzdravení pozemkového komisaře Jindřicha Chlumčanského 57 ■ Uzdravení očí dívky Alžběty Sixtové 58 ■ Uzdravení dívky Alžběty Vlastníkové 58 ■ Uzdravení Vojtěcha Ostrovského ze zimnice 58	
Potrestání opilce, který urazil hlavu na soše sv. Prokopa	58
Zázračná uzdravení koncem 17. a začátkem 18. století	59
Uzdravení Františka z Talmberka ve Vlašimi	60
Uzdravení slečny Johanky z Valdštejna na Komorním Hrádku	62
Uzdravení chlapce Jiřího Dymokurského z epilepsie	65
Uzdravení pěti účastníků sázavské pouti	65
Uzdravení Jiřího Černého z epilepsie	65
Hejtman Ondřej Christ uzdraven z rány na noze	65
Dvojnásobné uzdravení hejtmana Jana Kormouta	66
Uzdravení chlapce Františka Hanouska	66
Uzdravení šenkýřky z pohlavní nemoci	66
Uzdravení sedmiletého chlapce z oční nemoci	67
Sv. Prokop zázračně pomohl živnostníku města Brna v jeho chudobě ...	67
Neplodná hraběnka si vyprosila na Sázavě dceru a ochranu při porodu	68
Dívka z Mnichovic uzdravena z epilepsie	71
Uzdravení z otoku na nohou	71
Pomoc důstojníku císařského vojska v Uhrách	71
Hraběnka z Talmberka uzdravena z těžké nemoci	72
Hraběnka z Pappenheimu uzdravena	72
Zastavení nakažlivého moru v Divišově	72
Manželka měšťana pražského uzdravena z nemoci v rameni	72
Dvojnásobné uzdravení ze zimnice u dítěte	73
Uzdravení slepého rychtáře	73
Kateřina Matějovská r. 1700 uzdravena z tělesných neduhů	73

Pomoc sv. Prokopa při soudní při	74
Záchrana před smrtí při těžkém porodu	74
Ferdinand z Talmberka uzdraven ze smrtelné nemoci	74
Téměř mrtvá Kateřina z Talmberka uzdravena	77
Zachránění života Anny Strakové	81
Náhlé uzdravení Josefa Rušila	81
Uzdravení Kateřiny z Prahy	81
Uzdravení dcery p. Antonína Šimůnka	82
Ochrana při pádu do prohlubně	82
Uzdravení Bohuslava Slanského	82
Uzdravení zraku	83
Osvobození od ledvinového kamene	83
Uzdravení a votivní upomínky na toto uzdravení darované klášteru	84
Zanechání pěti votivních památek za různá uzdravení	84
Uzdravení z rakoviny.	84
Uzdravení z prudkých bolestí hlavy	84
Uzdravení sluchu	85
Uzdravení ruky	85
Uzdravení hlavy, uší a nohou	86
Uzdravení nohy	87
Svatý Prokop, největší divotvůrce mezi českými světci	89
SVATÝ PROKOP AKTUÁLNĚ	
Svatý Prokop a démonické působení po 1000 letech	93

DODATEK

Žádost o udělení odpustků	101
Odpověď apoštolské penitenciárie	102
Dvojitý jubileum sv. Prokopa	103
Ostatky sv. Prokopa	105
Vztah sv. Prokopa k Nitře a k sv. Svoradovi	106
Vztah sv. Gorazda k sv. Svoradovi	108
Pořad oslav	109

Úvod

Jsem velmi rád, že se podařilo vydat tuto knížku, která se svým obsahem dotýká každého z nás. Vždyť každá lidská duše, věřím, že aspoň ve skrytosti, touží po setkání s živým Bohem. Touží po svědectví, že Bůh je a že zachraňuje ty, kteří k Němu volají.

Velký světec východní církve žijící na přelomu minulého století, stařec Silván z hory Athos (1866-1938), si v dětství umínil, že až bude velký, půjde hledat Boha třeba až na kraj světa. O svém obrácení později vypráví, že bylo způsobeno svědectvím jedné ženy a několika mužů, kteří se vrátili z poutě k hrobu svatého mnicha Ivana Sezenovského (+1839). Vyprávěli o zázracích, které se staly nad jeho hrobem. Mladý Simeon (stařec Silván) si sám pro sebe pověděl: „Bůh je tedy s námi, takže ho už nemusím hledat po celé zemi.“ Toto prosté svědectví poutníků způsobilo v tehdy osmnáctiletém Simeonovi vnitřní obrácení.

Knížku „Svatý Prokop divotvůrce“ tvoří soubor podobných svědectví o událostech od 11. století až dodnes. Jsou to svědectví o živém Bohu, který působil a působí skrze sv. Prokopa. Tento český světec je také pokračovatelem duchovního dědictví svatých bratří Cyrila a Metoděje. Právě on založil v letech 1032–35 slovanský klášter na Sázavě, dnes známé poutní místo v Čechách.

Přeji všem, kdo tuto knížku budou číst, aby Duch Svatý vložil do jejich srdcí živou víru v Ježíše Krista. On za nás zemřel na kříži a za naše hříchy prolil svou krev. On je jediná Cesta, Pravda a Život.

*Jeromonach Metoděj R. Špiřík Th.D. OSBM,
představený Řádu sv. Basila Velikého v ČR*

Svatý Prokop

ZÁZRAKY ZA ŽIVOTA SV. PROKOPA

Sv. Prokop se narodil kolem r. 985 v Chotouni u Českého Brodu. Pocházel ze zemanského rodu. Z kronikářských zpráv vyplývá, že Prokop byl zamlada ženatý. Kronikář, Mnich sázavský, činí zmínku o jeho synu Jimramovi a říká, že světec, dávaje výhost ošemetnému světu i marnostem jeho, odřekl se manželky z lásky ku Kristu Ježíši, maje na mysli jeho slova: „A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě.“ (Mt 19,29) Uposlechl Božího hlasu, který jej volal k následování Krista, k tomu, aby opustil své blízké, svou ženu a dítě, a šel za ním. Z našeho lidského hlediska se to zdá kruté, nechat rodinu o samotě a odejít do kláštera. Ovšem sv. Prokop šel za Kristem, na cestu kříže, a ne za svým sobeckým cílem (aby měl peníze, majetek, známosti...). Kolik manželství se dnes rozpadá kvůli tomu, že jeden nebo oba rodiče jdou sobecky za svým (emancipace žen, alkoholismus, honba za penězi jak u mužů, tak i u žen), ale prohlašují, že konají dobro pro své děti, kterým se vlastně vůbec nevěnují pro své sobecké zájmy. Jaký je pak vztah dětí k těmto rodičům? Odcizí se jim, později jim vyčítají, že se honili jen za svými „potřebami“.

Tím, že sv. Prokop uposlechl Božího hlasu a následoval Krista, vzešlo jeho rodině požehnání. Bůh požehnal celé jeho rodině a jeho syn se též mohl dát cestou za Kristem a nakonec se stal i opatem.

S plamenným zanícením svého srdce pohrdl totiž z lásky k Ježíši Kristu ničemnou marností tohoto světa, odřekl se nejen domova, manželky, statků, příbuzných i přátel, ale zapřel i sám sebe a odvrátil se od Istivého světa i jeho ubohé nádhery. Dosáhl řeholní dokonalosti v řeholním společenství a zatoužil po poustevnickém životě, aby mohl ještě horlivěji sloužit Bohu a ještě více se zapírat.

Česká země byla mezitím zmítána hroznými rozbroji a zmatky, pro které lid, nedávno v křesťanství utvrzený, mravně hynul. Syn a nástupce Boleslava II., kníže Boleslav III., přízviskem Ryšavec, ohavný násilník, zuře proti vlastním bratřím, dal staršího Jaromíra zohavit na těle a mladšímu Oldřichovi usiloval o život; utlačoval lid a zavínil, že se česká veleříše rozpadla. Čechové se proti němu spikli a povolali na trůn Vladivoje Polského, ale i tento kníže byl ničemník. Po jeho brzké smrti nastoupil na trůn Jaromír, avšak polský kníže Boleslav Chrabrý donutil Čechy, aby opět přijali Ryšavce. Tu se Čechové pozdvihli proti Ryšavci a na jejich žádost ho Chrabrý zajal a vydal v moc příbuzných, kteří jej dali oslepit. Potom se zmocnil Čech i Moravy sám Boleslav Chrabrý, ale hned r. 1004 byl přispěním německého krále Jindřicha II. z Čech vyhnán a Jaromír dosedl zase na trůn. Nešťastného knížete svrhl z trůnu r. 1012 vlastní bratr Oldřich, uchvátil vládu v zemi a dal ho potom zbavit zraku. Za těchto převratů byly Čechy vinou domácích knížat zavlčeny do područí německého dvora, Morava zůstala od r. 1003 do r. 1029 v moci Poláků. Zdá se, že právě tyto smutné události přispěly k tomu, že se Prokop rozhodl rozloučit se se světským životem. Prchaje ze světa a jeho zmateného víření, zatoužil po odlehlosti pustiny.

Tehdy bylo v řeholích sv. Basila i sv. Benedikta zvykem, že klášterní představení dovozovali mnichům obzvláště horlivým a zkušným odcházet na samotu a poustevničit. Poušť bývala vždy matkou posvátného klidu a odloučené samoty a největší světci byli odchováni na poušti.

Prokopovi se stala poušť novou školou, ve které činil znamenité pokroky na úzké stezce vedoucí do nebe. A raději přebýval v cizině

na poušti (míněna spíše poušť duchovní než písečná), než aby zůstal ve vlasti a trápil se nad tím, co se tam děje. Domníváme se, že se svatý poustevník ve své odloučenosti horlivě modlival za svůj těžce zkoušený národ a uvažoval, jak by mu mohl prospět. Patrně již tehdy se v něm zrodila veliká myšlenka založit v Čechách slovanský klášter a uchránit v něm dědictví sv. Metoděje. Avšak provést tu myšlenku mu prozatím bránily veřejné události v Čechách. V té době domácí knížata přísluhovala německému dvoru a zanedbávala hmotný a duchovní prospěch své země, a proto nebyla naděje na posílení a zvelebení zbytků slovanského obřadu v Čechách, po němž Prokop prahnul. Teprve když za vlády Oldřicha jeho syn, kněžic Břetislav, r. 1029 prudkým útokem odňal Polákům Moravu, byla naděje, že se poměry v Čecháchlepší.

Na středním toku ladné řeky Sázavy se vine pěkné údolí, obklopené horami porostlými lesem. Sázavská krajina je dodnes klidná a za doby Prokopovy byla ještě mnohem klidnější, ale přece nebyla liduprázdným a neznámým místem; jsou tu obce prastarého původu. Tu v sázavské krajině našel Prokop opodál lidských příbytků příhodný útulek. Zde byl skryt před světem a tu mohl poustevničit.

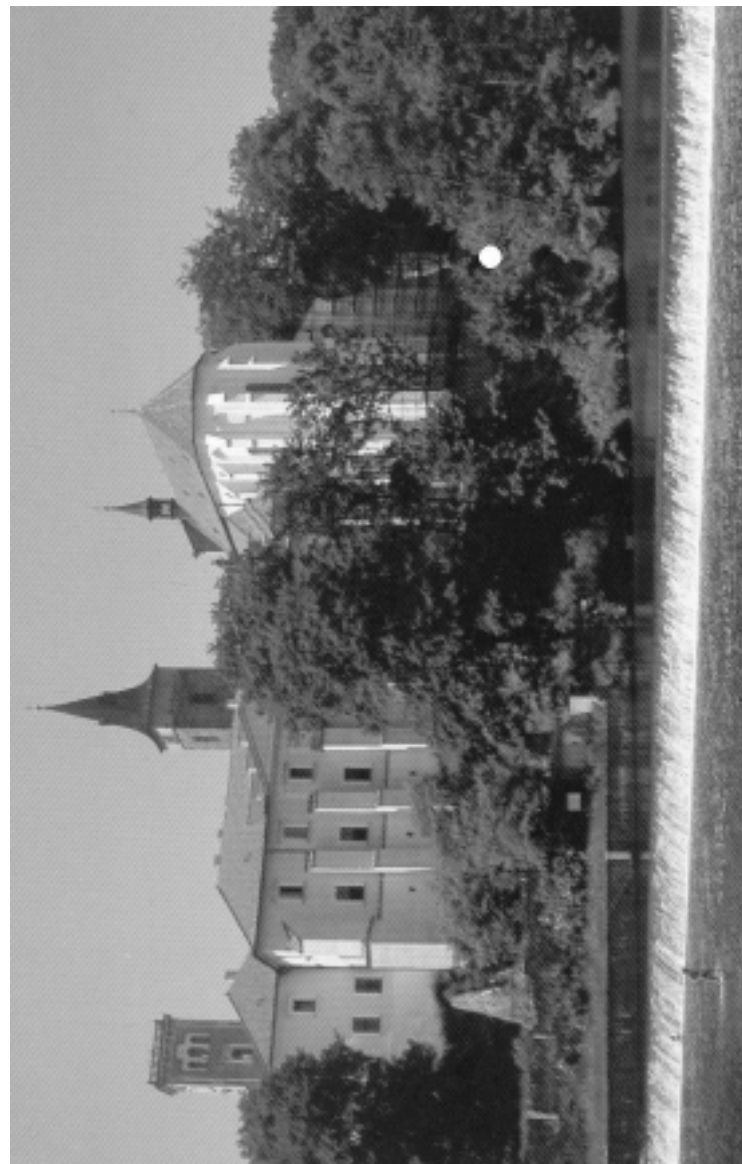
Vyzbrojen nebeskými zbraněmi, usadil se pod klenbou opuštěné jeskyně, kterou obývalo tisíc ďáblů. Tu se ohradil na svou ochranu hrázemi ctností proti dorážení neřestí, útokům duchovních nepravostí a šípům pokušení. Tu počal mužně bojovat modlitbami, bděním a posty a tu přirážel své myšlenky ke skále, kterou jest Kristus (srov. 1 Kor 10,4). Takto bojoval proti bésům a jejich dábelským nástrahám, až je křížem z jeskyně vyhnal. S důvěrou v Boha očekával čas, kdy bude moci uskutečnit své plány na založení slovanského kláštera.

Světec snad již ze svých mladých let znal toto odlehlé, lesnaté údolí, nepříliš vzdálené od Chotouně, a zřídil si tu v oné jeskyni příbytek. Připomenutá jeskyně je vzdálena asi 20 km od hradu Kouřimě a dostala své pojmenování od řeky Sázavy, která tam pod ní teče. Kolem této poustevny počal mýtit stromy a obdělávat půdu,

aby mu plodila, čeho je třeba k zachování života. Zakrátko si tu na skále vystavěl dřevěnou svatýňku ke cti Panny Marie. Na této samotě sloužil horlivě Bohu modlitbou i svatým rozjímáním. Podroboval svoje tělo kajícím skutkům a požíval jen skromného pokrmu i nápoje, který mu poskytovala blízká studánka.

Zde byl ochráněn před vlnobitím světského zmítání a ukryt před lidmi, a tak po dlouhý čas neúnavně působil jako duchovní bojovník. Avšak dobrotivý úradek Boží si nepřál, aby toto místo ležící na hoře zůstalo utajeno a aby svíce byla skryta pod nádobou (srov. Mt 5,14-16), ale měl být postaven na svícen, aby světlem svých ctností svítil ve své zubožené vlasti a pomáhal šířit a zvelebovat království Boží. Je pravděpodobné, že tehdy na různých místech v Posázaví přebývali také slovanští poustevníci a že jim kněz Prokop sloužil udílením sv. svátostí a duchovním vedením. Jistě ani se slovanskými mnichy v Uhrách (Slovensko) nepřerušil přátelské vztahy, když přebýval na sázavské samotě. Ani sousednímu lidu nezůstal dlouho skrytý. Občas přijímal i okolní venkovany a hlásal jim spasitelné pravdy svaté víry.

Jednoho dne roku 1030 si kníže Oldřich vyjel se svou družinou na lov do sázavské krajiny. Když lovci pronikli hlouběji do lesa, kníže osaměl a spatřil krásného jelena. I hnal se koňmo za ním až k vrchnímu kraji hluboké rokle, a tu stanul před jeskyní, kde spatřil poustevníka oděného mnišským rouchem. Prokop právě osekával sekerou dub u své poustevny. Stíhaný jelen se ukryl za jeho zády, vrhl se na zem, obrátil se hlavou ke knížeti a složil běhy u světcových nohou. Poustevník se vzpřimil a překvapený lovec již zapomněl na jelena a otázal se ho: „Kdo jsi, z jaké krajiny jsi přišel a proč sis umínil bydlet na této pustině?“ A světec, prostý jako holubice, pokorně opověděl: „Jsem nehodný hříšník, jmenuji se Prokop, odřekl jsem se z lásky k Bohu a pro odplatu nebeského království světa, a bude-li se Bohu líbit, setrvám tu až do své smrti.“ Tato prostičká slova se mocně dotkla knížete, a vzpomínka na hříchy, v nichž vě-

Sv. Prokop si vybírá malebné místo nad řekou Sázavou (bílé značka ukazuje na jeskyni, poustevnu svätce)

zel, otřásla jeho svědomím. Když poznal, že Prokop je knězem, sestoupil z koně, kajícíně se vyzpovídal ze všech svých hříchů a prosil o svátostné rozhřešení. Po této životní zpovědi oplývalo Oldřichovi srdce radostí. Vzdával díky Bohu a blahořečil zpovědníkovi za jeho otcovská napomenutí. Potom oba setrvali déle ve spasitelné rozmluvě. Tehdy byl horký den, a kníže unavený lovem požádal o nápoj, aby uhasil palčivou žízeň. Tou žádostí byl světec uveden do nemalých rozpaků. Neměl jiného nápoje než pramenitou vodu. Nabral ji tedy malou nádobou, vyrobenou ze dřeva, požehnal číši křížem a podal ji knížeti. A hle, světovým požehnáním chutnala Oldřichovi tato voda jako to nejlahodnější víno. Kníže užasl nad tímto zázrakem, děkoval Bohu a slíbil Prokopovi, že se hodlá do budoucna ve všem řídit jeho radou, potom se rozloučil a odjel. Když Prokop získal přízeň knížete Oldřicha, snažil se ho přesvědčit o veliké ceně i potřebě slovanské liturgie i o možnosti toho, aby toto dědictví sv. Metoděje v českém národě bylo uchováno a zvelebeno.

Od toho dne, kdy se Prokop stal knížecím rádcem, působením nebeské milosti se rozrostla v šíř i v dál pověst o ctnostech tohoto blaženého muže. Spěchalo pak k němu množství věřících, kteří v srdci toužili odřeknout se podle jeho příkladu světa a přebývat s ním na pustině. On je dobrotivě přijímal a opatroval je, jako slepice schovává pod křídly svá kuřátka (srov. Mt 23,37).

Takovým způsobem vznikla na Sázavě družina poustevníků, bratří zbožných v životě i mravech. Když se tato Prokopova poustevnická družina ukázala jako zřízení bohumilé a věřícímu lidu velmi prospěšné, pomýšlel její zakladatel na to, aby byla proměněna v klášter. A tak se asi r. 1032 rozhodl vybudovat zde příbytky pro mnichy a společný chrám ku cti Spasitele světa, Panny Marie a sv. Jana Křtitele, přičemž sám ustanovil tvar této svatyně. Za vlády Břetislava I. v r. 1035 byl klášterní chrám na Sázavě dokončen. V tomtéž roce byl také posvěcen od biskupa Šebíře v přítomnosti knížete Břetislava. Tento při té slavnosti sám položil na oltář svoje nadační listiny.

Kníže Břetislav již za života otce učinil r. 1029 konec polskému panství na Moravě a připojil ji opět k Čechům. Když přišel na ona místa, kde za časů sv. Cyrila a Metoděje tak nadějně rozkvétalo křesťanství, a spatřil kdysi slavný Velehrad v rozvalinách a chrámy Páně v něm zpustlé, vzpomínal na moc a slávu zaniklé Svatoplukovy říše i metropole sv. Metoděje a byl pohnut až k slzám. Ve zbožném nadšení si tedy umínil vynaložit celou válečnou kořist na novou stavbu a opětné nadání těch chrámů. Po dobytí Moravy ožily v Čechách cyrilometodějské vzpomínky. Když statečný Břetislav nastoupil na trůn, pojal úmysl zřídit mocnou slovanskou říši, jejímž centrem měla být Praha. Samostatnost této říše měla být v církevním ohledu pojištěna zřízením vlastního arcibiskupství pražského, aby se tak Čechy vymanily z podřízenosti na metropoli mohučské. R. 1039 si Břetislav podmanil Polsko a po dobytí hlavního města Hnězda odtud přenesl tělo sv. Vojtěcha do Prahy. K provedení svého úmyslu potřeboval Břetislav pomoci duchovenstva. Tehdejší pražský biskup Šebíř přijal myšlenku zřízení samostatného arcibiskupství v Čechách. Obnovit cyrilometodějskou slovanskou tradici bylo v té době prakticky nemožné. Kromě tlaku latinizace a unifikace z Říma zde byl i tlak mohučského metropolity. Ten sledoval závislost Čechů na německém církevním centru, což bylo spojeno i s politickou závislostí a germanizační snahou cizího národa. Latinizace v té době vyhovovala germanizaci a obojí bylo proti obnově slovanské církevní tradice národa. Obnovit slovanské biskupství v jeho slovanské říši (Čechy, Morava, Polsko, severní Uhry-Slovensko) bylo nemožné. Za těchto poměrů si Břetislav troufal postupně dosáhnout svého cíle jinou cestou. K tomu mu měl být nápomocen slovanský Sázavský klášter.

Dle úmyslu knížete Břetislava I. měl mít Prokopův slovanský klášter na Sázavě důležitý úkol v zamýšleném znovuzkřížení cyrilometodějské církevní tradice v Čechách. Odtud se měla tato cyrilometodějská tradice znenáhla šířit po celé slovanské říši, kterou Břetislav hodlal založit. Mniši byli vyňati z pravomoci biskupů;

neměl na ně právo ani metropolita, ani biskup, v jehož diecézi se usadili, a právě tato výsada přišla Břetislavovi vhod a stala se biskupu Šebířovi, příznivci kláštera Sázavského, štítem, jímž se mohl dobře hájit proti mohučskému metropolitovi. Ovšem za tehdejší doby byla jen malá naděje, že papežská stolice povolí na Sázavě konat bohoslužby slovanským jazykem. Prozatím však to záleželo na dobré vůli pražského biskupa a přízni knížete Břetislava. Čechové si připomínali schválení slovanského obřadu papežem Janem VIII. r. 880 a neuvědomovali si upřednostnění latinské bohoslužby, což bylo dáno jako podmínka papežem Janem XIII. při založení biskupství pražského.

První členové monastýru na Sázavě byli čeští kněží a poustevníci, zastánci církevní cyrilometodějské tradice. Kromě nich se tato nová mnišská osada doplnila členy slovanských klášterů v Uhrách (Sobor u Nitry), kde se i Prokop utvrdil v řeholní kázi. Poněvadž se shodovali v jednomyslné lásce, ustanovil jim Prokop klášterní řády a služby Boží dle pravidel zakladatele mnišství na Východě, sv. Basila, a připojil k nim některá praktická ustanovení z řehole sv. Benedikta. On jako opat byl postaven na roveň s představenými klášterů Břevnovského a Ostrovského.

Sv. Prokop ochotně přijímal všechny, kdo se odevzdali jeho otcovské péči a toužili po tom, aby sloužili Bohu podle řeholních pravidel. A když už klášterní stavení nestačila pojmout nával těchto zbožných jinochů a mužů, nechal svatý opat postavit poustevnické chýše kolem kláštera. Tyto dřevěné boudy, obývané mnichy v černém hábitu, daly název části Sázavy – Černé Budy (Búdy). Tento název trvá dodnes.

Opat Prokop úzkostlivě bděl, aby v jeho klášteře vládla přísná řeholní kázeň. Miloval sobě podřízené bratry, ale přitom nespouštěl z očí pravidla mnišského života, a proto také po zásluze napomínal, káral i trestal jejich přestupky. Letopisec zaznamenal na potvrzení toho následující příhodu: Jednou jeden z řeholních kněží sloužil za přítomnosti zástupu věřících v klášterním chrámě zpívanou svatou

liturgii, pronášeje posvátné zpěvy hlasem tak vysokým a strojeným, že byla patrná jeho snaha, aby byl chválen lidmi. To se mu také povedlo, neboť mezi věřícími bylo slyšet, že prý zpíval jako anděl. Opatovi neušla tato marnivost. Svolal tedy bratry a pokáral před nimi ješitného pěvce takto: „Je nám to líto, milý bratře, že ty hledáš lidské chvály, připravuješ se o zásluhu z pokorného konání nejsvětější oběti a navíc uvádíš svou duši v nebezpečnost. Znáš naše pravidlo, že nikdo nemá toužit po lidské chvále. Zpíval jsi prý jako nějaký anděl. Za to přijmi nyní šlehy prutů, aby tě hořkost trestu vyléčila z touhy po lidské chvále.“

V Sázavském klášteře byla hned od počátku také teologická škola. Byla velmi potřebná pro to, aby v tomto jediném českém řeholním domě se slovanským obřadem byl vzděláván mnišský a kněžský dorost. Učitelem a vůdcem mladých řeholníků i jiných žáků byl sám opat Prokop. Výborně znal slovanské písemnictví, sám prepisoval a učil bratry prepisovat slovanské evangeliáře, žaltáře i všechny jiné liturgické knihy. V klášteře se pěstovala i jiná umění, zejména zpěv, malířství a stavitelství. Tak vznikla na Sázavě první česká umělecká škola a tento klášter se stal pro český lid nejen úrodnou štěpnicí zbožnosti a bohabojnosti, ale i bohatým zdrojem ušlechtilé vzdělanosti.

Klášter sv. Prokopa zůstával ve spojení se slovanskými basilíánskými monastýry nejen v Uhrách a na Slovensku, ale i na Rusi. O tom svědčí dar ostatků ruských kněžiců a mučedníků sv. Romana Borise a sv. Davida Glěba, které byly věnovány sázavským mničům někdy po r. 1071. Tito mučedníci byli na Rusi r. 1071 připočteni mezi světce a zemské patrony.

Sázavský klášter se zakrátko stal známým daleko široko. Tamní tiché zákoutí neobyčejně ožilo. Příkladná zbožnost, s jakou se tam konaly služby Boží v slovanském jazyku, vtělená pokora a laskavost, s jakou se Prokop každému věnoval v jeho potřebách, i jeho kázání vábily do tohoto kláštera zástupy věřících zblízka i zdaleka.

Sázavští mniši vykonávali liturgii, církevní hodinky, svatá čtení, zpěvy a modlitby podle církevních knih byzantského obřadu v jazyku

staroslověnském. Kromě toho zavedl sv. Prokop ve svém monastýru i některé pobožnosti, které východní církve nemá, podle obřadu římského. Zejména byly na Sázavě pod vedením Prokopovým konány v křížových dnech prosebné průvody. Mniši nesli kříže a zpívali dojemné prosby – litanie k Bohu na přimluvu svatých. Lidé, spojení s nimi v modlitbách, kráčeli za nimi.

Kdysi osamělé sázavské břehy se podobaly krajině nad Jordánem, kde Jan Křtitel kázal pokání; podobaly se končinám, do kterých se sbíhaly zástupy za Spasitelem, aby slyšeli slovo Boží. Světec, jenž vzdělával český lid spasitelnou Kristovou naukou a vedl ho k poznání pravého Boha, se nevyhýbal boji proti pohanským bůžkům. Pohanští Čechové považovali odlehlá místa za příbytky zlých duchů, běsů, které si představovali jako černé postavy opatřené křídly a dlouhými ohony a které pokládali za původce zhoubných nemocí, různých neštěstí i přírodních pohrom. Prokop, jenž rozšířil v okolí kláštera světlo evangelia, ničil pohanské pověry a obyčeje, které byly doposud v lidech zakořeněny, a navždy vyhnal běsy z krajiny.

Mnozí se obraceli a obracejí na sv. Prokopa jako na vítěze a pomocníka v boji proti zlým duchům a ďábelským nástrahám. Peklo podniká boj proti ctnosti, a čím usilovněji se křesťan snaží uchránit si duši bez úhony hříchu, tím prudší bývají nájezdy zlého ducha, jenž obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltit (srov. 1 Petr 5,8). Sv. Prokop nebyl ani na samotě uchráněn před pokušeními zlého ducha, ale odpíral mu srdnatě, utvrdil se v pokoře, utužil se v ctnosti, a takto přemohl nepřítele lidstva. Když se sv. Prokop usadil na sázavské poušti v jeskyni, kterou lid nazývá svatoprokopskou, přebývalo v ní tisíc běsů. Světec proti nim bojoval bděním, modlitbami, posty a živou vírou, kterou byl sjednocen s Kristem, až je křížem z jeskyně vyhnal. Jednoho dne bylo slyšet, jak ďáblové v jeskyni volají a žalostivě naříkají: „Běda, běda! Proč muž nespravedlivý a nelaskavý bydlí v této jeskyni, jsa pln závisti? Již jeho zlobu déle nemůžeme trpět, avšak se vším tovaryštvem milebuz-

ským do úkrytu v pustině ledečské odejdeme; tam nás nebude moci znepokojovati tenhle proklatý člověk, který nám nedá tuto dále bydleti.“*) Svatý opat spoutal ďábla řetězem, zapřáhl jej do pluhu a pobádaje ho křížem v pravici, vyoral na pravém břehu řeky rozsedlinu, která se nazývá „Čertovou brázdou“. Na obrazech (ikonách) a sochách je Prokop znázorňován, jak drží démona na řetězu. On je vpravdě exorcista „par excellence“.

Sv. Prokop je mimořádně aktuální světec pro dnešní dobu, neboť mnoho lidí v současné době je znesvobodněných, doslova zotročených, a potřebují pomoc nejen skrze medicínu, ale především skrze Boží milost, aby tak byli osvobozeni z duchovních pout. A Boží milosti je potřeba mimořádně mnoho, vzhledem k obrovskému počtu oněch zotročených lidí, ale hlavně proto, že si svou svázanost a nesvobodu vůbec neuvědomují a žijí v iluzi svobody. Nevnímají, že je ďábel táhne do pekla. A právě sv. Prokop může vyprosít Boží milost, aby mnozí byli osvobozeni ve všech vrstvách své bytosti a mohli zakusit pravou svobodu Božích dětí a aby plně pochopili podstatu evangelia a křesťanství. On je naším bratrem v Kristu Ježíši, který získal osobní zkušenost v oblasti duchovního zápasu.

Rysem sv. Prokopa je, že se sklání k hříšníkům a přimlouvá se za ně u Boha. My všichni, jak praví Boží slovo, jsme hříšníci. Hřích je v nás a kvůli němu činíme „zlo, které nechceme“, a nečiníme „dobro, které chceme“ (srov. Řím 7,18–20). Pokud vyznáme, že jsme zhřešili, dostaneme milost pokání, která je velkým Božím darem vedoucím k obrácení. A pokání je dnes, v době svázanosti a hříchu, mimořádně aktuální. Kdo však říká, že nemá hříchu, sám sebe klame a pravda v něm není (srov. 1 Jan 1,8n). Sv. Prokop je pro nás příkladem – zapřáhl ďábla do pluhu a oral, čili ho využil. Duch zla musel poslouchat a táhnout, když byl poháněn křížem. Volejme tedy k sv. Prokopovi, aby nám u Boha vyprosil milost pokání, neboť před

*) *Legenda o sv. Prokopu*, 2. Cit. podle: Method K. Klement, *Jsem ražen z českého kovu*, s. 48.

ní se ďábel skloní a proti pravé pokoře ničeho nezmůže – pak s ním můžeme orat a pohánět ho, a ne opačně, jak se to děje.

Jak se Mena dostal přes řeku

Bůh se také postaral konáním zázraků o to, aby lidem nezůstalo utajeno, jak velikou láskou oplácí světcovu lásku. Opravdu, Bůh skrze sv. Prokopa učinil mnoho divů.

V době mezi Velikonocemi a Letnicemi vroucně toužil jeden člověk jménem Mena, který přebýval v sázavské krajině po levém břehu řeky, účastnit se prosebného průvodu v klášteře. Přišel k břehu řeky, ale nebyl tu ani převozník, který by jej převezl k poustevně svatého muže, ani tam nebyla po ruce nějaká loďka, aby se v ní mohl dostat na protější břeh. Mezitím svatý otec Prokop zahájil v pravý čas obvyklý obřad posvátného průvodu. Tu spatřil Mena pod klášteřem na břehu řeky loďku, která byla přivázána na tyčí, a ta byla zaražená do země. Tu začal Mena takto vroucně vzývat Boha: „Bože, jenž nám pro zásluhy svého vyvoleného Prokopa prokazuješ veliká dobrodiní, učiň na jeho přimluvu, aby ona loď sem připlula a pomohla mi, abych se včas mohl dopravit k pobožnosti.“ Jakmile to řekl, náhle loďka i s tyčí, k níž byla připevněna, přijela k němu, takže se mohl přepravit a účastnit vytouženého průvodu. Mena to potom vděčně oznámil Prokopovi, ale světec, odmítaje díky, mu řekl: „Nemysli si, že to Pán učinil pro mne nehodného, nýbrž věz, že tak učinil pro odevzdanost tvé víry (srov. Mt 17,20). Tvá zbožná důvěra se stala příčinou divu. Neboť Kristus řekl: ‚Budete-li mít víru jako zrnko hořčičné, nebude vám nic nemožného.‘ Aby tedy pevnost tvé víry zůstala neotřesená, Bůh ukázal tento zázrak. On ať je požehnaný a oslavovaný na věky věků, amen!“

Skrze mnoho zázračných činů, jež se připisují přimluvě sv. Prokopa, byli nemocní náhle uzdraveni. Mnozí obyvatelé sousedních vsí k němu často přicházeli a žádali ho o pomoc ve svých neduzích.

Světec podle příkladu pokorného Spasitele uzdraveným přikazoval, aby to za jeho života nikde nerozhlašovali.

Uzdravení slepé dívky

Od stvoření světa nebylo slyšáno, aby někdo dal zrak slepému od narození. Tento zázrak poprvé učinil Syn Boží svou božskou mocí. Této moci se stal účastníkem i sv. Prokop, který se cele odevzdal Kristu.

Jistá dívka jménem Klára byla od narození slepá a zároveň byla často napadána zlým duchem. Ona toto před rodiči tajila. Jednoho dne byla záhadně vytažena z domu. Rodiče prohledali celý dům i okolí a nemohli ji najít. Její matka se pustila ji hledat i ve vzdálenějších místech. Konečně ji našla u jedné studánky, jak tam seděla schoulená a třesoucí se chladem. Byla úplně zbavená smyslů a vůbec ani nevěděla, kde je, a jen stěží poznala svou matku. Nešťastná matka nevěděla, jak by své dceři pomohla, a tak se za ni tři dni postila a přivedla ji do nejbližšího chrámu. Když nic nepomáhalo, rozhodla se obrátit se se svou slepou a pomatenou dcerou do Sázavského kláštera. Když se setkala se sv. Prokopem, padla před ním na kolena a prosila ho o přímmluvu u všemohoucího Boha. S bolestí mu ukázala na svou slepou dceru, která je navíc trápena zlým duchem. Hned poté, co před sv. Prokopem vyjevila svoje i dceřino trápení, učinil nad její dcerou znamení sv. kříže a pronesl kratinkou modlitbu. V tu chvíli se jí otevřely oči a ona – slepá od narození – poprvé uviděla svou matku, klášter i sv. Prokopa. Rovněž nečistý duch, který byl příčinou té slepoty, odešel a už se nikdy nevrátil. Matka se svou uzdravenou dcerou se s radostí vrátily domů a obě děkovaly Bohu za uzdravení a osvobození.

Osvobození posedlého

Je hroznou věcí být posedlý od ďábla, který člověkem lomcuje, sužuje ho dnem i nocí a nedá mu ani chvíli pokoje. Aby člověk mohl

být zproštěn takového nepříjemného hosta, dal náš Spasitel Ježíš Kristus apoštolům moc nad zlými duchy, aby je z těchto ubožáků vyháněli. Tuto moc měl i sv. Prokop. Za jeho života i po jeho smrti bylo na území Sázavského kláštera mnoho lidí osvobozeno od temných démonických sil.

Jednoho dne přivedli k sv. Prokopu člověka, který byl posedlý ďáblem. Ten s ním lomcoval. Několik silných mužů ho jen s velkou námahou mohlo spoutat. Byl plný vzteklosti a všechny děsil hrozným křikem. Když posedlý člověk uviděl sv. Prokopa, začal hrozně křičet: „Co ti dělám, ty vrahu Prokope? Proč mě odtud vyháníš? Jaké násilí a útlak chceš na mně provozovat? Toto místo jsem si oblíbil, tak proč mě odtud chceš vyhnat? Proč mi chceš zabránit, abych tohoto místa už nevyužíval?“ A v tu chvíli začal s ubožákem lomcovat. Sv. Prokop měl nad ním soucit a věděl, že tento boj nebude tak lehký. Svěřil tohoto ubožáka jednomu ze svých duchovních synů, aby se nad ním modlil exorcismus. Sám se za něho týden postil a modlil.

Potom zlý duch s tím ubožákem zalomcoval a z jeho úst vyletěl černý pták, který se posadil na kostelní střeše. Když se sv. Prokop dále modlil, tento pták spadl dolů mrtev, rozčtvrtil se na čtyři kusy a pak zmizel. Osvobozený člověk děkoval Bohu i sv. Prokopu a až do smrti už nebyl tímto duchem sužován.

Vzkříšení mrtvého

Sázava, která teče kolem kláštera, je velmi klidná. Stačí ale, aby v blízkém okolí přišel větší déšť, a už se koryto řeky nebezpečně zvedne. Jistý muž žijící na druhém břehu řeky se snažil dostat přes řeku na malé loďce do kláštera na službu Boží. Nešťastnou náhodou došlo k úrazu a dotýčný byl stržen proudem a utopil se. Několik desítek metrů níže měla řeka klidnější proud než pod klášteřem. Tam náhodou stálo několik mužů, a když voda unášela utopence, podařilo se jim ho vytáhnout. Bohužel, byl už mrtvý. Jeden z nich,

osvícen Duchem Božím, dostal myšlenku: „Přinesme ho k svatému otci do kláštera.“ Hned vzali mrtvého a donesli ho na chrámové nádvoří. Prokop, mnich svatého života, když uviděl mrtvého ležícího na zemi a prostou víru těch vesničanů, s vírou pohlédl k nebi a z nitra se mu ozval hlas: „Ó, můj Pane a Bože Ježíši Kriste, co chceš, abych činil?“ A hned slyšel odpověď: „Neboj se, to se stalo, abych já byl oslaven! Nepochybuj a věř!“ Mnich Prokop přistoupil k mrtvole a s vědomím, že Ježíš je zde, že je stejný včera, dnes i na věky, a naplněn Boží vírou, která mu byla dána pro tu chvíli, sklonil se nad mrtvého a vyslovuje s živou vírou a důvěrou jméno Spasitelovo, udělal nad mrtvým znamení kříže a řekl: „Ve jménu našeho Pána Ježíše Krista vstaň a chod!“ K údivu přítomných mrtvý otevřel oči, udělal pravou rukou pohyb, jako by se probouzel ze sna, a vstal. Všechny přítomné naplnila velká radost a vděčnost a chválili Boha za to, že skrze své svaté služebníky dělá tak veliké věci!

Tak nějak se to stalo; svatopisec jen stroze podává zprávu, že dotyčný muž se utopil, byl přinesen před sv. Prokopa a ten se nad ním modlil a přitom se mu dostalo nového života. Kéž je všemohoucí Bůh tak jako tehdy, tak i dnes oslaven na tomto místě, kde sv. Prokop čtvrt století žil, kde zemřel a kde byl také svatořečen! Kéž i po uplynutí několika století na tomto posvátném místě na přímluvu sázavského světce Bůh dává nový život těm, kteří sem přišli, ale i těm, kteří jsou duchovně mrtví! Tento nový život fyzická smrt už neukončí!

Proroctví před smrtí

Zatím přibývalo Sázavskému klášteru odpůrců, kteří strojili sv. opatovi různé úklady. Avšak za jeho života nemohly tyto nepřátelské úklady škodit slovanskému klášteru, neboť bohumilého opata chránil a měl v úctě kníže Břetislav. Také jeho druhorozený syn Vratislav choval ke světci velkou úctu. Po dvacet let spravoval Prokop Sázavský klášter, až pocítil, že nadchází konec jeho pozemského života. Podle zjevení Boží milosti se z vnuknutí Ducha Sv. dozvě-

Klášterní nádvoří – pravděpodobné místo uzdravení posedlého člověka

děl i dobu svého skonání i těžkou školu utrpení, kterou budou muset projít duchovní synové ze Sázavského kláštera. Dva dny před smrtí povolal k sobě dva z mnichů – svého synovce Víta a zbožného syna Jimrama – a vyjevil jim, co se stane v příštích letech. Řekl jim, že je zapotřebí, aby v nastávajících zkouškách pevně stáli ve víře a v neštěstí neklesali na mysl. Privil: „Synáčkové moji, já jsem vás vychoval jako kvočna kuřátka, vězte, že je tu čas mého skonání; neboť třetího dne se podle vůle Boží odeberu z tělesné schránky, a tak vás odporoučím Bohu. Po mém odchodu budete zmítáni útočnou směsicí pomluv a vlnobitím pronásledování a na šest let se stane vyhnanci v cizí zemi. Toto místo bude mocným rozhodnutím knížete odevzdáno do vlastnictví cizozemců. Utvrzujte své bratry, Boha snažně chvalte, ve štěstí mu vzdávejte díky, v neštěstí k němu vylévejte prosby, ve chvílích radostných mu vzdávejte díky, v smutných událostech hledejte jeho pomoci. Tak od něho získáte pevnou útěchu. Po šesti letech se Hospodin slituje nad vaším vyhnanstvím, obnoví vám stav pokoje a vašim utračením odplatí podle jejich zásluhy, vás pak uvede zpět na Sázavu. Neboť po smrti nynějšího knížete, zbožného Břetislava, nastoupí Spytihněv a bude vás pronásledovat, avšak po jeho smrti ujme se knížecího stolce v Čechách Vratislav, muž vážený a dobrotivý. Ten vás povolá zpět z vašeho vyhnanství a náš Pán Ježíš Kristus vám v tomto klášteře poskytne klid a bezpečnost po všechny dny vašeho života. Amen.“

SMRT SV. PROKOPA

Druhého dne potom předstoupil před světce jakýsi nemocný, jemuž bylo v klášteře poskytnuto týdenní pohostinství, aby za ně již opatovi poděkoval, neboť už se chtěl vrátit do svého kraje. Sv. Prokop by mu rád dal nějaký dar na cestu, ale už rozdal všechno, a nemaje ničeho, řekl mu s veselou tváří: „Buď tak laskav, nejdražší, a pobuď ještě, prosím; zítra totiž bude den Páně, jehož pří-

chod očekávám, a po mém skonu bude ti dána má suknice.“ Potom světec, chystaje se na smrt, modlil se za své duchovní syny a pak poroučel svou duši Bohu. Nadešel den třetí. Zatím co mniši konali služby Boží v chrámě, modlil se nemocný opat kněžské hodinky na lůžku. Navečer, když končil svou pobožnost, byl zachvácen prudkou nevolností. Ač byl v posledním tažení a dýchal ze zbytku sil, přece neustával s paží mužně napjatou odrážet starého nepřítele, ďábla, dýkou své modlitby. Náhle k sobě povolal bratry, a když se plačící dostavili k němu, posilňoval je v jejich bolestném žalu a otcovsky je napomínal útěšným poučováním k vzájemné svornosti a stálosti v dobrém. Načež usnul svatou smrtí v Pánu ve druhé polovině března 1053. Odebral se z vlnobití tohoto světa k Pánu, z otroctví ke kralování, z lopoty do odpočinku, ze smrti do života věčného, podle vůle Pána našeho Ježíš Krista.

Mniši, kteří stáli při ctihodné mrtvole, byli si vědomi toho, že Prokopovým odchodem je rozmnožen počet přímluvců za český lid u Boha v nebi. Přesto žalostně plakali a naříkali: „Komu nás, milý otče, zanecháš? My jsme po tobě osiřeli! Pokud jsi byl mezi námi, přebývali jsme v blahu a v pokoji, nyní jsme opuštění ubožáčci.“ Když sv. Prokop umřel, zatoužili mniši po tom, aby jim byla věrným obrazem zachována světcova podoba. Jeden z nich namaloval tvář svatého opata, jak ležel mrtvý v rakvi. (Tento obraz byl roku 1683 nalezen v chrámovém rumišti.)

Pražský biskup Šebřít, doslechnuv se o smrti sázavského opata, vydal se na cestu do osiřelého kláštera. Dne 25. března r. 1053 byl přítomen jeho slavnému pohřbu a s velikou poctou uložil jeho tělo v klášterním chrámě svatě Boží Rodičky, jež opat Prokop sám zbudoval.

Prokopův plášť uzdravuje nemocného

Nemocný, jemuž odkázal světec svůj plášť, jakmile se jím oděl, dosáhl úplného zdraví.

Slepec prohlédl

V tu samou hodinu také jakýsi slepec zvolal naříkavým hlasem: „Milostivý otče, milostivý Prokope, tvá svatost vymohla u Boha mnohá dobrodiní. Smiluj se také nade mnou, aby, ne-li úplně, tak aspoň potud, co potrvá vznešená služba tvého pochovávání, mohly vidět mé oči.“ Jakmile to řekl, ihned prozřel a těšil se navracenému zraku tak dlouho, dokud neskončilo důstojné pohřbívání přesvatého těla.

Svatopisec dodává: „Mnozí nemocní, kteří se tu shromáždili – na místě jeho hrobu v kryptě chrámu – byli uzdraveni. Vycházela z něho totiž moc a uzdravovala nemocné. Téměř všichni ti, kteří se na chvíli oblékli do jeho pláště, byli uzdraveni.“

PO SMRTI SV. PROKOPA

Nástupcem sv. Prokopa byl zvolen synovec Vít, muž svatého života, jenž o klášter horlivě pečoval. V r. 1055 zemřel kníže Břetislav a na trůn nastoupil jeho syn Spytihněv II. V tu dobu se naplnilo proroctví sv. otce Prokopa. Nepřátelé je osočovali rozmanitými pomluvami u nového panovníka, že prý sázavští mniši pod rouškou slovanských písem upadli do kacířské sekty. Proto vytrvale tvrdili, že je docela čestnou povinností vyhnat je a dosadit na jejich místo opata a mnichy latinského obřadu (srov. Jan 16,2).

I byl opat Vít se slovanskými mnichy r. 1057 z kláštera sv. Prokopa vyhnán. Ó, závisti, která nerozmotatelné je předito tvé horlivé úkladnosti! Ó, závisti, hodná prokletí, spředená z všelikého zla, ohni neuhasitelný! V pravdě, jako je šat rozežírán molem, tak se děje i s tím, kdo propadne závisti.

Vyhnanci s sebou vzali bohoslužebné knihy a uchýlili se do Uher. Tu našli přístřeší v některém basilánském slovanském monastýru, pravděpodobně na hoře Sobor u Nitry. Do Sázavského kláštera

byli uvedeni benediktini latinského obřadu, v čele s opatem německého původu. Avšak tito mniši hned narazili na těžké překážky; patrně jim kladl odpor okolní lid.

Sv. Prokop vyhání německého opata

Když se první noc po svém příchodu do Sázavského kláštera nový opat blížil ke kostelním dveřím, zjevila se mu postava svatého Prokopa, promlouvající tato slova: „Kdopak ti dovolil prodlévat v tomto klášteře? Co tu pohledáváš?“ On však odpověděl: „Mocná ruka nejvznešenějšího vévody a neotřesitelná vznešenost jeho předních velmožů odevzdala tento klášter mně, abych jím až do konce svého života mocně vládl.“ Svatý otec mu řekl: „Vzdal se odtud co nejrychleji! Neučiniš-li to, dolehne na tebe pomsta z nebes!“ A s těmito slovy zmizel.

Nový opat se domníval, že je to satanovo mámení, a nevěnoval tomu pozornost. A když ani následující, ani třetí noci nedbal vyhrůžného napomenutí, čtvrté noci na cestě k jitřní se mu zjevil svatý muž a pravil: „Proč se vzpouzíš uposlechnout mých přátelských výzev? Tento klášter jsem si vyprosil na Pánu já pro své duchovní syny, a ne pro tebe, kterýž jsi sem podvodně vešel. A jestli ti ten tvůj pan vévoda toto přikázal, já ti to od nynějška zakazuji!“ A to řka, začal ho bít pádnými ranami berlou, kterou držel v ruce. Tu již opat nemeškal, bez odkladu se odtud vzdálil, horempádem utíkal k vévodovi země a zde vypověděl vše, co se mu přihodilo. Ten byl vyprávěním mocně zasažen, ale slovanské mnichy z vyhnanství přece nepovolal. Až jeho smrt otevřela dveře k návratu.

Po brzké smrti knížete Spytihněva II. r. 1061 odevzdala milost Boží řízení vévodství do rukou svého věrného služebníka Vratislava II. Tento vyslal posly k uherskému králi a se ctí povolal zpět z vyhnanství opata Víta i jeho braty a navrátil jim klášter. Kníže Vratislav II. pečoval o Sázavský klášter a byl mu mocným ochráncem. Jeho přispěním začal opat Vít klášter zvelebovat a přistavěl k němu kapli sv. Kříže, kterou pražský biskup Jaromír r. 1078 po-

světil. Základy tohoto chrámu byly objeveny v r. 1972 na severní zahradě.

Po Vítovi spravoval klášter nábožný opat Jimram. R. 1079 poslal Vratislav II. poselství do Říma a žádal na papeži Řehoři VII., aby v Čechách dovolil konat bohoslužby v slovanském jazyku. „Neboť lid si oblíbil tento způsob bohoslužeb, rád je vyhledává a přeje si, aby od apoštolského náměstka se tomuto dostalo schválení.“ Tehdejší papež Řehoř VII. rušil všechny tradiční církevní obřady a zaváděl jen římský obřad v latinském jazyku. Toto jeho počínání se dá omluvit tím, že takto usiloval o vnější jednotu Církve.^{*)} Dal proto Vratislavovi zápornou odpověď. Vratislav však slovanský jazyk i nadále chránil v Sázavském klášteře, jemuž i pražský biskup Jaromír popřával dokonalého pokoje. A český lid, který vděčně vzpomínal na sv. Prokopa, neustával putovat na jeho hrob a docházel tu jeho přímluvou od Boha mnohých dobrodiní. Také sázavští benediktini si vážili památky svatého opata. Opatrovali věrně jeho hrob a zvelebovali zbožnou úctu u věřícího lidu. Světcův duch neopouštěl klášter ani za benediktinů. Bývalo mezi nimi vždy dosti domácích synů, kteří upřímnou lásku k němu přenášeli i na další generace. Mniši zaznamenávali bedlivě všechny zázračné činy, jež byly připisovány jeho přímluvě u Boha. Čím dále tím více se rozmáhala jejich touha i touha všeho českého lidu, aby oslavený zakladatel Sázavského kláštera byl veřejně prohlášen za svatého.

Nyní si stručně všimněme zázraků, které Bůh učinil po jeho smrti.

V létě zamrzla řeka

Jeden ze služebnictva knížete Vratislava II. jménem Labeša byl u svého pána dokonale očerněn nespravedlivými pomluvami. Ty byly

*) II. vatikánský koncil v r. 1962–65 zrušil tuto praxi a zavedl do liturgie mateřský jazyk.

vzbuzeny lidskou závistí ostatního služebnictva, neboť Labeša se těšil větší přízni knížete jako velmi dobrý, ochotný a věrný sluha. V očích ostatních měl tedy Labeša velkou naději, aby byl od knížete povýšen, což se dvorským závistivcům nelíbilo. K Labešovu sluchu se doneslo, co všechno o něm knížeti nalhali. Nemohl se však nijak hájit a ani by to nemělo smysl. Lidské ucho (a také i ucho knížete) je nakloněno lichým řečem. Spíše uvěří lži, krásně zaobalené a důvěryhodně řečené, než pravdě, která působí vedle nafouklé lži jako prasklá bublina. A také lidé, kteří již lži uvěřili, nejsou schopni přijmout pravdu, neboť ve lži se jim žije příjemněji, i když jsou jí totálně zaslepeni a spoutáni. Ale to oni nevidí a vidět nechtějí. To však neplatí pouze o pomlouvačných řečech, ale i o nepřijetí Božího slova a základních pravd víry.

Protože se Labeša bál veřejného rozsudku, rozhodl se utéci (a to i za cenu toho, že ho dopadnou a pak již o jeho vině nikdo nezapochybuje), aby se vyhnul hrozícímu trestu. Knížecí vojáci ho šli právě v den jeho útěku zatknout, aby ho předvedli k veřejnému soudu. Tak Labeša stihl uprchnout z města jen o vlásek. Prudkým cvalem dorazil ke břehu řeky Sázavy, pronásledován strachem před těmi, kdo mu byli v patách. Bylo po prudkém dešti, a tak, ač bylo léto a slunce pářilo, byly sázavské vody značně rozvodněny. Labeša se tedy nemohl dostat na druhý břeh k hrobu svatého muže. Navíc tu kvůli vzdutým vodám nebyl ani převozník. Nyní Labeša viděl, že se ocitl v kleštích, z nichž není úniku, a tak začal volat z hlubin ztrápeného srdce k Hospodinu: „Bože, Bože, který jsi pramenem nesmírné lásky a slitování, pro zásluhy a modlitby sv. Prokopa, shlédni mi na pomoc! Zachraň mě z přenesmírné tísně, která mě kolkolem skličuje, na přímluvu svatého Prokopa! Amen.“

Labeša stál na břehu, držel koně za uzdu a zkroušeně se kolem sebe rozhlížel. Tušil, že pronásledovatelé jsou mu v patách a brzy ho dostihnou a poženou ho před soud. Věřil však, že pro Boha neexistují hranice a nic mu není nemožného. Těkal pohledem kolem sebe, ale najednou ho upoutala říční hladina. Pozorněji se podíval a spatřil, že

voda, která se ještě před chvílí hnala korytem a podemílala břehy, ztuhla v led. Užasl a stál na břehu jak u vytržení, nechápaje, co má znamenat tento tak velký zázrak, neslýchaný a neviděný, co svět světem stojí. Konečně přišel Labeša k sobě a pochopil, že to způsobila Boží všemohoucnost a milosrdenství pro zásluhu a přímluvu svatého Prokopa. A neochabuje ani na chvíli v této víře, suchou nohou přešel přes řeku i s koněm, kterého vedl za sebou. Když se potom ohlédl zpět, spatřil, že voda proudí zase jako obvykle.

Dobry Ježíši! Jak vyvýšena jsou díla tvé lásky a všemohoucnosti! Ty svou moc, kterou jsi osvědčil před dávnými časy, předvádíš i nyní a činíš skrze své svaté služebníky zázraky. Tak jako jsi totiž kdysi dovolil, aby národ izraelský prošel suchou nohou rozestoupeným Rudým mořem, tak jsi i tomuto člověku pomohl, že pro zásluhy svatého Prokopa přešel suchou nohou i s koněm přes ztuhlou vodu. Chvála tobě, jenž jsi tohoto nevinného muže zachránil od veřejného trestu, neboť pronásledovatelé ho již neměli jak stíhat na druhý břeh řeky. A kdyby se o to přece pokusili, dopadli by jako ti Egypťané v Rudém moři. Tobě blahorečíme, všelikou slávu pějeme a díky vzdáváme, Tobě i s Otcem i s Duchem Svatým až na věky věkův, amen.

Uzdravení slepé ženy

Jedna žena byla po čtyři léta stížena nejen slepotou, ale nemoc jí zachvátila natolik, že neměla téměř jediného údu, který by jí nevypovídal poslušnost. Přišla tedy na území Sázavského kláštera a neúnavně zde dlouho setrvala na modlitbách a v postech. Tu v den přeslavného narození Páně za slavných služeb Božích v kostele životodárného Kříže (základy tohoto kostela jsou na severní zahradě – viz obal knihy) Bůh pro zásluhy svatého otce Prokopa navrátil světlo jejím očím i zdraví jejím údům. Sázavský světec se jí zjevil a učinil nad ní znamení kříže. V tu chvíli prohlédla a byla uzdravena ode všech nemocí. Světec hned zmizel. Ona vykřikla: „Svatý Prokope, počkej, abych ti poděkovala!“ A potom radostně vykřikovala: „Svatý Prokope, svatý Prokope!“ Když

to přítomní v kostele slyšeli, obrátili se k ní a ptali se, co to má znamenat, vždyť ruší slavnostní bohoslužby. Ona s radostí svědčila, že už vidí a je úplně uzdravená. Potom dodala: „Copak jste i vy neviděli sv. Prokopa, jak nade mnou udělal znamení svatého kříže?“ Všichni se tomu divili a spolu s ní radostně chválili dobrotivého Boha.

Je třeba se zamyslet nad tím, jak velkou slávou odměnil Bůh světce v nebi, jestliže pro něho působí tolik velkých zázraků na zemi. Bůh ať je požehnaný, slavný a nade vše vyvýšený na věky věků, amen!

Uzdravení ženy z těžké nemoci

Manželka jednoho úředníka byla zachváčena zhoubnými neduhy a den ze dne chřadla. Společně se svým manželem se modlila a volala k Bohu za uzdravení nejen svého těla, ale i duše, a dovolávala se přimluvy svatého Prokopa.

Jednoho dne se jí zjevil sv. Prokop a řekl jí: „Pošli rychle k sázavskému opatu Vítovi a žádej, aby tě navštívil v tvé nemoci. Nebude-li moci přijít sám pro zhoršení své vlastní choroby, ať za sebe pošle mého syna, mnicha Jimrama. Až ten tě vezme za ruku a dokončí modlitbu, náhle pocítíš uzdravení.“

Ta žena uvěřila jeho slovům a nechala poslat do kláštera se vzkazem, aby k ní přišel opat Vít, a nebude-li moci on, pak nechť přijde Jimram. I stalo se přesně tak, jak jí řekl svatý Prokop.

Když totiž Jimram namísto opata Víta skončil modlitbu a držel ruku nemocné, ihned nabyla zdraví v každém ze svých údů a byla uzdravena také ve své duši. I toto se stalo k chvále a slávě velkoleposti všemohoucího Boha, který působí podivuhodná dobrodiní pro zásluhy vyznavače sv. Prokopa.

Kající žena osvobozena

Manželka jakéhosi Liburna vzplála smyslnou láskou k jednomu mladíkovi a tajně s ním utekla i s ukradeným manželovým majet-

kem. Manžel ji dopadl, poznamenal ji hojnými ranami, a nakonec sevřel její nohu do hrubé klády a dal ji hlídat. Žena dlouho v noci vzdychala a oči jí mokvaly v záplavě slz. Tu se jala z hloubi srdce všemožně dovolávat pomoci svatého Prokopa, slibujíc, že příště již nebude takto hřešit. Tak dlouho prosila, až se jí svatý otec zjevil a řekl: „Buď osvobozena z této klády, ale měj se na pozoru, abys plnila slib a nehřešila, neboť tě postihne něco horšího!“

Sv. Prokop pomáhá zvláště těm, kteří se chtějí upřímně obrátit a změnit svůj životní styl. My všichni hřešíme a působíme svou svěvolností víc škody než užitku. Ale právě v dnešní době máme největší šanci dostat Boží milosti na mocnou přimluvu sv. Prokopa, neboť on pomáhá především těm, kdo vězí ve hříchu, kdo jsou jím zotročeni a znesvobodněni. A jestliže se člověk opravdově kaje, pak Bůh může to spáchané zlo proměnit v dobro. Tak tomu bylo i při zázraku s pastýřem.

Osvobození pastýře z klády

Jeden pastýř v kraji opatství sázavského ukradl šat svému hospodáři. Ten hospodář byl bohatý. Nad každým čeledínem stál téměř s bičem, co se týče práce, ale jinak o ně příliš nedbal. Vyžadoval od čeledi všechno a nedával skoro nic.

Tenkrát nastaly chladnější dny i noci a pastýři začala být zima. Neviděl jiné řešení než ukrást hospodáři šat. Právem se domníval, že žádat teplejší oděv nemá cenu, neboť by se se zlou potázal, a tak hospodáři ukradl alespoň teplý plášť. Když ho o několik dní později našel hospodář oděného šatem, svlékl ho, přivolal sousedy, aby měl věc dosvědčenou, svázal mu ruce dozadu, dal mu provaz kolem krku a hodlal ho bez odkladu vléci před kouřimské soudce.

Když se o tom doslechl opat Vít, vyslal posla s přimluvou za viníka. Znal totiž hospodářovo tvrdé chování k čeledi a selským rozumem vytušil, co pastýře vedlo ke hříchu proti sedmému přikázání.

Ale žalobník odmítl opatovy prosby s tím, že by jej postihl trest veřejné pomsty, kdyby viníka nepotrestal a propustil ho bez toho, aby byla celá záležitost projednána na obecním soudě.

Hospodář odvedl spoutaného pastýře do svého domu, zatížil jeho nohu těsnou a hrubou kládou a postavil k němu hlídače, aby ho drželi celou noc jako ve vězení. Na druhý den chtěl naplnit svou vůli, a sice odevzdat provinilce soudu, k čemuž ho podněcovala hněvivá touha po pomstě.

Pastýř si uvědomil svůj hřích, pokořil se před Bohem, začal se upřímně kát a dovolával se pomoci svatého opata Prokopa, aby jej vysvobodil jak z klády, tak ještě od horšího trestu, který by ho za krádež čekal na kouřimském soudě. O půlnoci, když už strážci nebyli sto vzdorovat ospalosti a tíha spánku podobného smrti jim sklízila oči, zjevil se pastýři v jasu světla muž velebných šedin a ušlechtilé tváře, oděný mnišským rouchem, a s holí v ruce. Oslovil spoutaného: „Přišel jsem ti na pomoc, vždyť jsi mě volal!“ Dotkl se holí klády a řekl: „Buď vysvobozen z tohoto dřeva a příště již nehřeš!“ Tu se kláda rozletěla, vymrštila se do vzduchu a s obrovskou rychlostí prorazila spodek dveří toho domu. To strážce probralo z jejich tvrdého spánku. Strnuli úžasem a neodvážili se pastýře zachytět. Pastýř pak s rukama a nohama uvolněnými, zachráněn jako ptáče z osidel, chválil Boha a jeho lásku a velebil slávu Božího srdce, jehož milostí byl osvobozen. Děkoval za vyslyšení své prosby, vědom si toho, co mu bylo odpuštěno, a že mu tak byla zachráněna ruka, kterou by mu za krádež usekli. Potom se nenašel nikdo, kdo by ho z tohoto činu krádeže žaloval.

Prokop se zjevuje papeži

Tyto a jiné zázraky se staly na přímluvu sv. Prokopa. I když se o těchto a jiných dívech dověděla světská i duchovní vrchnost, nikdo neusiloval o jeho kanonizaci. R. 1203 se zjevil sv. Prokop sázavskému opatovi Blažejovi a třikrát jej napomenul a nařídil mu,

aby sebral svědectví a sepsal zázraky, a co nejrychleji pospíšil do Říma k papežskému dvoru a žádal o jeho kanonizaci. Tak byla sepsána svědectví o životě zakladatele Sázavského kláštera a o podivuhodných činech, jež se staly u jeho hrobu. Potom se vydal opat Blažej k papeži Inocenci III. Ten nepřikládal váhy ani slovům, ani písemnostem, a nechtěl docenit svatost tak vzácného muže. Opat pokoušeje se o mnohé připomínky ve věci sobě svěšené, strávil celý rok v Římě. Jedné noci se vydal s nepořízenou z Říma domů. Právě v tu chvíli, když opat Blažej mířil z městských bran, zjevil se svatý Prokop s pastýřskou holí papeži Inocenci v jeho ložnici a řekl: „Proč jsi váhal? K čemu ty tvé průtahy? Jak dlouho ještě strpíš, aby mé tělo takto leželo v zemi? Proč jsi dopustil, aby můj duchovní syn odešel s prázdnou? Nevydáš-li rozkaz, aby se ihned vrátil, neschválíš-li svědectví o mých ostatcích a nepovolíš-li povinnou poctu, pak –“ a v tu chvíli zvedl svou pastýřskou hůl, „takto tluka dotluku tě!“ Papež se probral ze spánku, tázal se takřka polomrtvým hlasem, kdo že je a jak že se jmenuje. Tu mu Boží muž odvětil: „Mé jméno je Prokop,“ a zmizel.

VYHLÁŠENÍ ZA SVATÉHO (KANONIZACE)

Jvstal papež, svolal kardinály, kteří byli v Římě – bylo jich třináct. Ihned dal povolat zpět opata, a prohlédnuv svědectví bedlivěji, začal sloužit mši ke cti blaženého otce našeho Prokopa. Potom vyslal kardinála Guidona, aby provedl na Sázavě slavnostní kanonizaci u ostatků blaženého muže. To se pak vskutku stalo v neděli 4. 7. 1204.

Při této kanonizaci dal Bůh hojné množství podivuhodných a úžasných důkazů své moci. Neboť mnozí slepí nabyli zraku, malomocní byli očištěni, nemocní uzdraveni, posedlí osvobozeni, hluchší sluchu navraceni, němí nabyli řeči a jiní a jiní nemocní byli uzdraveni pro zásluhy svatého otce Prokopa. Když pak byl otevřen jeho

hrob, linula se z něho přepůvabná vůně, takže všichni přítomní byli uvedeni v úžas a údiv. Když kardinál Guido viděl tyto zázraky, hned je sepsal a klášter vyznamenal udělením odpustků. Rovněž své roucho, v němž sloužil zpívanou mši, zanechal mnichům na památku, Sázavský klášter přítomným biskupům vřele doporučil a nastoupil cestu zpět k Římu, metropoli světa.

Od té doby rostla nábožná úcta českého lidu k sv. Prokopu i důvěra k němu. Čechové ho zvláště vzývali spolu s ostatními zemskými patrony ve zlých dobách. Jemu bylo vedle ostatních svatých dědiců českých přičítáno slavné vítězství českého vojska krále Přemysla Otakara II. v bitvě u Kressenbrunn (12. 6. 1260) nad uherským králem Belou IV. Ve všeobecnosti vždy, když hrozilo celému národu nebezpečí, byl sv. Prokop vzýván jako patron Českého království a ochránce jeho cti.

HROB SV. PROKOPA, JEHO PŘENESENÍ A OBNOVENÍ

Helké zástupy lidu putovaly ve 13. a 14. století na Sázavu konat pobožnost u hrobu sv. Prokopa a mnozí věřící docházeli tu jeho přímluvou u Boha vzácných milostí. Předním ze ctitelů tohoto českého patrona byl Otec vlasti Karel IV. Ten po jeho příkladu založil v Praze slovanský klášter v Emauzích, aby tak památka požehnané činnosti slovanských apoštolů sv. Cyrila a Metoděje zůstávala Čechům vždy na očích. Klášter Sázavský byl stižen v 15. stol. žalostnou pohromou. To zavdalo příčinu k úmyslu přenést ostatky tohoto světce do Prahy. V kryptě, kde byl pohřben sv. Prokop, byly pohřbeny i jiné významné osobnosti. Chrám zůstal opuštěný. Strop chrámu se zhroutil a proboril i strop krypty. Koncem 16. stol. byli požádáni horníci, aby z rumiště vyprostili ostatky sv. Prokopa. Různé kosti i jiných zemřelých byly odtud vyzvednuty a převezeny dne 29. 5. 1588 do Prahy. Arcibiskup Martin Medek přijal posvátný

Ostatky sv. Prokopa (pod oltářní menzou)

klenot nesený v slavném průvodu, jehož se zúčastnil i císař Rudolf II. s čestným komonstvem, a mimo to veliké množství duchovenstva i zástupy věřícího lidu. Domnělé ostatky světcovy byly uloženy v novém oltáři uprostřed presbytáře kolegiálního chrámu Všech svatých na Pražském hradě, a od té doby se opět rozmáhala úcta a sláva sv. Prokopa po vší naší vlasti. Pražský arcibiskup Sobek OSB navrátil sázavskému chrámu rámě sv. Prokopa, jež bylo předtím uchováváno ve velechrámě sv. Víta v Praze, a sám je přinesl r. 1669 na Sázavu. Tím obživla zase v klášteře na Sázavě starobylá pocta sv. Prokopa a věřící lid tam opět začal putovat. Mnohé osady v Čechách začaly světít výroční památku sv. Prokopa dne 4. července slavnými službami Božími, čeští horníci ho začali uctívat jako svého zvláštního ochránce a rolnický lid zvykl si utíkat se k němu o přímluvu za polní úrodu.

Dne 25. 3. 2003 byl obnoven Prokopův hrob na Sázavě, v kryptě chrámu. Před nedávnem (1987) byly pomocí moderní techniky přezkoumány ostatky sv. Prokopa na Pražském hradě v chrámě Všech svatých. Prof. Em. Vlček z nich verifikoval lebeční kost, která je pravá. Zbylé ostatky jsou uloženy v kryptě Sázavského kláštera pod betonovou dlažbou. Kromě toho byly dne 25. 3. 2003 do čelního oltáře v kryptě ještě uloženy další verifikované (identifikované) ostatky.

Na Sázavě se uchovává koflík sv. Prokopa s nálevkou z jalovcového dřeva, kterou prý světec vlastní rukou vyrobil. Sv. Prokop z této nádoby dal napít vody knížeti Oldřichovi a voda se přeměnila na víno. První zmínka o tomto koflíku se nám zachovala ze 13. stol., kdy se na Sázavě uzdravil šílený člověk, který se z něho napil.

Svědectví o zázracích

UZDRAVENÍ A OSVOBOZENÍ U HROBU SV. PROKOPA VE 13. STOL.

Nich sázavský zapsal čtyři zázraky, které se staly u hrobu sv. Prokopa. To povzbudilo i další generace, aby se modlily u světceova hrobu. Bohužel po husitských válkách byl klášter opuštěn a více než 100 let hrob sv. Prokopa ležel v sutinách. R. 1588 byla část ostatků světce převezena do Prahy do chrámu Všech svatých na Pražském hradě. Tento chrám byl však většinou uzavřen. Kéž se po obnově hrobu sv. Prokopa na Sázavě 25. 3. 2003 dějí na tomto místě, kde byl pohřben, znovu divy a osvobození od různých svázaností silami temnot (různými tzv. energiemi)! Kolik lidí se otevřelo koncem minulého i v tomto začínajícím tisíciletí různým svázanostem skrze věštění, magii, magnetizérství, tzv. alternativní medicínu (homeopatii, akupunkturu, různé léčitele, kteří tvrdí, že vlastní nějaké energie)! Kolik lidí se otevřelo falešným náboženstvím a falešné mystice (pseudomystice)! Kéž na místě Prokopova hrobu Pán Ježíš činí ty velké zázraky, které zde konal v minulosti, a to na jeho mocnou přímluvu!

Osvobození posedlého panoše u hrobu

Panoš jednoho šlechtice byl zachvácen takovým trápením zlého ducha, že nemohl ani stát, ani sedět, ani chodit, ani si nijak odpočinout. Konečně přišel do Sázavského kláštera. Tam vešel do kostela,

rozepjal ruce v podobě křídel a se strašným křikem chodil pozpátku, běhal sem a tam a neměl pokoje. Přiblížilo se výročí blaženého muže (4. července) a lid se sešel k mešní slavnosti. Tu i on se slzami přistoupil k jeho hrobu, aby jej uctil, a náhle byl uzdraven a odešel odtud, zatímco lid chválil Boha.

Osvobození a uzdravení polomrtvého a pomateného chlapce na hrobě

Jeden mladík, když ho rodiče v neděli pobízeli, aby s nimi šel na svatou mešní slavnost, odepřel a raději pospíchal k chlapeckým hrám. Když se však vracel domů, ďábel se ho zmocnil, svázal ho a svrhl do močálu, aby ho utopil. Tu on křičel a na pomoc se dovolával milosti Boží a jmen ostatních svatých. Zatím jeho rodiče přišli z kostela a čekali ho, ale on nepřicházel. I honem poslali jednoho chlapce hledat ho. Ten běžel stejnou cestou, kterou onen chodíval, a uslyšel ho křičet. Zabočil k močálu, zděsil se, utíkal zpět a vyprávěl jeho rodičům, co se stalo. Oni přišli a našli ho zpola mrtvého a smyslů zbaveného. Dovedli jej k hrobu muže Božího, kde se vytrvale modlili, setrvali v postech a bděních, a osmého dne se chlapci dostalo zdraví na mysl i na těle.

Pomatený mladík osvobozen, když pil u hrobu sv. Prokopa z jeho koflíku

Jiný mladík zase spáchal jakýsi zlý skutek, a když byl jedné noci na pitce, pozbyl rozumu. Přivedli ho k hrobu blaženého Prokopa. Několik dní s vírou pil z jeho kalichu, rodiče a příbuzní se za něho modlili, a potom byl uzdraven a osvobozen.

Démonem pomatená dívka osvobozena na hrobě sv. Prokopa

Jednu dívku pokoušel ďábel a často na ni útočil. Ona se to však styděla oznámit rodičům. Když jednou v noci ležela na svém lůžku,

přišel k ní ďábel a uchopiv ji, vyvrhl ji ven z domu. Ráno ji šla matka budit a k svému úžasu ji nenalezla. Běhala po celém stavení a pilně hledala, ale ona se nikde neukazovala. Mezitím někteří šli k potoku pro vodu a uviděli ji sedící u močálu, s očima vytřeštěnými, nic nevidoucí a nemluvící. Když to matka uslyšela, byla velice zděšena. Vyběhla, vzala ji a dovedla domů a rychle se s ní vydala do nejbližšího kostela. Tam kněz uložil třídenní půst. A matka tam s ní dlouho setrvala v pláči a na modlitbách, ale dívka pořád zůstávala ve stejném stavu. Když matka uslyšela o slavné pověsti blaženého muže, honem spěchala se svou dcerou k jeho hrobu. Vroucně a úpěnlivě se modlila, vyprosila jí úplné uzdravení na mysl i na těle, a to mocí našeho Pána Ježíše Krista, jemuž čest a sláva na věky věků. Amen.

Tím se končí zprávy o zázracích v latinském životopisu sv. Prokopa, jehož autor, Mnich sázavský, byl literárně činný někdy uprostřed 13. století. Tento autor dosvědčuje, že v té době byla velká důvěra Čechů ke sv. Prokopovi.

ZÁZRAKY VE 14. STOL.

Zjevení sv. Prokopa a uzdravení dvou nemocných

Hýchodní mniši mají zvláštní vztah ke sv. Janu Křtiteli. To se odráží i v byzantské liturgii, která byla na Sázavě slavena za života sv. Prokopa v církevní slovanštině, tak jak tuto liturgii sv. Cyril a Metoděj přeložili našim předkům. I oni byli východní mniši a rovněž měli v úctě tohoto světce, kterého Ježíš nazval největším ze všech proroků. Navíc sv. Jan Křtitel byl poustevníkem, podobně jako i sv.

Prokop. Proto sv. Prokop zasvětil chrám na Sázavě nejen Přesvaté Bohorodičce, ke které měl vroucí vztah, ale také i ke cti sv. Jana Křtitele. Můžeme povědět, že Duch Boží, duch prorocký, který spočinul na sv. Janu Křtiteli, spočinul i na sv. Prokopovi. Ta přímota a statečnost se projevovala nejen za života světce, ale i po jeho smrti (např. zjevení německému opatu, zjevení papeži, ...). Podobné zjevení se stalo několikrát i na Sázavě.

O svátku Narození sv. Jana Křtitele (24. 6.), patrona sázavského chrámu, se konal průvod kněžstva a věřících kolem kláštera. Někteří ze zástupu spatřili neznámého mnicha, který máje v ruce berlu, účastní se procesí. Ti, kdo si toho všimli, se domnívali, že je to opat z jiného kláštera, který je hostem na Sázavě. Když se průvod vracel nazpět ke chrámu, viděli, jak se dotyčný opat dotýká berlou některých nemocných. Mezitím vstoupilo kněžstvo do chrámu a za ním i neznámý opat. Od té chvíle ho už nikdo více nespátřil. Po službách Božích byli uzdraveni dva nemocní. Potom bylo všem přítomným jasno, že sv. Prokop byl účasten slavnostního průvodu a vyprosil nemocným plného zdraví. Bratři kláštera oslavili tuto zázračnou událost hojným vyzváněním.*)

Rozmnožení pokrmů pro mnichy a hosty

V kronice sv. Prokopa je poznamenáno, že sv. Prokop rozmnožil pokrmy pro mnichy a hosty. To se stalo na Sázavě dne 4. července r. 1316, tedy 112 let po jeho vyhlášení za svatého. (Prameny d. č. IV., str. 437).

*) Zázraky sv. Prokopa: V klášteře sepisovali mnichové letopis svého domu, z něhož čerpal kronikář Beneš Krabice z Veitmile (+ 27. 7. 1375). Je velká škoda, že tento spis se nám neuchoval. Nepatrné výpisky z něho se vztahují k letům 1316–1324.

Národní patroni čeští spolu se sv. Prokopem a Václavem pomáhají v bitvě k vítězství

Roku 1318 se rozšířila pověst, že král Jan I. ohlásil úmysl vypudit ze země všechny Čechy a osadit jejich místa samými Němci. Z toho vzešlo spiknutí mezi pány a všude mezi lidem bylo slyšet reptání proti králi. Pan Vilém Zajíc z Valdeka udeřil na německé královo vojsko v krajině mezi Žatcem a Křivoklátem. Pobil a porazil velké množství a ostatní rozprášil. Zajal 144 zajatců, mezi nimi i hraběte Oldřicha z Hanova, Otu z Donína, Konráda z Buches, králova maršálka a jiné znamenité osoby. Po tak zdařilém přepadnutí se roznesla zpráva, že někteří viděli v boji pomáhat Čechům sv. Václava, sv. Prokopa s berlou a jiné zemské patrony, jako roku 1260 v bitvě u Kressenbrunn.

Záchrana dvou mužů před utopením

V kronice je rovněž zpráva o tom, jak sv. Prokop zachránil dva muže, kteří pracovali na pozemcích náležejících Sázavskému klášteru. Stalo se to r. 1324. Nastala letní bouře a voda v Sázavě stoupala. Když se tito dva muži chtěli dostat ke klášteru, loďka se převrhla a ve velkém nebezpečí utonutí oba volali na pomoc sv. Prokopa. Když šťastně vyvázli z nebezpečí smrti, dobře věděli, že to nebyla jen nějaká náhoda, oba měli vnitřní zkušenost Božího zásahu, kterého se jim dostalo na přímluvu sv. Prokopa.

Žena je zachráněna před utopením

Jistá žena prala v řece Sázavě prádlo a při neopatrném pohybu upadla do vody. Proud vody ji uchvátil a unášel. Zápasila s vodou, ale už se ponořila a topila se. Bohužel neuměla plavat. Když už cítila, že není pomoci, úpěnlivě ve svém srdci volala o záchranu sv. Prokopa. Vtom ji proud vody vynesl ke břehu a dostala se na planinu, odkud už vyšla na břeh. Byla tak rozrušena, že o této mocné

pomoci sv. Prokopa nejen vyprávěla svým nejbližším, ale svou zkušenost i přísežně potvrdila v Sázavském klášteře.

Zjevení sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele při mši a uzdravení nemocných

Jindy zase 24. června o poutní slavnosti na Sázavě, když bylo při službách Božích zpíváno evangelium, strhl se pokřik mezi nemocnými. Ti měli v kostele vykázáno zvláštní místo. I přiběhli někteří mniši a tázali se po příčině křiku. Nemocní jim vypravovali, že spatřili nad oltářem světlý oblak a z něho vycházející dva muže jasných tváří, kteří kráčeli po kostele, žehnali lidem a nemocných se pak dotýkali svými rukama. Brzy potom byla potvrzena pravdivost jejich výpovědí, neboť tři mrzáci byli ihned uzdraveni. Ostatní v tomto kostele pak nabyli zdraví po čase.

Zjevení sv. Prokopa a uzdravení slepého

Věřící z okolí přicházeli na pouť ke cti sv. Jana Křtitele, jemuž je sázavský chrám zasvěcen. Tu celou noc bděli na modlitbách.

Svatoprokopský kronikář se zmiňuje také o vidění, jaké měl strážce kostela v noci před svátkem Narození sv. Jana Křtitele. Když usnul na svém loži, spatřil týž bratr ve snu Božího muže, jak povstává z hrobu a kráčí po kostele k oltáři sv. Kříže. Tam stál slepec setrvávající na vroucích modlitbách. Sv. Prokop mu požehnal křížem a v tu chvíli se mu vrátil zrak. Hned na to se ozval pokřik lidu v kostele. Tímto křikem byl probuzen i strážce. Spěchal do chrámu a našel, že vpravdě se stalo to, co viděl ve snu.

Sv. Prokop se zjevuje ve snu strážci kostela, budí ho k povinnosti

Povinností strážce kostela bylo budít ostatní řeholníky k nočním hodinkám (officium nocturnum). Z tohoto důvodu dával v určitou

hodinu znamení zvonem. Kterési noci jej přemohl spánek tak, že zanedbal svou povinnost. Tu však již stál u jeho lože sv. Prokop a dotýká se ho berlou, pravil: „Proč tak tvrdě spíš? Proč nemáš na paměti hodinu ustanovenou k pobožnosti? Vstaň a svoluj znamením bratry!“ I vzchopil se strážce a dobrořeče Bohu i jeho světcí, pospíchal zvonit k jitřní pobožnosti. Potom vypravoval všem své noční vidění.

Kající zločinec osvobozen od sebemučení

Jednou v době postní přišel do sázavského chrámu jeden otrovrah z dalekých končin. Své tělo měl strašným řetězem ukrutně stažené tak, že sotva bylo řetěz vidět, jak byl zařezán do masa. To přes něj přerůstalo a krvácelo. Ten řetěz mu působil smrtelnou bolest a rozdíral ho až do útrobu. Tento člověk vstoupil v neděli do kostela, a spolu s ostatními věřícími byl zbožně přítomen na mši svaté. Když kněz četl svaté evangelium, náhle ten řetěz jako vosk od ohně rozpuštěn a jako od někoho do výše vymrštěn, odskočil z jeho těla a silně udeřil do kostelní dlažby. Srdce všech shromážděných se otřásla zařinčením a křikem. Muž byl tak zbaven trýzně a bylo ukončeno jeho tvrdé pokání za jeho zločin.

Sv. Prokop zachraňuje před smrtí mnicha Fabiána

Jeden ze spolubratrů vypráví:

„V našem společenství žil jeden bratr jménem Fabián, který byl oddán nejúplnější poslušnosti. O cokoliv ho jeho opat požádal, vše vykonával věrně a pokorně.

Jednou se bourala chrámová zeď, aby se opravila stejně s druhou. On sám byl při tom díle a nepočínal si dosti opatrně. Strop, který byl složen z veliké spousty kamenů, se náhle zhroutil. Kamení rýtící se dolů ho zasypalo. Divná a přeužasná věc! Zřícené kamení vydalo takový hluk, jako by udeřil hrom. Ti, kteří stáli z druhé strany zdi,

ho již pokládali za mrtvého. My jsme se jejich křikem nadmíru zděsili, rychle jsme se sběhli a jeho nalezli mezi kamením zpola mrtvého. Vynesli jsme ho ven a jako bezduchého položili na zem. Za chvíli ku zvonilo na večerní pobožnost, a tu on na hlas zvonu pohnul zmořenými údy a ponenáhlu nabíral sil a otvíral oči, vydechl, a jako by se probouzel z tvrdého spánku, vstal. Sám sobě se divil, co se mu to přihodilo. Jako by ani žádné bolesti neutrpěl, děkoval Bohu a vrátil se k začatému dílu. Pak tento bratr vydal svědectví těm, kteří se ho vypyтали, že v tu chvíli k němu přistoupil jakýsi muž úctyhodných šedin a rozestřel nad ním svůj hábit. Všechno sypající se kamení zachycoval do klína, a takto ten bratr vyvázl z nebezpečí smrti.“

Zločinec jdoucí na popraviště byl zachráněn

Mnich Fabricius vypráví svědectví Erasma Sedleckého. Člověk se nejvíce bojí smrti, proto vyhledává pomoc u lékařů a bohužel dnes i u různých šarlatánů, kteří používají starých či nových forem magie, věštění, magnetizérství a spiritismu. Tito tzv. zázrační léčitelé otvírají duši člověka pro vstup démonických sil a skutečně zdraví nedávají, spíše se duše dostane do depresivních stavů a zoufalství.

Když toto všechno zklamalo, obrací se člověk na Boha. Pokud se na něho s upřímnou vírou obrácíme, jsme vždycky vyslyšeni! Ježíš na kříži slíbil věčný život kajícímu zločinci. A o tento život jde. Každý člověk musí dřív či později beztak zemřít. Jediný, kdo nám může nabídnout život, a to věčný život, který nikdy neskončí, je Pán Ježíš Kristus. On přemohl smrt svým zmrtvýchvstáním. On řekl: „Já jsem vzkříšení a život! Kdo věří ve mne, má život věčný!“ (srov. Jan 11,25)

Ale Bůh může zachránit člověka i ze situace, kde mu hrozí smrt. Na přímluvu sv. Prokopa bylo mnoho lidí zachráněno, zvláště ti, kteří se topili, nebo byli v jiném neštěstí. Podobně byl zachráněn

před smrtí i jistý zločinec. Ten, když byl veden na popraviště, vykonal sv. zpověď a pak pocítil velkou opuštěnost od všech. V této úzkosti si vzpomněl na sv. Prokopa a z hlubin své duše ho prosil o záchranu života. Slíbil, že pokud bude zachráněn, až do smrti bude žít dobrým životem a konat pokání za svůj zlý život. Bůh vyslyšel jeho modlitbu.

Když už vystupoval na šibeniční žebřík, uchopila jej neviditelná ruka a vytrhla ho z rukou katanů. Byl tak rychle odnesen pryč, že jej nikdo nemohl dohonit. Svatý vůdce Prokop jej propustil, až když byl u řeky Sázavy. Erasmus neříká, kde se tato událost stala, ale je velmi pravděpodobné, že to bylo v městě Kouřimi. Tento kající zločinec, který několik minut před smrtí vyzýval sv. Prokopa, zakusil jeho pomoc. Z vděčnosti za záchranu života vstoupil ještě ten den do kláštera Sázavského, kde vydal svědectví o záchraně svého života sv. Prokopem. Byl přijat za pomocníka, ale v horlivosti, pokore a kajícínosti předstihl i mnohé mnichy. Tu sloužil Bohu i potřebám kláštera až do své smrti.

UZDRAVENÍ U HROBU SVĚTCOVA V 14. STOL.

Slepá od narození uzdravena

H Kolíně v jedné zbožné rodině se narodilo slepé děvčátko. Kolik bolestí to způsobilo nešťastným rodičům! Mnoho a vytrvale se modlili. Léta ubíhala a slepota děvčete už se jim stala samozřejmostí. Děvče bylo velmi zbožné a mnohdy dokázalo povzbudit i zarmoucené rodiče. V roce 1321 jako obvykle vydalo se z Kolína velké množství poutníků na Sázavu. S nimi šli i rodiče slepého děvčete i samo děvče. Ta dívka už cestou, kdy zpívali nábožné písně k Bohorodiče a velkému světci sv. Prokopovi, ucítila v srdci velkou víru, že se na ní Bůh skrze svého služebníka Prokopa oslaví. Víra děvčete rostla, když se poutníci blížili k sázavskému chrámu.

Když sestoupila s rodiči do krypty, kde je hrob sv. Prokopa, dotkla se s vírou kamenné desky nad Prokopovými ostatky. Potom pronesla kratinkou větu: „Svatý Prokope, pomoz i mně ubohé!“ Z jejích očí vyhrkly slzy a najednou si uvědomila úžasnou věc: Viděla hrob světce a poprvé uviděla milou tvář svého tatínka a maminky. Všichni poutníci z Kolína sdíleli radost a vděčnost za ten velký den, 4. července 1321. Tato událost probudila v jiných občanech města Kolína důvěru v mocnou přímluvu sv. Prokopa.

Uzdravení ženy z Kolína

Téhož léta roku 1321 přišla s vírou k hrobu sv. Prokopa žena, která byla shrbená a měla bolesti ve všech údech. Povzbuzena uzdravením slepé dívky i ona s vírou prosila na hrobě světce za uzdravení. Když se dotkla hrobu, ucítila velké teplo v celém těle, a když se vzpamatovala, stála vzpřímená a úplně zdravá. Se slzami vděčnosti začala hlasitě děkovat sv. Prokopu, což bylo k velkému povzbuzení všech, kteří byli v chrámu.

Uzdravení slepé ženy z Českého Brodu

Dne 4. července téhož roku 1321 byla na pouti i žena z Českého Brodu. Už několik let byla úplně slepá. Přivedla ji její dcera, která se za svou maminku zbožně modlila u hrobu světce. Další vlna údivu a vděčnosti zaplavila chrám, když se dověděli, že dole v kryptě Boží moc způsobila uzdravení na mocnou přímluvu sv. Prokopa a prostou a upřímnou vírou dvou žen, slepé matky a její milující dcery.

Vzkříšení mrtvého chlapce u hrobu sv. Prokopa

Svědectví o této události je zapsáno v svatojiřském breviáři. Pán Ježíš řekl apoštolům: „Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte

k životu, malomocné očisťujte, zlé duchy vyhánějte. Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte!“ (Mt 10,8) Ale na prvním místě je třeba hlásat evangelium. Pokud se ono hlásá, pak se hlásá, že Ježíš je živý, že je třeba se obrátit, přijmout ho, a potom se budou dít tato znamení. V životě mnoha světců byli i mrtví křišeni. To se stalo i na Sázavě, a to jednak za života světce – vzkříšení utopeného muže, a také po jeho smrti u jeho hrobu – vzkříšení mrtvého chlapce, kterého sem s vírou přinesli jeho rodiče. Skrze jejich víru a skrze přímluvu sv. Prokopa chlapec byl vzkříšen.

SVĚDECTVÍ Z TĚTO DOBY

Vzkříšení policisty

H časopise Modlitební zápas (r. 2001) je podrobný článek o vzkříšení 35letého Borise Filipčuka, poručíka policie. Devět odborníků potvrdilo jeho smrt. Když byl odnášen do márnice, k údivu a zděšení mnohých úplně zdrav vstal. To se stalo r. 1997 v Nové Siňjavce v Chmelnické oblasti na Ukrajině.

Probudil jsem se v márnici

I druhé probuzení z mrtvých se stalo na Ukrajině v roce 1996 v Kyjevě. Dotyčný muž navštívil v roce 2002 Českou republiku. V Krnově vydal své svědectví i se svým přítelem. Přidáváme zde toto následující svědectví:

Minulý týden, tj. 20. října 2002, k nám přijeli bratři z Kyjeva, Sergej Jacenko, vedoucí pracovník s dětmi na ulici, a s ním Jarek Něvronov. Sergej mi kdysi říkal svědectví svého obrácení, a v něm se zmiňoval, že se obrátil skrze svědectví o zmrtvýchvstání Jarka, kterého jsem do té doby neznal. Myslím, že by bylo dobré, aby se Jarek o své svědectví podělil i s vámi.

Jarek vypráví: „Odmalička jsem vyrůstal se Sergejem a na základní škole jsme spolu chodili i do jedné třídy. Před válkou jsem jen občas pil a kouřil marihuanu, ale po válce, když jsem pracoval jako barman v jednom z nejlepších barů v Kyjevě, jsem začal brát i nitrožilně drogy. Topil jsem se v penězích. V té době Sergej byl v mafii, která vybírala výpalné. Žili jsme na velmi vysoké úrovni, jezdili jsme v posledních modelech aut. Moje mamka a sestra byly křesťanky. Vždy, když nám mluvily o Ježíši, dělali jsme si z toho legraci, až do ledna 1996. Na naše pravoslavné Vánoce (7. 1.) jsem navštívil Sergeje, tam jsem se velmi opil a v noci jsem šel domů. Protože jsem měl málo, tak jsem si doma na záchodě píchl jednu dávku. Asi za hodinu se mamka začala na záchod dobývat, až nakonec se sousedem vylomili dveře. Já jsem tam bezvládně ležel. Protože jsem měl zástavu srdce, zavolali záchranku, která přijela asi ve dvě hodiny ráno. Píchl mi do žíly vitamíny, ale vše vyteklo zpět, protože jsem byl již dvě hodiny mrtev. Odvezli mne do márnice, kde si mě ráno měla rodina vyzvednout kvůli pohřbu. V noci maminka obtelefonovala všechny známé od Kyjeva až po Oděsu, a celou noc se za mne modlili. Ráno jsem se probudil a díval se kolem sebe. Vůbec jsem si nepamatoval, co se minulého dne přihodilo. Šel jsem na záchod, kde byla zrovna uklízečka, která tam vytírala. Když mne uviděla, vykřikla hrůzou a zeptala se mě, kam jdu, a já jí řekl, že na záchod, a pak omdlela. Tam jsem pochopil, že jsem vstal z mrtvých. Našel jsem tam plášť a chtěl jsem jít domů. Za chvíli přišla moje rodina, která přinesla věci, aby mě mohla připravit k pohřbu a odvézt domů. Pro ně to byl stejný šok jako pro uklízečku. Tam jsem odevzdal svůj život Pánu Ježíši. Pro Sergeje to bylo tak silné svědectví, že za pár dní, když ho zavřeli do vězení a chtěli ho odsoudit na 10 let za vraždu, se obrátil k Bohu. Od té doby sloužíme Bohu společně.“

Ježíš je živý a stejný včera, dnes i na věky! (srov. Žid 13,8)

SVATOPROKOPSKÉ STUDÁNKY NA SÁZAVĚ A V CHOTOUNI V 17. A 18. STOL.

Během několika staletí se stalo mnoho uzdravení u studánky na Sázavě, kde stojí dnes malá kaple a místo studánky je zde dnes studna. Voda u kapličky zvané „Vosovka“ je naprosto normální. Co se týče uzdravení touto vodou, jde o projev víry v Boží pomoc skrze přímluvu sv. Prokopa. Totéž platí i o studánce v Prokopově rodišti, v Chotouni.

Některé události byly zachyceny mnichem Fabriciem v knize Požehnaná památka (str. 229 a 371) a některé jsou zachyceny v Pamětní knize sázavské.

Uzdravení vodou ze studánky Vosovky

☛ Uzdravení očí vojína Jana Geiera

R. 1664 voják Jan Geier měl tak silně pokažené oči, že sotva co viděl. Dal si přinést vody ze studánky Vosovka a omýval jí nezdravé oči, načež byl brzy úplně uzdraven.

☛ Manželka vojína Geiera uzdravena z vodnatelnosti

Manželka Geierova strádala týž čas vodnatelností. Když viděla, že její muž byl uzdraven, byla tím velmi povzbuzena ve víře. V důvěře v Boží pomoc si omývala oteklé údy a dočkala se brzy navrácení předešlého zdraví.

☛ Vojenský poručík Gassapi uzdraven ze zimnice

Téhož prostředku užil proti zimnici r. 1665 pan Jan Jiří Gassapi, vojenský poručík v Tupadlech u Čáslavi, a zbavil se nemilého hosta.

☛ Marie Heimbechová uzdravená z osutin

Na Sázavě r. 1688 se zbavila těžké osutiny paní Marie Terezie Heimbachová z Moravy, omývajíc tělo vodou ze studánky Vosovka

a konajíc vroucí pobožnost před obrazem sv. Prokopa v klášteře (chrámu).

☞ Kapucín P. Štěpán z Kolína uzdraven z bolesti v rameni

R. 1701 byl pozván k poutní slavnosti za kazatele P. Štěpán, kvardián kapucínského kláštera v Kolíně. Ten, když se připravoval na kázání, shledal v sázavském archivu popis zázračných uzdravení, jež se tam stala v minulých letech na přímluvu sv. Prokopa. Sám již delší dobu snášel velikou bolest v pravém rameni. Hned po kázání si vyžádal světcův koflík a spěchal s ním k Vosovce s vírou v Boží pomoc. Chtěl se napít vody ze studánky a prosit o uzdravení ze svého neduhu. Osmého dne potom pominula bolest v rameni a více se nevrátila.

☞ František Bajer z Kutné Hory uzdraven z těžké zimnice

R. 1709 svědčil p. František Bajer z Kutné Hory, že užíval vodu svatoprokopskou s modlitbou víry a byl uzdraven od těžké zimnice.

☞ Tovaryš ze Sázavy uzdraven z epilepsie

R. 1711 se u Vosovky uzdravil odborný dělník ze skelných hutí svatoprokopských. Ten byl 17 let trápen prudkou padoucnicí. Jak byl uzdraven? Slyšel četná svědectví o uzdravení mnohých, a to na hrobě sv. Prokopa anebo v chrámu, když s vírou pili z posvátného koflíku anebo u studánky. To ho povzbudilo a on si řekl: Proč by nemohl sv. Prokop i mně pomoci? A tak začal s vírou a modlitbou pít tuto vodu. Byl dokonale uzdraven a až do své smrti neměl už ani jeden epileptický záchvat.

☞ Uzdravení očí Barbory Dietrichové z Kouřimi

R. 1679 roznemohla se na oči Barbora, dcera p. Michala Norberta Dietricha z Hettenfeldu, J. M. C. výběrčího ve městě Kouřimi a měšťana Starého Města Pražského. Starostliví rodiče ji nechali léčit různými způsoby, avšak nic jí to nepomohlo. Nakonec hledali útočiště u sv. Prokopa a vykonali dne 4. července pouť na Sázavu.

Své dítě tam obětovali Bohu a potom přišli ke studánce Vosovce. S vírou a modlitbou vzývali svaté jméno Ježíš a omývali jí nemocné oči. Na levé oko už byla téměř slepá. I stalo se, za což buď Bohu věčná chvála a sláva neskonalá, že jejich dceruše Barboře v krátkém čase skrze přímluvu a orodování sv. Prokopa bylo vráceno předešlé zdraví.

Šest uzdravení vodou ze studánky v Chotouni

☞ Uzdravení kněze J. Stöckla z Poděbrad

Také studánka sv. Prokopa ve vsi Chotouni mívala chvalitebnou pověst, a vodu z ní vyhledávali ctitelé světcovi, aby byli uzdraveni z tělesných chorob. Kolem r. 1720 si ji dával přivážet do Poděbrad kněz Jan Stöckl, obtížený prsním neduhem. Ten ji s modlitbou víry pil a potíral si nemocné místo, i dočkal se nejen uzdravení, ale i dlouhého věku.

☞ Uzdravení Rudolfa Tučka z Plaňan

Rudolf Tuček z městečka Plaňan se r. 1725 jen stěží dovlekl do Chotouně. Hodlal užívat vody ze studánky sv. Prokopa. Zanedlouho „celý zdrav a občerstvený“ se vracel domů.

☞ Uzdravení pozemkového komisaře Jindřicha Chlumčanského

Toho času pobývali při vsi Chotouni členové pozemkové komise, z nichž Jindřich rytíř Chlumčanský z Přestavlk na Trhových Dušníkách při vyměřování v poli náhle onemocněl. Když se vrátil do Chotouně, jeho sluha jej musel sesadit z koně a na svých ramenou jej přinesl do ložnice. Když slyšel týž jmenovaný pán o moci svatoprokopské vody, tak si ji dal skrze svého služebníka přinést. S vírou a důvěrou se modlil k Bohu, prosil sv. Prokopa o přímluvu a pak jí své churavé nohy dal omýt. Ihned pocítil úlevu. Druhého dne, jsa zbaven všech bolestí, beze vší pomoci vsedl na koně a dále pokračoval ve své povinnosti. Tento pán potom z vděčnosti po ce-

lých 22 let posílal do kaple sv. Prokopa ve vsi Chotouni šest polo-liberních svící.

☩ Uzdravení očí dívky Alžběty Sixtové

R. 1728 uzdravila se Alžběta, dcera Václava Sixty, v Chotouni, když jí rodiče přikládali na oči nešťastnou náhodou velmi poraněné vodu ze studánky Prokopky. Rodiče své dceři nejprve vyprávěli o sv. Prokopovi i o divech, které se na jeho přímluvu staly na Sázavě, ale i zde v jeho rodišti. Dcera tímto povzbuzena úpěnlivě prosila sv. Prokopa. Mezitím rodiče namočili do vody ze studánky bílý šátek a přikládali jí ho na oči. Přitom všichni s vírou vzývali jméno našeho Spasitele Ježíše Krista. Když toto určitou dobu opakovali, byla uzdravena.

☩ Uzdravení dívky Alžběty Vlastníkové

R. 1742 získala bystrý zrak Alžběta, dcera Pavla Vlastníka z Jestřábí Lhoty u Kolína. Ta byla předtím již čtyři měsíce téměř nevidomá.

Tatínek Pavel se svou ženou hledali pomoc pro svou dceru. Když se dověděli o uzdravení před 14 lety vodou z Prokopovy studánky, tak jednali podobně jako rodiče oné Alžběty. Oni i jejich dcera, povzbuzeni tím zázrakem, obdrželi na přímluvu sv. Prokopa evangelijní víru a ten, který za nás zemřel a vstal z mrtvých, mohl povědět jejich Alžbětě, jako pověděl oné krvotoké ženě: „Kdo se mě to dotkl, neboť moc ze mne vyšla? ... Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoji a buď uzdravena od svého trápení.“ (Mk 5,27–34)

☩ Uzdravení Vojtěcha Ostrovského ze zimnice

R. 1746 pozbyl palčivé zimnice p. Vojtěch Ostrovský, bývalý sirotčí v Brandýse nad Labem. Ten užíval ve své nemoci vody svatoprokopské. Jako poděkování za své uzdravení dal namalovat obraz do svatoprokopské kaple v Chotouni.

Potrestání opilce, který urazil hlavu na soše sv. Prokopa

Mnich Fabricius ze Sázavy v knize „Požehnaná památka“ vysvětluje na str. 304 zprávu Beckovského o zhanobení sochy sv. Prokopa u studánky v Chotouni.

Jistý opilec z Chotouně vložil svůj klobouk na hlavu sochy. Po určité době se vrátil a klobouk na soše už nenalezl. Velmi se urazil a zůstal pln hněvu a nenávisti za to, že světec mu neuhlídal jeho klobouk. Zřejmě k tomu použil větší kámen, kterým urazil hlavu sochy. Po určitém čase byl tento potupník sochy sv. Prokopa nalezen mrtev a bez hlavy. I zde se vyplnilo lidové přísloví: „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“, anebo: „Čím kdo hřeší, tím bývá potrestán.“

ZÁZRAČNÁ UZDRAVENÍ

KONCEM 17. A ZAČÁTKEM 18. STOLETÍ

Kronika Beneše z Veitmile k letům 1316–1321 zaznamenává, že o svátečních dni 4. července docházeli poutníci do kláštera Sázavského. Toto víme z vypravování o podivuhodných událostech, jež se staly o výročních dnech světcovy kanonizace. Nejinak tomu bylo i ve 14. stol. a potom až do válek husitských. Ano, tak se zakotvila láska lidu ke hrobu sv. Prokopa, že i v době bolestných náboženských zmatků nepominuly poutě na Sázavu. Svědectvím toho je i stížnost opata Ondřeje napsaná r. 1587 na faráře, který se stavěl proti poutníkům. Rovněž se k tomuto vztahuje svědectví listu p. Ferdinanda Vihovského z Risenberka ze dne 17. srpna 1587. V této době lid kraje kouřimského a jiných dalších míst v okolí kláštera začal opět v hojných průvodech putovat k památnému chrámu nad řekou Sázavou. K němu ho přitahovaly nové a nové důkazy mocného působení světce ve prospěch jeho ctitelů.

Dobrym příkladem předcházeli členové šlechtických rodů, zejména páni z Talmberka a hrabata z Valdštejna na Komorním Hrádku. Talmberk je malá vesnička, vzdálená od Sázavy asi 6 km. Dnes je tam jen zřícenina hradu. Asi dalších 6 km je z Talmberka do Ratají. Zde historii tohoto rodu připomíná zámek, kde měla jedna větev tohoto rodu své sídlo. Z Talmberka do Šternberka je necelých 20 km. Zde byl rovněž známý šlechtický rod. Z Talmberka na Komorní Hrádek je rovněž asi 20 km. Tu je zachovalý zámek na vysokém kopci nad řekou Sázavou. Z Ratají do Vlašimi je asi 30 km.

Z písemných zpráv bývalého archivu kláštera sv. Prokopa tu připomínáme aspoň některé důkazy milostného přispění světce.

Uzdravení Františka z Talmberka ve Vlašimi

R. 1665 onemocněl pan František Vilém z Talmberka ve Vlašimi tak, že ani „velikým lékařstvím jemu spomoženo býti nemohlo“. Toto onemocnění bylo skutečně velmi vážné a trvalo už delší dobu. Přivolaný lékař ani po konzultaci s jinými odborníky nemohl nijak pomoci. O této nemoci a těžkém stavu se dověděli i jiní členové tohoto šlechtického rodu. Když nemocného navštívila jeho sestra a viděla vážné nebezpečí blížící se smrti, vydala mu živé svědectví o působení Boží moci na Sázavě. Bratr jí nejprve oponoval. Když sestra i se svou dcerou odjela, nastal u něho vnitřní boj. Sestra i s dcerou se upřímně modlily za bratra a strýčka, vyzývaly sv. Prokopa, aby svázal ty demony, kteří skrze pýchu svazují lidskou duši a brání jí, aby konala pokání a s vírou se cele otevřela Kristu jako svému Spasiteli, ale i jako svému lékaři. Citlivá dcera vnímala při modlitbě zvláštní obraz. Viděla strýčka ležícího na posteli a celý dům jako by byl v tmavém mraku. Ten mrak byl plný démonů. Vnímala, jak skrze strýčkovu pýchu mají tito démoni nad ním moc, a žádná lékařská pomoc proto nefunguje. Najednou viděla, jak se nad mrakem objevil velký temný anděl, ve kterém tušila, že je to anděl smrti. Naplnila ji hrůza, ale vtom uviděla, jak se shora objevil

světlý mrak. Uprostřed stál sám Spasitel, obklopen oblakem krásných duchových bytostí, andělů a svatých. Nejbližší jemu stála Ježíšova Matka a ukázala na jednoho ze svatých. Říká: „Poznala jsem, že je to sv. Prokop. Pan Ježíš se na mne podíval pronikavým pohledem a já jsem najednou vnímala celou složitou souvislost. Potom všechno zmizelo. Bylo mi jasné, že musím udělat několik věcí:

1. Povědět strýčkovi, že musí konat pokání ze své tvrdosti a pýchy a zlomit své srdce před Bohem.
2. Uvědomila jsem si, že k přemožení těch démonů musí přispět moje i mamčina víra.
3. Byla jsem si jistá, že se máme obrátit o pomoc ke sv. Prokopu, který v této oblasti zvítězil nad demony.
4. Strýček se má pokořit, nechat se přivést na Sázavu a tam vykonat upřímnou životní zpověď a poprosit sv. Prokopa, aby na tomto svatém místě, kde vyhnal tisíc démonů, osvobodil i jeho od démonů, kteří působí jeho nemoc.

Když jsem to pověděla mamince, ta dlouho neuvažovala, přikázala kočímu, aby se hned obrátil, a jeli jsme do Vlašimi. Cestou jsme se s maminkou horlivě modlily, a byl to boj za spásu těžce nemocného strýčka. Tak jsme vyzývaly sv. Prokopa, aby nám pomohl s vírou se modlit a spolu s ním svazovat ty síly temna Ježíšovým jménem. Najednou jsme obě pocítily v této bojové modlitbě určitý průlom. Vnímala jsem, že ten anděl smrti byl Boží mocí odehnan a uprostřed temného mraku jako světelný sloup stál sám Kristus a strýčkova duše se otevřela. Začal plakat, když si uvědomil svou tvrdohlavost, povýšenost, nevěru a zároveň Boží lásku. Vnímala jsem jasně Pánovo slovo: „Tato nemoc byla k tomu, aby se na něm zjevila Boží milost a láska!“ (srov. Jan 9,3) Když jsme dorazily zpět, hned jsme na strýčkovi viděly, že prodělal těžký vnitřní zápas, bez kterého by nebyl schopen cele se obrátit a vydat Spasiteli.

Pověděla jsem mu, co mi Pán ukázal a co by měl udělat. Řekla jsem mu: „Pán Ježíš tě miluje! Vydej mu celý svůj život! Tvoje uzdra-

vení je v jeho ranách! Dej Ježíšovi celou svou minulost v dobré sv. zpovědi. V kryptě na Sázavě, kde sv. Prokop přemohl demony a byl pochován, tam tě Ježíš uzdraví!

To všechno jsem mu řekla s takovou zvláštní láskou, ale i mocí, že strýček zůstal mlčet a sklopil hlavu. Když ho maminka chtěla povzbudit, řekl: „Už mi nemusíš nic říkat, je mi jasné, co mám udělat.“ Řekl to úplně s klidem, bez arogantního tónu. Maminka navrhla, abychom se spolu pomodlili k úctě pěti ran Kristových pětkrát Otče náš. Po modlitbě jsme odjely. Celou cestou domů jsme chválily Pána různými duchovními písněmi a chvalozpěvy. Ještě téhož večera dostal sluha rozkaz od strýčka, aby brzo ráno nechal zapřáhnout do vozu a že pojedou do Sázavského kláštera. Sluha nechápatě hleděl, ale věděl, že co si jeho pán umíní, to taky musí být.

Druhého dne se dal dovézt do kláštera sv. Prokopa. Tam vykonal svou pobožnost a hned byl úplně uzdraven. O tomto zázraku věděl celý Talmberský dvůr, to je všichni rodinní příslušníci, všichni služebníci a poddaní. A všichni byli Bohu vděční za tento Boží zásah, který se stal na přímluvu sv. Prokopa na Sázavě.“

Uzdravení slečny Johanky z Valdštejna na Komorním Hrádku

Téhož léta r. 1665 slečna Johanka, dcera Jana Viktorina hraběte z Valdšteina na Komorním Hrádku, trpěla těžkou zimnicí. Tato nemoc nebyla k smrti, ale přece působila vyčerpání. Na jiné nemoci, které Johanka prodělala, pomohly léky a rady zkušeného rodinného lékaře, ale tu nic nezabíralo. Když se dověděla o uzdravení pana Františka z Talmberka ve Vlašimi, byla tím velmi oslovena. Uvědomila si svou slabou a nefungující víru. Uvědomila si, že prakticky nežije z víry, že její srdce nehledá denně nejprve Boží království a jeho spravedlnost, ale upíná se na marnosti, které nepřinášejí duši radost. Tato nemoc byla určitým otazníkem v jejím životě.

Začala hledat to, po čem její srdce toužilo. Začala číst spisy sv. Mechtildy, Gertrudy, Kempenského Následování Krista, evan-

gelia a apoštolské listy a Duch Boží, který je za Božím slovem, začal v ní vzbuzovat duchovní žízeň po věčné a čisté Boží lásce. Byla fascinována sv. Kateřinou ze Sieny, sv. Františkem i sv. Terezií z Avily. Ale ti všichni byli nějak daleko, nějak mimo tento kraj, ve kterém žije. Uzdravení p. Františka nasměrovalo její pozornost na Sázavu. Vnímala, že sázavský světec má stejného ducha jako prorok Eliáš či sv. Jan Křtitel. Je to bojovník, který svou modlitbou a živou vírou připravil cestu nejen svým duchovním synům v slovanském klášteře, ale i dalším generacím. Johanka vyznává: „Tehdy jsem si začala uvědomovat velikost sv. Prokopa jako toho, který bojuje boj víry proti silám temna a Kristus v něm skrze modlitbu víry mocně působí a vítězí nad démonickými silami. Bylo mi naprosto jasné, že musím změnit svůj život. Uvědomila jsem si, jak radikální bylo obrácení sv. Prokopa, když se ho dotkla Boží milost. On opustil ženu, dítě, rodinu a odešel do cizí země – do Uher, a tam se cvičil v monastýru v úplném zřeknutí se své vůle skrze poslušnost a umrtvoval žádosti skrze tvrdou askezi a potom jako poustevník celé noci probděl na modlitbách za svůj národ, za spásu nesmrtelných duší a očistu od pohanských praktik zakořeněných ve vlašném křesťanství. Byl mi výčitkou svědomí! Stále mi znělo v uších: Co on učinil pro Krista, a co dělám já? Můj egoismus, moje sebestřednost, urážlivost, sebelitování, chmury a prázdné snění! Kde je tu Ježíš? Kde tu je ten oheň, který hořel ve sv. Prokopovi?“

Já sice ráda čtu duchovní literaturu, jsem jí velmi nadšena a povzbuzena, ale bohužel tím to všechno končí. Začala mi znít v uších Kristova slova: „Ne ten, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do Božího království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce!“ Vnímala jsem, že za touto podivnou nemocí je síla temna, ale zároveň že tito démoni jsou zapřaženi do pluhu, aby orali brázdu v mém srdci pro Boží símě. Sv. Prokop je v tomto kraji spoutal, a tedy jak je snadné ho poprosit, ať se před Boží tváří přimluví za své krajany! Ty deprese, výčitky a s tím spojená těžká zimnice, prostě to vše bylo zapřaženo k jednomu: rozhodnout se cele pro Ježíše, dát mu všech-

no, své zdraví, svou čest, marnosti světa a nakonec i své srdce a svou vůli. V tom všem jsem cítila sladkou bolest, že chci všechno ztratit pro Ježíše. Vnitřní hlas se stal přímo fyzickým: „Musíš na Sázavu, tam se setkáš s živým Ježíšem! Tam sv. Prokop, jako velký prorok od Jordánu, připravil cestu k opravdovému obrácení a biblickému pokání.“ Hlavou mi proletěl celý můj život utracený v marnostech a planém snění, a oproti tomu radikálnost světce ze Sázavy. Chci hořet, chci mít ten olej Ducha jako on. Nechci být jako jedna z těch pošetilých panen, které sice měly lampy, ale neměly olej. V několika minutách jsem si uvědomila poslední věci člověka: smrt, soud, nebe a peklo a zároveň Krista umírajícího za mne na kříži. Musím jet na Sázavu! Musím si zde vykonat sv. zpověď! Tu chci začít nový život! Sv. Prokop tu vzkřísil utopeného muže a u jeho hrobu byl vzkříšen chlapec. Kéž mi vyprosí u Božího trůnu duchovní vzkříšení! ... Té noci jsem nespala. Skoro ráno jsem vzbudila služebnou se slovy: „Dnes musím jít na Sázavu! Je to den, který mi Pán připravil. On mě tam čeká! Víím, že ta nemoc odpadne jako kus suchého bláta.“ Vyšly jsme. Cesta se vinula kolem řeky Sázavy, až jsme dorazily k Sázavskému klášteru. Při pohledu na klášter se mi zarosily oči a začala jsem vzlykat. Bylo v tom velké štěstí, očekávání něčeho velkého. Po sv. zpovědi jsme obě zašly do krypty chrámu. Tam jsem cítila, jak na mně spočinul Duch Boží. Tam mi najednou bylo jasné, co to znamená, když Kristus řekl: „Oheň jsem přišel hodit na zem a jak chci, aby hořel!“ (srov. Lk 12,49) Bylo mi jasné, co znamenají slova pronesená prorokem od Jordánu: „On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm!“ (Mat 3,17)

Ten oheň Boží horlivosti začal hořet v mé hrudi, věděla jsem, že toto mi vyprosil náš Boží muž ze Sázavy. A ten oheň od mého obrácení až do smrti hořel. Chvillemi jsem měla pocit, že se vznáším, chvílemi, že mi pukne srdce. Vnímala jsem tu velikou Boží lásku ke mně a ke všem duším a zároveň jsem vnímala i tu démonickou temnotu, která drží lidi jako zmrzlé v ledu. Chtělo se mi křičet: „Chci, ať hoří! Ať hoří Boží oheň ze Sázavy do celého národa!“ Tu jsem proži-

la duchovní zkušenost, své znovuzrození, své duchovní vzkříšení!

A co těžká zimnice? Ta prostě už nebyla a nikdy se už nevrátila. Pán Ježíš mě tu uzdravil! Sv. Prokop mi tu připravil cestu! Ať je Hospodin oslaven za vše dobré, co mi prokázal!“

Uzdravení chlapce Jiřího Dymokurského z epilepsie

Před purkmistrem a konšely městečka Mnichovic vyznali r. 1677 p. Karel Dymokurský a jeho manželka Anna, že na jejich syna Jiřího přicházely epileptické záchvaty. R. 1667 na radu pana faráře mnichovického Václava Jedličky putovali ke sv. Prokopu. Učinili tak s plnou důvěrou a dosáhli, zač prosili. Od té doby jejich syn už nikdy nebyl sužován epilepsií.

Uzdravení pěti účastníků sázavské pouti

R. 1682 uzdravili se náhle ctitelé sv. Prokopa a účastníci sázavské pouti: Martin Felgenhauer ze Svojcic u Kouřimi a jeho dcera Klára, Marie Kreiplová, Kateřina Jünglová a její syn Václav.

Uzdravení Jiřího Černého z epilepsie

R. 1687 byl uzdraven z epilepsie Jiří Černý, rychtář ve vsi Tatce. Ten vykonal pouť na Sázavu a po svaté zpovědi a modlitbě v kryptě chrámu prožil i své uzdravení.

Hejtman Ondřej Christ uzdraven z rány na noze

Mnich Fabricius napsal knihu, která má název „Požehnaná památka velkého světa divotvůrce sv. Prokopa, opata sázavského“. Na str. 380 píše o tomto uzdravení:

R. 1690 v den sv. Prokopa uzdravil se v klášteře hejtman panství černokosteleckého p. Ondřej František Christ. Měl po sedm let

otevřenou ránu na noze a žádným lékem ji nemohl vyhojit. „Po vykonání mé pobožnosti,“ svědčí potom listem zaslaným sázavskému opatovi, „jsem zůstal přes noc v klášteře (chrámu). Když jsem ráno vstával a chtěl si obvázat nohu a přiložit náplast, zjistil jsem, že toho už nebylo zapotřebí. Z milosti Boží a skrze zásluhy sv. Prokopa jsem spatřil ránu náležitě zavřenou a uzdravenou.“ Na památku podivuhodného uzdravení dal pan hejtman v kostele zavěsit votivní desku.

Dvojnásobné uzdravení hejtmana Jana Kormouta

Hejtman panství pečeckého p. Jan Jiří Kormout se dvakrát přesvědčil o vydatné pomoci sv. Prokopa, k němuž se v nedostatku svého zdraví utíkal. Po prvé, když mu hrozilo nebezpečí ohluchnutí a obával se, aby i on jako jeho nebožtík otec nepozbyl sluchu. Po druhé, když pociťoval hroznou bolest v noze a nemohl chodit. Sotva skončil svou pobožnost na Sázavě r. 1692, bolest přestala. Pan hejtman, který se nechal dovézt do kláštera, ubíral se pěšky k domovu.

Uzdravení chlapce Františka Hanouska

Syn p. Jiřího Ferdinanda Hanouska, porybného na panství pečeckém, jménem František, onemocněl z leknutí tak, že se dokonce musel vrátit domů ze studia. Když jeho neduh neodstupoval, vypravil jej otec r. 1695 na pouť ke sv. Prokopu. Na Sázavě se jinoch spolu se svou matkou vroucně modlil. Když z té svaté pouti přišli domů, více už se taková nemoc nikdy nevrátila. Pan porybný pro čest a chválu Boží a milému sv. Prokopu obětoval v jeho kostele votivní desku.

Uzdravení šenkýřky z pohlavní nemoci

R. 1696 byla uzdravena na Sázavě Anna Loudová, šenkýřka ze vsi Chotouně, kteráž před tím více než rok trápou nemocí k loži byla poutána.

Uzdravení sedmiletého chlapce z oční nemoci

Roku 1700 vydal svědectví p. František Antonín Matějovský, v královském městě Brandýse nad Labem toho času radní písař. Toto svědectví písemně i s podpisem své vlastní ruky a pečeti dotvrdil. Jeho manželka putovala ke sv. Prokopu se svým malým synáčkem Václavem Bartolomějem, tehdy sedm let starým, který měl na levém oku kvůli zákalu veliké bolesti. Skoro půldruhého roku je snášel a byl ve velikém nebezpečí, aby mu to oko snad dokonce nevyteklo. Chlapce vroucně Bohu obětovala a po sv. zpovědi učinila Bohu slib, že když se syn uzdraví, tak nechá udělat tabulku jako svědectví o zázračném uzdravení. Po daném slibu, když předtím nebylo žádné lidské pomoci, byl její syn zázračně uzdraven. Proto jeho matka dala potom v chrámu zavěsit votivní tabulku, aby každý ctitel sv. Prokopa s podobnou důvěrou v jeho pomoc silně doufal, že ve své potřebě bude i on vyslyšen. (Viz Fabricius: Požehnaná památka, str. 372 n.)

Sv. Prokop zázračně pomohl živnostníku města Brna v jeho chudobě

Když byl v r. 1711 den sv. Prokopa prohlášen za půldenní svátek, vzrostl velice počet poutníků, z nichž mnozí i zdaleka přišli účastnit se oslavy zázračného zemského patrona. Téhož léta přišel jakýsi měšťan z Brna, který se pro dlouhotrvající nemoc dostal do finanční krize ve své živnosti. Když uslyšel o mnohých zázracích sv. Prokopa v Čechách, konaných v Sázavském klášteře, s velikou důvěrou putoval na Sázavu. Tu snažně žádal tohoto patrona, aby i jemu byl nápomocen v jeho skromné živnosti a chudobě. Po sv. přijímání, když se Prokopu zavázal slibem, že doma ještě po tři neděle k jeho cti se bude zpovídat a svaté Tělo Páně přijímat, přišel k němu jistý mnich a podával mu složený papír a pravil: „Toto ti dává sázavský opat na cestu.“ Potom hned zmizel. Po dokončení této pobožnosti vešel do Sázavského kláštera, aby poděkoval opatovi za prokázané

dobrodiní. Opat se velice podivil, poněvadž on toho dne žádné tak hojné almužny nerozdával. Jasně poznal, že to byl Boží zázrak zjevený pro čest sv. Prokopa. Ten měšťan na poděkování za přijaté dobrodiní ke cti sv. Prokopa nechal dvanáct rýnských, aby za ně bylo obětováno dvanáct mší svatých ke cti sv. Prokopa. V Brně se mnozí podivili nad touto příhodou a počali sv. Prokopa pro jeho velikou svatost ctít a o přímluvu prosit. On pak v živnosti velmi prosperoval a také byl ustanoven do městské rady, a to právě v ten den, ve kterém byl před třemi lety u sv. Prokopa. (Fabricius, str. 388 n.)

Neplodná hraběnka si vyprosila na Sázavě dceru a ochranu při porodu

Josefa Maximiliána rozená z Löwenfelsu uzavřela svátostné manželství s panem Janem Františkem z Talmberka. Jejich manželství bylo šťastné. Starosti o ekonomické záležitosti, ale i o poddané visely zcela na manželovi. On se snažil být dobrým otcem svých poddaných, i když se mu to mnohdy nedařilo.

Na manželku občas přicházely těžké duševní stavy a tehdy hledala útěchu v modlitbě, zvláště v rozjímání o utrpení Kristově. Když jednou byla přítomna na pohřbu jisté příbuzné z rodu Talmberků, prožila stav zoufalství. Uvědomovala si marnost majetku a bohatství, kterým je obklopena, a toužila odejít do kláštera a tu shromážďovat duchovní poklady, které rez nezkazí a které ani mol nesežere. Když četla některé spisy od sv. Mechtildy či Následování Krista od Kempenského, nejraději by to všechno opustila, a navíc ji sužovala myšlenka, že už 10 let žije v manželství a nemůže mít žádné dítě. Manžel jí to nikdy nevyčítal. Jednou, když její srdce bylo naplněno bolestí, pocitem marnosti života a beznaděje, vrhla se s pláčem před obraz Boží Rodičky a prosila ji jako dítě svou matku o útěchu v jejím bolu. Když se vyplakala a vyžalovala své bolesti, tehdy si zároveň uvědomila své hříchy a povahové vady, skrze které ubližuje manželovi i služebnictvu. Začala oplakávat tyto duchovní rány, které si

předtím neuvědomovala. Vnímala svou pýchu projevující se panačností a zpupností, svou urážlivost a mstivost, kterou pokládala za ctnost spravedlnosti.

S usazenými očima hleděla na obraz Bohorodičky v jejich domácí kapli. Tu v této chvíli prožila své obrácení. Vnímala Boží lásku a temný kořen své hříšné a vzpurné povahy. Vnímala, že její hříchy přibily Krista na kříž, vnímala, že pod křížem stála Ježíšova Matka a že ve slovech učedníku Janovi dal Ježíš svou Matku i jí za Matku. Cítila k ní zvláštní vztah, vždyť ona spolu se svým Synem trpěla za její hříchy. Slovo „Hle, tvá Matka!“ jí znělo silně v uších. Jistě jen Ježíš zaplatil za její hříchy, ale duševní utrpení za ni nesla i Ježíšova Matka, kterou Ježíš dal za Matku nám.

„Z mých úst a také z mého nitra vytryskla slova: ‚Ty jsi moje matka, já tě přijímám tak jako ten učedník pod křížem. Tobě dávám svoji bolest, ty jako matka mě potěš a ukaž, co mám ve své bídě a bezmocnosti dělat?‘ Uslyšela jsem vnitřní hlas: ‚Neboj se, drahá dcero. Můj Syn tě miluje, on mi tě svěřil, a on chce tvé pravé a věčné dobro, proto za tebe zemřel. Ale on ví taky o všech bolestech, které nyní tíží tvé srdce a tvou duši. Jdi se svým manželem na Sázavu, tam mnich Prokop svou vírou a kajícností otevřel bránu milosti. Na tomto místě můj Syn vyslyší vaši prosbu a dá radost do vašeho srdce.‘

Tato slova se vpisovala hluboko do mysli. Byl to hlas, který nebylo slyšet, ale byl tak jasný a vnesl velký pokoj do mé duše. Ještě ten den jsem sdělila svůj duchovní zážitek svému manželovi Janu Františkovi. On chvíli zaraženě stál a pak řekl: ‚Bojím se, že pro mé hříchy Bůh nevyslyší naši prosbu. Cítím, že bych se měl tak jako ty zlomit před Bohem a pokorit se v upřímné svaté zpovědi ze všech svých hříchů.‘

Vnímala jsem, jak prožívá těžký boj a bolest, aby mohl dát něco, s čím téměř srostl. Báł se toho jako nějaké těžké operace. Ale pak řekl rozhodně: ‚Drahá Josefo, nač odkládat, zítra jedeme na Sázavu.‘ Tu noc dlouho klečel v kapli a Pán k němu mluvil a odkrýval mu jeho hříchy podobně jako i mně. Na druhý den jsme šli jako kajícníci pěšky na Sázavu. I já jsem se rozhodla, že i když už jsem

Pánu všechno vydala, že se ještě pokořím i před knězem, který zvláště v tu chvíli zastupuje Krista, a učiním si rovněž kající a upřímnou sv. zpověď. Cítila jsem, že mám udělat tento krok víry, že se musím vyhnout běžným zvyklostem, povrchnosti. Po svaté zpovědi nám oběma přišla velká radost a pokoj. Potom jsme sešli dolů do krypty a tam v pološeru jsme každý předložili své tužby. Prosili jsme Pána Ježíše, aby na tomto místě, které je mu tak milé pro hrdinský život víry sv. Prokopa, nám dal dítě. Oba jsme odešli s velkou jistotou a pokojem, že Bůh vyslyšel naši prosbu. Celou cestu nás to nutilo do děkování Pánu a do zpěvu různých zbožných písní k Pánu Ježíši.

Za určitou dobu jsem poznala, že nešlo jen o falešný pocit, ale že skutečně po deseti letech manželství jsem počala. Celou dobu těhotenství jsem prožívala velkou radost a těšila se na děťátko. Přála jsem si holčičku. Čas velmi rychle uběhl. Před porodem mě navštívila manželova sestra, velmi zbožná žena, která byla velikou ctitelkou sv. Prokopa, a vyprávěla, kolikrát v těch nejtěžších chvílích jeho mocná přímluva pomohla jednotlivým členům našeho rodu. Byla jsem tím povzbuzena a ani jsem netušila, že se její návštěva pro mě stane záchranou. Ona mi totiž zanechala obraz sv. Prokopa, jak drží ďábla na řetězu a v ruce drží kříž.

Za krátký čas přišly bolesti a já jsem cítila, že přišla moje hodina. Nastaly velké komplikace. Lékař i porodní bába stáli bezmocně, protože jsem se při tomto porodu dostala do nebezpečí smrti. Ach, co jsem všechno vytrpěla! Manžel chvíli stál u mě, pak na chvíli odběhl do kaple a tam se modlil a znovu se vrátil, a tak to opakoval několikrát. Bylo mi ho velmi líto. Najednou jsem si vzpomněla na toho, kdo nám vyprosil to dítě – na sv. Prokopa. Hned jsem si vzpomněla na obraz a poprosila manžela, aby mi ho přinesl. Vždyť on se za nás hříšné přímluví u samotného Spasitele. Manžel přinesl obraz a hned odešel do kaple prosit Spasitele. Já jsem opakovala: „Svatý Prokope, pomoz mi! Pane Ježíši, zachraň mě i to dítě!“ Když se manžel vrátil z kaple, už bylo slyšet pláč naší prvorozené dcerušky.

Za několik dní jsem zdravá povstala z lůžka. Moje první cesta vedla na Sázavu. Oba jsme děkovali na tomto místě, kde se nás Ježíš dotkl na mocnou přímluvu sv. Prokopa. Svě svědectví jsme oznámili opatovi kláštera, který vše nechal zapsat do kroniky k roku 1715.

Za tento dvojí zázrak až do smrti zůstanu vděčná Bohu a jeho služebníku, který svatě žil a zemřel na Sázavě.“

Dívka z Mnichovic uzdravena z epilepsie

R. 1734 byla uzdravena na Sázavě dívka z Mnichovic, která byla nemocná padoucnicí. Když spolu s matkou vykonala vroucí pobožnost v opatském kostele a napila se z koflíku sv. Prokopa, pocítila náhlou úlevu. Od té doby pomínuly u ní neblahé záchvaty.

Uzdravení z otoku na nohou

O pět let později, r. 1739, paní Terezie Rušilová z Kutné Hory prosila před milostným obrazem sv. Prokopa za odvrácení nemoci, jež z otoku na nohou u ní vznikala. Když byla vyslyšena, vzdávala vroucí díky sv. opatu.

Pomoc důstojníku císařského vojska v Uhrách

Ctitelům svým, kteří se nemohli hned vydat na cestu na Sázavu, pomáhal světec v různých potřebách života, zejména když se zavázali slibem, že se obrátí od své vlašné víry a že vykonají pouť k památnému klášteru.

Tak bylo například pomoženo urozenému panu Sohrovi z Windmühlu, poručíku císařského vojska v Uhrách. Tam upadl do rukou vzbouřenců a byl nelidsky týrán v dusném žaláři. Volaje o přispění ke sv. Prokopu, necítil vězeň žádných bolestí a brzy byl vysvobozen. Když se vrátil r. 1665 do Čech, užíváním svatoprokopské vody ze studánky Vosovky se úplně uzdravil.

Hraběnka z Talmberka uzdravena z těžké nemoci

Dne 14. května 1666 povstala náhle z těžké nemoci paní Eva Regina, manželka pana Františka Maximiliána z Talmberka na Hražných Ratajích. Ta se vytrvale s vírou modlila k Bohu a prosila o přímluvu sv. Prokopa. Na poděkování za toto uzdravení byly obětovány mše svaté v sázavském kostele.

Hraběnka z Pappenheimu uzdravena

Brzy po uzdravení hraběnky Evy Reginy z Talmberka i její tchýně, paní Voršila Kateřina, rozená hraběnka z Pappenheimu, byla zbavena vážného onemocnění na přímluvu sv. Prokopa. Tomuto uzdravení předcházelo pokoření se před Bohem a prostá víra v Boží všemohoucnost, opření se o Boží slovo a přímluvu sv. Prokopa.

Zastavení nakažlivého moru v Divišově

Když r. 1688 proskakovaly v městečku Divišově nakažlivé nemoci a z toho nastávala veliká úmrtnost, obyvatelé se začali postit, modlit a hledat Boží tvář a zároveň učinili slib, že budou společně putovat ke sv. Prokopu na Sázavu. Jakmile se k tomu zavázali, po minulo u nich hrozivé nebezpečí moru.

Manželka měšťana pražského uzdravena z nemoci v rameni

R. 1668 dne 4. července pan Jan Huber, měšťan Starého Města Pražského, obětoval „stříbrné rámě na tabulce“, že pro zásluhy sv. Prokopa byla jeho manželka zbavena nemoci v rameni. Bolesti trvaly delší dobu a lékaři nemohli pomoci. Ona po tom, co ve svém srdci odpustila všem nepřítelům, prosila sv. Prokopa o přímluvu. Byla náhle uzdravena.

Dvojnásobné uzdravení ze zimnice u dítěte

Purkrabí na Ratajích p. Jan Antonín Pičinský měl syna, kterého zle trápila zimnice. Aby mu ke zdraví pomohl, putoval otec ke sv. Prokopovi, a když se vrátil, dal dítě obléct do řeholního hábitu na znamení, že ho zcela dává Bohu. Slíbil Bohu, že pokud chlapec bude mít touhu stát se mnichem, nebude mu v tom bránit. Zimnice vzala úplně za své. Než po několika letech se chlapec opět rozstonal. Snášel veliké bolesti, takže se otec nemohl ani dívat na jeho utrpení, a tak si umínil vykonat pouť na Sázavu. Tu vykonal sv. zpověď, znovu obnovil svůj slib s obětováním chlapce Bohu a úpěnlivě prosil o přímluvu sv. Prokopa. Druhého dne, o svátku Narození Panny Marie, 8. 9. r. 1689, když se navracel od sv. Prokopa, našel doma zdravé dítě. Na vděčnou památku dal pak v kostele zavěsit malovanou tabulku.

Uzdravení slepého rychtáře

Toho času byl ve vsi Nučicích nevidomý rychtář. Ten se vroucně modlil ke sv. Prokopu a učinil slib, že se zúčastní poutě na Sázavu. A když své slovo plnil, ještě dříve než k Sázavě došel, klášter zdaleka spatřil. Toto svědectví vyznal i před lidmi v úřadě. Byl ochoten i složit přísahu, kdyby toho bylo potřeba.

Kateřina Matějovská r. 1700 uzdravena z tělesných neduhů

Z velikého počtu těch, kdož pobožností a slibem ke sv. Prokopu na Sázavě byli zbaveni svých tělesných neduhů, jmenujeme ještě paní Kateřinu Terezii, manželku Františka Matějovského, radního písaře v Brandýse nad Labem. Ta, vedena Duchem Sv., potom odpustila všem svým nepřítelům a za ně se nejen upřímně modlila, ale i vnitřně je odprošovala za svou nelásku a hořkosti svého srdce. Po učinění slibu, kající sv. zpovědi a vykonané pouti byla uzdravena z několika svých nemocí.

Pomoc sv. Prokopa při soudní při

Na podzim r. 1711 přišel na Sázavu vladyka Ferdinand Ludvík de Cosa, úředník při zemských deskách na Moravě, a vypravoval řeholníkům, jak očividně se přesvědčil o mocné ochraně sv. Prokopa. Měl totiž těžkou soudní při. Konečně věc svou měl už za ztracenou a jen za další pomoc sv. opata vroucně žádal. Dostalo se mu slova, že má všem nepřátelům odpustit a za ně se několik dní opakovaně modlit. A hle, právě v den sv. Prokopa získal potřebné svědectví, které spor obrátilo v jeho prospěch. I pospíšil z Brna na pouť ke svému dobrotivému zástupci.

Záchrana před smrtí při těžkém porodu

Upřímnými ctiteli sv. Prokopa byli manželé pan Ferdinand František z Říčan na Jemništi, hejtman kraje kouřimského, a jeho choť Kateřina, rozená z Talmberka. Zejména ona po Bohu jen ochraně sv. Prokopa přičítala, že byla zachována při životě, když pracujíc těžce k porodu, již zápasila se smrtí.

Ferdinand z Talmberka uzdraven ze smrtelné nemoci

Paní Kateřina z Talmberka měla dvě děti, šestiletého Ferdinanda a čtyřletou Kateřinu. Roku 1711 ze dne na den onemocněl Ferdinand. Dostal bolesti břicha a prudké horečky, které se stupňovaly. Rodiče hned povolali lékaře, ale ten konstatoval velmi závažný zdravotní stav způsobený epidemickou infekcí. Léky, které dával chlapci, nezabíraly, a tak se nakonec vzdal možnosti zachránit chlapci život.

Bolest matky Kateřiny i jejího manžela způsobila, že se ve své beznaději rozhodli hledat pomoc už jen u Boha. Manžel si vzpomněl na mnohá zázračná uzdravení v posledních letech, která se stala na přímluvu sv. Prokopa, o kterých slyšel svědectví v Božím

chrámu. Kateřina si rovněž vzpomněla na uzdravení, o kterých jí vyprávěla její babička. Ta se stala roku 1666 Evě Regině z Talmberka a její tchýni paní Voršile Kateřině. V obojím případě šlo o těžkou nemoc a o zázračný zásah, kdy se obě dovolávaly mocné přímluvy sv. Prokopa. Obojí jejich uzdravení bylo zapsáno i v klášterní kronice na Sázavě.

Kateřina z Talmberka svědčí:

„Bylo to hrozné, dívat se na vlastní dítě, jak nám umírá, a lékař bezmocně konstatuje strašnou pravdu. Jediná naděje je už jen u Boha. Uvědomila jsem si svůj stav. Snažila jsem se plnit zevnějškově Desatero a vykonávat pravidelné modlitby i číst duchovní knihy, které byly většinou v německém jazyce. Celá moje zbožnost i s pravidelným chozením do kostela mi připadala jako nic proti mému pokrytectví. Prostě tu jsem si uvědomovala, že neustále překračuji první Boží přikázání, které platilo už ve Starém zákoně: ‚Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou ... a bližního jako sám sebe!‘ (Mt 22,37.39) Ani to první a ani to druhé jsem nezachovávala, i když jsem se o to mnohdy upřímně snažila. Nebylo žádného kněze, který by mi vysvětlil, co to konkrétně znamená. Jak mám Boha milovat celým srdcem? Ale nyní mi to bylo jasné, že tak je to spravedlivé, a že já to nekonala. Cítila jsem nevysvětlitelnou vinu. Můj milovaný chlapec umírá, moje ubohé dítě! Možná, že vinny jsou taky moje hříchy, moje samospasitelnost a farizejství. Když se jeho dech měnil v chrčení, moje bolest se začala stupňovat. Oči jsem měla zalité slzami, chtěla jsem něco dělat pro jeho záchranu, ale věděla jsem, že tady už není lidské pomoci. V této bolesti jsem se cítila vinna za své dítě. ‚Bože, co mohu pro své dítě učinit? Ano, já jsem neplnila a ani neznala, co to znamená milovat tě celým srdcem, já jsem milovala sebe, měla jsem své zájmy, své plány, svůj čas, a po tobě jsem chtěla jen to, abys požehnal mé svévolnosti, a když jsi nepožehnal, tak jsem se ti v srdci rouhala. Dokonce jsem byla ochotná v jedné chvíli zoufalství navštívit ženu, která se obírala věštěním. Naštěstí k tomu nedošlo. Bože, co

chceš nyní, v této těžké hodině?’ A tu jsem vnímala jasný vnitřní hlas: ‚Chci tebe, tvou lásku, chci, aby ses naučila milovat mě celým srdcem!’ ‚Jak, Pane?’ ‚Obětuj mi své dítě, jako ho obětoval Abraham!’ ‚Ne, Pane, to nemohu, dítě musí žít, nesmí zemřít!’ A slyšela jsem odpověď: ‚Ty chceš po mně zázrak, ale ty jsi mě nikdy nemilovala, abys měla zkušenost s naplněním prvního a hlavního Božího přikázání!’

‚Můj Bože, máš pravdu, nikdy jsem tě takto nemilovala, a také jsem proto nikdy nepoznala, co to znamená, takto tě milovat. Všechno si vezmi, jen mi nech dítě!’ Tu jsem si vzpomněla na sv. Prokopa a řekla: ‚Bože, ale sv. Prokop tě takto miloval, on šel od svého obrácení touto cestou čisté lásky k tobě. On opustil ženu, dítě, rodinu, on se stal poustevníkem, a tys ho za jeho života i po smrti oslavil. Prosím tě, můj Pane, na jeho přímluvu a pro jeho lásku k tobě, zachraň to dítě!’ Tu jsem slyšela hlas: ‚Ano, na přímluvu sv. Prokopa ti dávám milost k tomu, abys mě na chvíli dokázala milovat jako on, můj věrný služebník.’ V tu chvíli jsem si znovu uvědomila celou situaci, když dítě již chrčelo a pracovalo k smrti. Najednou jsem však vnímala nejen své hříchy, ale i Ježíše umírajícího na kříži, jak On bere na sebe všechny moje hříchy, celou moji minulost. Já mu vše dávala a s vírou kajícího lotra volala: ‚Ježíši, vzpomeň si na mě, až přijdeš do svého království!’ Najednou jsem si uvědomila, že Ježíš miluje mého chlapce víc než já. On za něho zemřel, on chce, aby měl věčný život. Já jsem si uvědomila, že co pomůže člověku, i kdyby celý svět získal, ale na své duši utrpěl škodu. (Srov. Mk 8,36) Uvědomila jsem si své hrozné sobectví. Já chci za každou cenu život dítěte, i za cenu, že potom by bylo věčně zavrženo. A tu jsem zvolala: ‚Tak to ne! Já miluji své dítě, já s ním chci být věčně šťastná v nebi!’ A najednou proudilo z hlubin mé duše: ‚Bože, jestli chceš a jestli vidíš, že on by měl být jednou zavržen, a nyní je zralý pro nebe, tak ti ho dávám, vezmi si ho, zachraň ho z mého sobectví!’ Něco tak hlubokého jsem v duši nikdy nezažila, jako by něco prasklo, nějaká opona, která halila a oddělovala mou duši od mého

ducha, svatyni od velesvatyně. Byla to velká, hluboká bolest a v ní štěstí, které jsem nikdy v životě nezakusila. Prostě jsem v tu chvíli byla úplně odevzdána, můj duch byl chudý, tu platilo: ‚Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je Boží království.’ (Mt 5,3) Tím, že jsem dala své dítě, jsem se cele svou duší upnula na Boha a najednou z mých úst vyšla slova: ‚Otče, ... buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi! ... Buď vůle Tvá s mým dítětem!’ Tu ve mně nastal veliký pokoj a klid v duši. Setřela jsem slzy z očí a zdálo se mi, že chlapec už nechrcí. ‚Bože, už zemřel!’ Ne, on přece dýchá, a dýchá klidně! Bázlivě jsem se podívala na lékaře. V jeho tváři jsem viděla odpověď. Chlapec je zachráněn, Bůh ho na přímluvu sv. Prokopa uzdravil od fyzické smrti a mě od smrti egoismu. Tu jsem poznala, co to je milovat Boha celým srdcem, celou duší a vši silou.

To, co říkám, je jen povrch, ta slova nevystihují tu zvláštní zkušenost lásky k Bohu. Mně se otevřely oči a bylo mi jasné, co jsem roky nechápala. Ten dvojí zázrak učinil Bůh, a to na přímluvu svého služebníka Prokopa ze Sázavy.

Ještě ten den jsem musela jít na Sázavu, abych za tento zázrak uzdravení svého dítěte poděkovala. Všechny bolesti brzy polevily a chlapec brzy vstal zdravý z lůžka. Ale několik dní nato přišla další zkouška víry, a to s dcerou Kateřinou.“

Téměř mrtvá Kateřina z Talmberka uzdravena

Po velké radosti uzdravení mého syna Ferdinanda náhle onemocněla čtyřletá dcera Kateřina. Situace se opakovala. Ze dne na den nastoupily velké horečky a bolesti v břiše. Do tohoto boje víry jsem byla posilněna zkušeností při uzdravení syna Ferdinanda. Tento rok 1711 byl pro mně skutečně rokem smrti a vzkříšení. Pán mě vyučoval velmi rychle. Doba postní v tomto roce se chýlila k závěru. Blížil se Svatý týden a já stála bezmocná nad ložem své umírající dcery. Lékař už nic nemusel konstatovat. Dítě totiž po prudkých horečkách leželo bez všech známek života jako mrtvé. Tak to trvalo několik dní. Těžko

mohu vyjádřit všecek ten boj a utrpení, které jsem prožila během několika dní, které jsem prožila u dítěte, o němž jsem nevěděla, jestli ještě žije. Bůh mě vyučoval. Já, žena, která žije v rodině, svírána mnohými starostmi o svou rodinu, jsem pochopila určité pravdy v Písmu svatém, které mi žádný kněz nedokázal a ani nemohl vysvětlit. To prostě nejde. To není možné bez osobní zkušenosti s Kristovým křížem a s jeho umíráním. Tu jsem zažila, co to znamená, že spolu s Kristem jsem byla ukřižována, že spolu s ním jsem byla ponořena křtem svatým do jeho smrti a že s ním jsem zemřela, byla spolu s ním pohřbena a spolu s ním i vzkříšena. Tyto pravdy se mi staly ne jenom nějakou frází, ale skutečností. Ano, okusila jsem, že Bůh mě miluje, že on trpí ve mně, že on také ve mně žije a působí. I tu musím přiznat, že to byl zase svatý Prokop, ten, který zvítězil na Sázavě nad ďáblem a jeho lstí a dal se cele Kristu. Po Bohu a Bohorodiče, kterou jsem jako Matku přijala, je na prvním místě tento milý světec, který mi vyprosil ducha radikálnosti a čisté lásky k Bohu a bližnímu. Pochopila jsem, jak cenný je dar vnitřní modlitby, když si některá duše tento dar vyprosí, či doslova se prolomí do této zkušenosti. V celé té modlitbě nejde o nic jiného, než znovu a znovu vcházet do úkonů úplné odevzdanosti se Nejvyššímu a o úplné sjednocení s Ježíšem Kristem, jednorozeným Božím Synem, který je Bohem svou podstatou, kdežto my lidé se stáváme Božími dětmi v něm a skrze něho jeho přijetím, následováním a dáváním prostoru jemu ve své bytosti. Láska je ukřižovaná. Když dcera ležela bez známek života a já se bála zjistit, jestli ještě žije, nebo je už mrtvá, tehdy jsem byla uvedena do tajemství Kristova kříže.

Když jsem přijala Ježíšovu Matku za svou, bylo mi jasné, že se musím nejprve naučit všem a všechno ze srdce odpouštět, po příkladu Ukřižovaného, který se modlil, když mu vrátili hřeby do rukou: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!“ (Lk 23,34a)

To jsem učinila i já, ale nejen to. Také jsem v duchu prosila ty, kterým jsem já ublížila, aby i oni mně odpustili. Když jsem si přiznala, že jsem největší hříšnice na světě, horší než ten kající lotr na

kříži, pak mě to nutilo k tomu, abych to odvolala i po malém reptání a rouhání Bohu, pokořovala se za ty hříchy, které jsou ve mně a i bez mého úmyslu chrlí zlo a špiní mou duši. Tyto mé hříchy, poznání, jak rostou jeden z druhého a jakoby samy od sebe se stále projevují, to vše mě přivedlo k tomu, abych dávala i několikrát za den Ježíši své hříchy a stále se před Bohem pokořovala, a tak vlastně vcházela do Boží pravdy.

To pokořování nebylo umělé, ale vedlo do Boží náruče – přijetím Ježíšova testamentu z kříže, tedy přijetím Ježíšovy Matky do svého nitra. Ona jediná z lidí byla uchráněna dědičného hříchu a je novou Evou, novou Matkou i s jejím odevzdáním celého života Bohu. Mohla jsem tak prožít i tajemství Kristovy lásky v jeho smrti za nás. K tomu mi posloužila i moje čtyřletá dcera. Když nám ubohým umírající Ježíš odevzdal svoji matku, řekl: „Žízním!“ To nebyla jen fyzická žízeň, ale žízeň po naplnění Boží vůle, žízeň po záchraně nesmrtelných duší. Tu jsem se brzy vzpamatovala a nenechala se odvádět svou bolestí, ale vyšla jsem i s ní a spojila ji s Ježíšovou bolestí, kterou obětoval za záchranu nesmrtelných duší. Už jsem mu dokázala říci – staň se Tvá vůle! – a přijmout i variantu, že Bůh si milou Kateřinku povolá k sobě. Tu jsem vnímala její duši i celou její budoucnost a moment smrti. V této chvíli jsem vnímala i druhou variantu, pokud bude uchována v životě časném, že peklo se bude snažit ji dostat do různých závislostí, aby nakonec byla zavržena. Najednou jsem pocítila tu Ježíšovu žízeň po záchraně a po věčném životě mé dcery, a jako by on na mne vložil část tohoto utrpení. Teď jsem začala vnímat ten Ježíšův boj proti démonům na Golgotě. Oni jako by se koncentrovali i spolu s jejich plody, a těmi jsou hříchy, tedy vzpoura proti Bohu, klam, který odvádí od věčné Pravdy.

V tu chvíli přišlo na mě veliké utrpení, úplná opuštěnost od Boha, a já vnímala v hlubinách nitra Ježíšův hlas: „Eli, Eli, lema sabachthani?“ – to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27,46b) Tu jsem zapoměla na to, jestli bude moje dcera žít, či už se neprobere, ale jen jedna věc mne zajímala, a to spása její nesmrtelné duše.

Vnímala jsem tu sílu dědičného hříchu i ty démonické útoky, které se snaží duši uvrhnout do zoufalství a vzpoury proti Bohu. Vnímala jsem, že pokud by byla navracena k životu, pak může být vážně ohrožena spása její duše a hrozí jí věčné zavržení. To není sto let, či tisíc, ale tady jde o věčnost, věčné oddělení od Boha. To je druhá stránka svobody. Ježíš zápasí o každou duši. Je proti němu i systém světa se svým klamem a marností i démoni, kteří zneužívají egoistické a krátkozraké dispozice ve zraněné lidské duši.

Tu už mi nezáleželo, jestli dítě vstane zdravé, nebo ho odnesou na hřbitov. Tu mi šlo o život, ale věčný život. A Bůh mi dal zakusit zkušenost kříže, zkušenost Boží lásky, lásky Ježíšovy ke každé duši. Přišla na mne tak velká a deptající temnota, úzkost a opuštěnost, že jsem myslela, že umírám. Tu jsem vnímala, co je to hřích, odvrácení se od Boha, tu jsem vnímala sílu a zlobu démonických sil. V té hrozně vnitřní bolesti jsem opakovala jen: Eli, Eli, ... Ve chvíli, kdy jsem myslela, že už umřu, se objevila záře a já poznala, že Ježíš mi poslal na pomoc v tomto boji víry za mé dítě sv. Prokopa. On se cele otevřel Ježíšovi, on spoutal démonické síly Ježíšovým jménem, jeho mocí. On mi pomáhal v tomto boji na život a na smrt, ale zde šlo ne o fyzický život, ale o věčný život či věčnou smrt – zahynutí. Najednou jako by něco prasklo a já vnímala Ježíšovo slovo: „Dokonáno jest!“ Tady nastal zlom. Moc Ježíšovy lásky přemohla moc hříchu a temnoty ve mně i v mé dceři. Potom přišla radost, radost z vítězství, a ta se začala stupňovat ve slově Kristově, s nímž jsem byla sjednocena. Tu začal sálat oheň čisté lásky, která mě nutila cele se dát Otci v Kristu, a toužila jsem s ním zemřít, odevzdat ducha v jeho ruce. Jen v dále jsem slyšela hlas: „Otče, v ruce tvé poroučím svého ducha.“ A já se už těšila, že půjdu s Ježíšem, ale tu najednou jsem se probrala z tohoto stavu, když do mě někdo žduchl a já uslyšela slova: „Žije, žije – probrala se!“ To mě vytrhlo ze stavu, kdy jsem už chtěla jít s Ježíšem k Otci a kdy jsem se probrala do pozemských skutečností.

Skutečně, dcera byla uzdravena! Nebyla jsem schopna si ani uvědomit, jak dlouho jsem byla v tomto rozjímání, v této nové skutečnosti. Ano, Boží láska je veliká. On nás miluje víc než my sami sebe. Bože, děkuji ti za všechno!

Vnímala jsem, že za tím vším byla Boží láska, která také učinila, aby náš velký přímluvce sv. Prokop vyprosil nejen tuto milost – pochopení čisté lásky k Ježíši Kristu a k duším – ale i záchranu mého dítěte. Po Bohu tedy patří vděčnost i jemu, Božímu služebníku.

Zachránění života Anny Strakové

Paní Anna Straková byla správkyní statku v Horosedlích (zde byl statek paní Maximiliány z Talmberka). Byl velmi vážně ohrožen její život. V této beznadějně situaci se obrátila s důvěrou o přímluvu a pomoc ke sv. Prokopu, jehož celý život uctívala. V poslední chvíli přišla Boží pomoc. Toto zachránění života se stalo r. 1715.

Náhlé uzdravení Josefa Rušila

Jeho matka Terezie se vydala z Kutné Hory na pouť na Sázavu, aby zvláště prosila za svého syna, který byl již delší dobu nemocen a byl nucen stále ležet na lůžku. Po vykonané svaté zpovědi si uvědomila, že na tomto místě Bůh konal a koná zázraky na přímluvu sv. Prokopa. S prostou vírou ho prosila o přímluvu u všemohoucího Boha. To bylo r. 1716 na svátek sv. Prokopa. Když doputovala domů, úplně zdravý syn ji čekal ve dveřích.

Uzdravení Kateřiny z Prahy

Kateřina, dcera paní Rosiny Kratochvílové z Prahy, byla r. 1718 uzdravena ze své těžké choroby. Několik týdnů ležela na posteli. Když se spolu s matkou pomodlila k sv. Prokopu a vypila vodu při-

nesenou ze sázavské studánky, ihned ucítila velké uvolnění a okamžitě byla uzdravena.

Uzdravení dcery p. Antonína Šimůnka

Jeho milovaná dcera dostala podivnou nemoc, byla uvržena na lůžko a chřadla. Když přišla na návštěvu její kamarádka, zhrozila se, protože ležela jako mrtvola, celá vyzáblá a bez jakéhokoliv zájmu. Kamarádka, která se vrátila z poutě ze Sázavy, povzbudila ji tím, kolik velkých divů se stalo na Sázavě a v okolí na mocnou přímluvu sv. Prokopa. Nemocná, povzbuzena ve víře, svolila ke společné modlitbě, pokořila se před Bohem za všechny své minulé hříchy a potom se s vírou napila vody z prokopské studánky ze Sázavy. Hned vstala a pocítila velký hlad. Obě kamarádky velebily Boha, že na přímluvu svého služebníka Prokopa dělá tak velké divy.

Ochrana při pádu do prohlubně

Vozka, který vezl dítě ze Sázavy, zřítíl se u Nechyby do nepřístupné rokle nad Sázavou. Když padal i s dítětem, s vírou zavolal o pomoc ke sv. Prokopovi, kterého vroucně ctíl. Dítě i on zůstali bez vážného úrazu. Pln vděčnosti děkoval Bohu a jeho služebníku Prokopovi za záchranu svého života i dítěte. To bylo r. 1738.

Podobné příhody byl svědkem o dva roky později farář Josef Löbel z Horních Krut, když se vracel ze svatoprokopské pouti. I tu sv. Prokop oslavil všemohoucího Boha jako mocný přímluvce trpících a těch lidí, kteří se octli v nebezpečí života.

Uzdravení Bohuslava Slanského

Dotyčný měl delší dobu velké bolesti nohou. Konal upřímné pokání před Boží tváří, s vírou se modlil k ukřižovanému a vzkříšenému Spasiteli. Potom se obrátil o přímluvu i k sv. Prokopu a pomazával

svatoprokopskou vodou nemocné nohy. Ucítil prudké horko a najednou bolesti odešly. To bylo r. 1766.

Uzdravení zraku

Jiří Jan Ambelang, zámečnick v Radboří u Kolína, byl uzdraven r. 1767 z velmi slabého zraku. To se stalo, když se s vírou napil vody z posvátného koflíku v chrámě na Sázavě. Předtím však vykonal dobrou svatou zpověď a rozhodl se ve svém životě postavit na první místo Boha a hledat upřímně každý den jeho vůli.

Osvobození od ledvinového kamene

Martin Holub ze vsi Vršice u Zásmuk trpěl bolestmi od ledvinového kamene. Velké potíže měl při močení. Když přišel do chrámu, byl v kázání velmi usvědčen ze svých hříchů, ale i povzbuzen svědectvími o uzdraveních, která se stala tu v sázavském chrámu. Vnímá, že by měl vykonat dobrou svatou zpověď, ale připadl na něho velký strach. Vzpomněl si, že kazatel říkal, že sv. Prokop vyprošuje slabým a bázlivým odvahou. S vírou o ni poprosil sv. Prokopa. Během několika okamžiků byl naplněn odvahou. Přišlo mu slovo: „Měl jsi odvalu hřešit, měj i odvalu konat pokání!“ Přistoupil do řady u zpovědnice a po dobře vykonané zpovědi mu odpadl kámen ze srdce. Potom se s vírou napil svatoprokopské vody z posvátného koflíku a brzy přišlo prudké nutkání k močení. Ostrý kamínek vyšel a od té doby neměl žádné potíže. Z vděčnosti každý rok chodil poděkovat Pánu Bohu na toto posvátné místo, kde zakusil Boží dotek nejen na těle, ale i na duši, a to skrze mocnou přímluvu sv. Prokopa.

UZDRAVENÍ A VOTIVNÍ UPOMÍNKY NA TOTO UZDRAVENÍ DAROVANÉ KLÁŠTERU

Zanechání pěti votivních památek za různá uzdravení

Roku 1711 se ohlásili v klášteře sv. Prokopa mnozí věřící, děkující za pomoc a přispění světcovo v různých nemocích, a přinášeli votivní tabulky. Byly to zejména: dcera paní Veroniky Robenšteinové z Kutné Hory, paní Ludmila Placedová, Anna Fikhonová ze Zásnu, Ludmila Dobrotivá z Rakovníka. Ferdinand hrabě z Valdšteina věnoval votivní desku na poděkování za vyvážnutí z nebezpečné nemoci.

Uzdravení z rakoviny

Anna Maria Ambalia, rozená hraběnka ze Šternberka, choť Jana Maximiliána hraběte z Götzu, byla roku 1708 uzdravena z bolesti prsu. Když lékař upozornil na vážné nebezpečí, přišel na ni velký strach, že má rakovinu a že zemře. Vzpomněla si na jistou ženu, která měla podobné symptomy a už několik týdnů je na hřbitově. S vírou se obrátila na Pána Ježíše Krista, opřela se o jeho zaslíbení v evangeliu. Rozhodla se, že chce změnit svůj vlašný život, a prosila v tom o přímluvu a o pomoc sv. Prokopa. Po vykonání pouťi na Sázavu a po upřímné zpovědi byla uzdravena. Z vděčnosti za toto uzdravení věnovala sázavskému klášternímu kostelu stříbrné prsy na votivní desce.

Uzdravení z prudkých bolestí hlavy

Roku 1716 byla uzdravena z prudkých bolestí hlavy paní Anna Skorkovská. Předtím konala pokání za svou vlašnost a lhostejnost o spásu své duše. Děkovala Bohu, že na ni dopustil tyto bolesti, a potom

vykonala pouť na Sázavu. V kryptě, kde byl pochován sv. Prokop, se s vírou modlila za uzdravení. Na tomto posvátném místě, kde sv. Prokop vyhnal 1000 démonů a kde byl pochován, ucítila Boží zásah a byla okamžitě uzdravena. Z vděčnosti za uzdravení obětovala obraz hlavy na tabulce „ex voto“.

Uzdravení sluchu

R. 1716 přišla na pouť na Sázavu paní Kateřina Frommová z Prahy. Postupně se jí ztrácel sluch, takže už byla téměř hluchá. S vírou vstoupila do chrámu. Když zde konala svatou zpověď, neslyšela nic z toho, co jí kněz říkal. S bolestí vešla do krypty chrámu a tam s pláčem prosila o přímluvu sv. Prokopa o uzdravení sluchu. V hlavě najednou pocítila divný tlak a všimla si, že slyší zpěv z chrámu. Když vyšla nahoru do chrámu, poznala, že to není sen, ale skutečnost, že opravdu dobře slyší. Z vděčnosti za to přinesla ještě téhož roku desku se stříbrnými ušima, kterou věnovala chrámu za své uzdravení. Tu se jí dostalo i milosti kajícího a pokání. Otevřel se jí i vnitřní sluch, takže se stala vnímavou k Božímu hlasu a snažila se žít život víry, podobně jako Boží služebník sv. Prokop.

Uzdravení ruky

R. 1716 panu Kubínu Hotmilskému ochrnula ruka po slabé mozkové mrtvici. Protože měl ženu a děti, bylo v rodině potřeba hospodáře, prožíval tedy kvůli ochrnutí velké duševní trápení. Žena ho povzbuzovala, aby se smířil se svou nemocí, a říkala mu: „Buď rád, že to nedopadlo ještě hůře.“ Když vzpomněla zázraky, které se v těchto letech udály na staroslavné Sázavě, přišla mu jiskérka naděje: „I já půjdu a poprosím o přímluvu sv. Prokopa. Když tolika lidem vyprosil zdraví, může i mně.“ Před odchodem na Sázavu se několik dní s vírou modlil a prosil sv. Prokopa o pomoc. Jeho víra rostla víc a víc, až téměř došel k přesvědčení, že Bůh ho uzdra-

ví. V neděli slyšel v místním kostele evangelium o tom, jak Ježíš uzdravoval nemocné a vysvobozoval lidi z otroctví ďábla. Pan farář přitom vzpomněl i zázraky na Sázavě. To jako by mluvil přímo do jeho duše. Za několik dní se účastnil pouti na Sázavu. Když se modlil v kryptě chrámu na místě, kde byl pochován sv. Prokop, uslyšel vnitřní hlas: „Nepochybuj a věř. Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky!“ Jako by slyšel v nitru hlas: „S vírou vzývej jméno Ježíš! Já jsem v tomto jménu odtud i z celé krajiny vyhnal demony a Ježíš to byl, kdo skrze mě uzdravoval a uzdravuje.“ Když p. Kubín s vírou začal opakovat jméno Spasitele, cítil velké horko v ruce i v celém těle. Znovu slyší hlas: „Neboj se. S vírou zvedni svou ruku!“ Udělal to. Ach, jsem opravdu zdravý! Slzy radosti a vděčnosti zalily tvář pana Kubína Hotmilského. Na poděkování za své uzdravení věnoval sázavskému chrámu stříbrnou ruku v malém provedení.

Uzdravení hlavy, uší a nohou

Na podzim roku 1715 onemocněla téměř ze dne na den slečna Eleonora z Valdštejna. Nastala u ní bolest v hlavě, v uších jí začalo zvonit, takže i tímto se bolest hlavy zvětšovala. Divná nemoc zachvátila i obě nohy, takže bolest provázela každý krok. Lékař, který se staral o rodinu Valdštejnů, kroutil hlavou nad podivnou chorobou. Po poradě s dalším kolegou, kterého pokládal za jednoho z nejlepších lékařů v Praze, došli k závěru, že s podobným případem se ještě nesetkali. A rodinný lékař, který byl hluboce věřící, nastínil, že se mu zdá, že kořen nemoci bude duchovní. Oba se snažili dělat pro uzdravení mladé ženy, co mohli, ale nic nezabíralo. Když bolesti neodcházely a lékař se svou vědou byl u konce, řekl slečně: „Doporučil bych vám ještě jeden prostředek k vašemu uzdravení. Myslím, že byste si měla vykonat upřímnou svatou zpověď, pokud možno celoživotní. Vykonat pouť ke sv. Prokopu a poprosit ho o přímluvu za uzdravení.“ Slečna se nejprve bránila,

ale den ze dne v ní dozrával plán, že půjde na Sázavu. Rodiče s povděkem přijali její rozhodnutí. V bryčce tažené dvěma koňmi ji přivezli k Sázavskému klášteru. Tu jí pomohly dvě služebné dostat se do krypty chrámu. Ještě předtím vykonala životní svatou zpověď a pocítila, jako by se na duši něco uvolnilo. Chtěla se intenzivně modlit, ale ono to nějak nešlo. Nebyla schopná se pomodlit ani Otčenáš. Tu slyšela vnitřní hlas: „Toto místo jsem si já, Spasitel vyvolil, já jsem poslal svatého Prokopa, abych tu skrze jeho víru mohl uzdravovat a osvobozovat z otročských démonických pout. Tvoje nemoc je důsledkem toho hříchu, skrze který do tebe démon vešel. Chceš konat pokání, chceš se odřeknout démona, který tě trápí?“

Ona pak říká: „Odpověděla jsem: ‚Ano, Pane Ježíši! Prosím tě pro víru a svatost sv. Prokopa, osvobod' a uzdrav mne hříšnou!‘ V tu chvíli jako by něco prasklo hluboko v mém nitru a celé mé tělo bylo zalito zvláštním teplem, v uších zazvonilo, jako by v nich něco prasklo, oběma nohama jako by proletěl blesk a najednou žádné zvonění v uších, žádná bolest hlavy a žádné bolesti v nohou. Neudržela jsem se a začala jsem plakat radostí nad touto hodinou milosti a z vděčnosti jsem chtěla tancovat a zpívat dobrotivému Spasiteli Ježíši Kristu, že mě miluje, že za mne zemřel, že v jeho ranách je moje uzdravení. Nebyla jsem schopna slova. Tu radost se mnou sdílely i služebné, když zjistily, co se stalo. Tu radost pak sdíleli i moji rodiče, kteří hned z vděčnosti nechali udělat stříbrný obraz hlavy, uší a nohou a věnovali jej sázavskému chrámu.“

Uzdravení nohy

Začátkem června r. 1716 Athanasia Barbora Šmerovská utrpěla úraz na pravé noze. Když se rána zahojila, stále zůstávala v noze bolest, takže byla nucena používat berlu. Protože bolest neodcházela, rodiče nevěděli, co by měli učinit, a ani lékař nemohl pomoci. Když slyšeli o zázracích, které se dějí na Sázavě, vyprávěli o nich

i před svou dcerou. Tehdy jí přišla myšlenka, že by se i ona mohla obrátit s prosbou na sv. Prokopa. Na Sázavu přijeli rodiče i s dcerou na voze. Potom jí pomohli dostat se do chrámu. Byli účastní slavnostní mše svaté, při které horlivý kněz mluvil o Spasiteli, který nesl naše nepravosti, a zdůraznil, že v jeho ranách je naše uzdravení, a potom vydával svědectví o některých uzdraveních zde na Sázavě na přímluvu sv. Prokopa. „To mě velmi povzbudilo,“ říká Athanasia. „Jejich víra v Boží všemohoucnost a dobrotu se mi stala přímo návodem na to, co mám udělat i já. Ale trochu bolestně se mne dotklo, když kazatel mluvil o nutnosti pokání a uzdravení především naší duše, neboť citoval slova samotného Spasitele: ‚Co by pomohlo člověku, i kdyby celý svět získal, ale ztratil svoji duši.‘ Cítila jsem, že si musím vykonat dobrou svatou zpověď, rozejít se rozhodně s hříchem. Pak jednat po vzoru Zachea, který nejen přijal Ježíše do svého domu, ale také to, co ukradl, to i vrátil, a dokonce čtyřnásobně. I já chci, aby Spasitel přišel do mého domu, do mé duše, jak o tom kněz naléhavě mluvil ve svém kázání, které pronikalo celé mé nitro. Po svaté zpovědi jsem se belhala se svou berlou dolů do krypty na místo, kde sv. Prokop bojoval proti zlým duchům a zvítězil nad nimi a kde také byl pohřben po životě plném hluboké víry. Kéž by mně dal aspoň na chvíli tu jeho víru, abych i já mohla tak milovat Ježíše a tak ho následovat jako sv. Prokop. V kryptě mi ještě zněla v uších slova z kázání o ceně mé nesmrtelné duše a téměř bych zapomněla na to, proč jsem přišla. Najednou se mi chtělo moc plakat, nahoře lidé zpívali píseň k sv. Prokopu. Styděla jsem se za svůj prázdný život, za svoji lenost starat se o věčné hodnoty, o svoji nesmrtelnou duši. Co kdybych dnes zemřela? Kde bych byla? V nebi, či v pekle? Ach, ale tu jsem si vzpomněla na dobře vykonanou zpověď, ne tak z lásky ke svému Spasiteli, který za mne zemřel na kříži, ale spíš jen pro své očistění, a to kvůli uzdravení mé nohy. Oh, Ježíši, jak mě miluješ! Ty jsi musel dopustit i tento úraz a tyto bolesti, abych se probírala ze svého povrchního a duchovně neplodného života. V duchu jsem stála pod křížem a vnímala Ježíše, který umírá

za mne. Dívala jsem se do jeho tváře a do jeho ran. Připadala jsem si velmi hříšná a nevděčná. Najednou se mi začala nadýmat hrud' a začala jsem plakat. Bože, byl to můj hřích, který tě přibil na kříž. Ty jsi zemřel za mne a za moje hříchy. Ty mě miluješ a ty jsi tady. Jak to řekl kněz v kázání: ‚Ježíš je tu v chrámu, ve svatostánku, tady v kryptě, on stojí u tvých dveří a klepe, a kdo mu otevře, k tomu vejde dovnitř.‘ Řekla jsem v duchu: ‚Ó můj Pane, já ti otvírám, přijď do mé duše, a jestli chceš, tak mě můžeš i uzdravit. Ale když to není k spáse mé duše, tak mě neuzdravuj!‘ A tu jsem slyšela vnitřní hlas: ‚Dej mi svou nemoc, v mých ranách je tvoje uzdravení! Nepochybuj a věř!‘ Ano, věřím ti, můj Pane ... ! V tu chvíli přišel velký vnitřní pokoj a s ním vnitřní radost, na bolest nohou jsem zapomněla, to teplo se rozlilo do celé mé bytosti. Ale co se to se mnou děje! Můj Bože, bolest v noze necítím! Zkusila jsem udělat krok dopředu a neopírat se už o berlu, a ono to šlo. Druhý, třetí krok. Ach, Bože, jak jsi dobrý! A znovu přišel nával pláče, ale pláče radosti a vděčnosti Bohu. To už se mnou radostí plakala i moje maminka. Tatínek nechápavě hleděl, co se to stalo. Na památku za toto uzdravení a z vděčnosti Bohu věnovali moji rodiče na votivní tabulce podobu stříbrné nohy.“

SVATÝ PROKOP, NEJVĚTŠÍ DIVOTVŮRCE MEZI ČESKÝMI SVĚTCI

Jisté je, že sv. Prokop nečinil divy svou mocí. Skrze jeho velikou pokoru a víru spojenou s láskou je působil samotný Spasitel. Pán Ježíš působil tu na Sázavě za života sv. Prokopa a působí zde na jeho přímluvu i po jeho smrti. Důkazem toho jsou desítky uzdravení a osvobození z démonických pout.

Nemoci, ze kterých zde byli poutníci nejčastěji uzdraveni, jsou

tyto: epilepsie, vodnatelnost, slepota, slabý zrak, bolest hlavy. Kromě toho pomáhal těm, kteří se pro svůj hříšný skutek dostali do trestu. Je přítelem hříšníků, ne však ve hříchu, ale potom, když vystřízlivěli. „Jdi a už více nehřeš!“ Dále byly neplodné ženy uzdraveny ze své neplodnosti a ty, které měly těžké komplikace s porodem, obracely se o pomoc ke sv. Prokopovi. Mnozí, kteří se octli v nebezpečí života, byli zázračně zachráněni, když s důvěrou prosili o přímluvu a pomoc sv. Prokopa.

Co se týče potřeb duševních, tak mnohokrát prostý lid prosil sv. Prokopa o osvobození z démonických pout a vlivů. Mnozí takto došli osvobození a mnozí i uzdravení tělesného.

Dále se obraceli na sv. Prokopa lidé svou přirozeností bázliví, ale i ti, kdo byli slabí a bázliví ve své víře a báli se svědčit o Ježíši Kristu jako živém, milujícím a mocném Spasiteli a Pánu. Mnozí zakusili, že se jim dostalo statečnosti a udatnosti.*

* V univerzitní knihovně pražské je rukopis z 18. století (sign. II. E. 5), v němž jsou zapsány zázraky, které se staly v klášteře sv. Prokopa na Sázavě, a svědectví lidí, kteří obdrželi na jeho přímluvu mnohé milosti.

Svatý Prokop aktuálně

P roč v dnešní době už neslyšíme o vyslyšených prosbách a zázracích na přímluvu sv. Prokopa? Není tím vinen svatý Prokop, ale my.

Přece si ale připomeňme zázračné vyslyšení prosby dosud žijící ženy, která svědčí:

„Když můj syn měl už čtyři roky a dosud nemluvil, navštívila jsem odborného lékaře v pražské nemocnici. Byl tam pak zanechán k odbornému vyšetření. Po několika dnech, když jsem si přijela pro dítě, byla mi oznámena velmi smutná zpráva, že chlapec má zasažena určitá centra v hlavě, nikdy se nenaučí rozumně mluvit a vyroste z něho postižený (debilní) muž, který jednou skončí v ústavě pro takové ubožáky. Plná bolesti v duši jsem jela domů vlakem z Prahy přes Čerčany a nebyla jsem schopná se ani chvíli ztišit na modlitbu. Přišla mi však vzpomínka na Sázavu a sv. Prokopa. Nevysedla jsem, abych jela domů, ale pokračovala vlakem na Sázavu. Plná bolesti jsem ani nevnímala lidi, klášterní brána byla uzavřena, do chrámu ani na nádvoří jsem se nemohla dostat, a tak jsem stála chvíli u brány a snažila se trochu zklidnit a poprosit sv. Prokopa za dítě, které se mě drželo mlčky za ruku. Tam mi přišla myšlenka: „Vrať se zpět ke starému nádraží!“ Neuvažovala jsem, byl to silný vnitřní hlas. Když jsem se vrátila, všimla jsem si svatopropokopské kaple i se studní. Přišla jsem ke kapli, chytila se železných mříží a dívala se chvíli na obraz sv. Prokopa. Vzpomněla jsem si samovolně na některé zázraky spojené se sv. Prokopem, o kterých jsem slyšela jako dítě od

své maminky. Začala jsem s vírou vzývat jméno sv. Prokopa, chlapce jsem pustila a oběma rukama jsem se chytila mříže, začala jsem vzlykat a slzy mi prudce tekly z očí. Velká bolest, kterou jsem měla, se začala měnit v hluboký pokoj: „Pane Ježíši, který jsi činil zázraky a činíš je skrze své svaté, zachraň, uzdrav toto dítě pro zásluhy služebníka Prokopa!“ Ta prosba nebyla ani tak řečena ústy jako hluboko v srdci. Pokoj ještě víc zaplavil mou duši, bylo mi dobře, cítila jsem tento zvláštní pokoj, ale tu jsem si vzpomněla na svého chlapce. Otočila jsem se a on hleděl upřeně a spokojeně na mě! Otevřela se mu ústa a klidně a přirozeně řekl: „Mama!“ Při další prohlídce lékaři trvali na svém: „Dítě sice začalo mluvit, ale podle odborných vyšetření zůstane psychicky postiženo.“ Znovu jsem přišla na toto místo a prosila Božího Syna Ježíše Krista pro zásluhy sv. Prokopa o uzdravení! Od té doby už uběhlo 40 let, chlapec žádné následky neměl. Maturoval a zastává zaměstnání dost náročné na psychiku. Pane Bože, kdykoliv si na to vzpomenu, děkuji Ti za tento zázrak, který jsi udělal na mocnou přímlovu svatého muže ze Sázavy!“

Světcí se v nebi nemění, nestárnou a nemění své city. Tak jako sv. Prokop dříve miloval Čechy, tak je miluje i nyní. A tak jako se dříve za ně modlil a přimlouval, tak činí i dnes. Jestliže není slyšet o nových zázracích a milostech, pak je vina u nás. My sami jsme se odcizili našemu přimlůvci, zapomněli jsme činit pokání a ptáme se, proč nám nepomáhá. Vraťme se k úctě, jakou k němu měli naši předkové! A on s obrátí k nám! A úcta k sv. Prokopu spočívá v tom: následovat ho v jeho radikálnosti a horlivosti pro Boží království. To, čemu nás sv. opat sázavský učil, je na prvním místě pokání. Následujeme ho tedy v jeho cestě za Kristem, a potom se i my staneme svědky toho největšího zázraku – života Kristova v nás.

SVATÝ PROKOP A DÉMONICKÉ PŮSOBENÍ PO 1000 LETECH

Svatý Prokop je znázorňován, jak křížem pohání ďábla zapřaženého do pluhu a oře s ním brázdu. Od Sázavy-Černých Bud do Chotouně, do rodiště sv. Prokopa, vede v současné době turistická stezka, která začíná roklinou, kterou dle tradice měl sv. Prokop s ďáblem vyorat. Čertovu brázdu je už dnes těžko sledovat až k městu Kouřimi, ale je zřetelná při svém začátku. Když vjíždíme z Uhlířských Janovic do města Sázavy, pak po pravé straně, ještě před tabulí označující obec, stojí sloup a na něm je obraz sv. Prokopa. Světec má zapřaženého ďábla v pluhu a v ruce drží kříž, kterým ďábla pohání. Touto roklinou se dnes do řeky Sázavy vlévá malý potůček. Vypráví se, že po bratrovražedné bitvě u Lipan, kde se mezi sebou navzájem pobila husitská vojska, jejich krev tekla až k Sázavě, aby tu žalovala sv. Prokopovi na tuto smutnou událost.

Z jeskyně na břehu řeky Sázavy vyhnal sv. Prokop tisíc démonů, kteří ji obývali. Na místě, kde byla tato jeskyně, je nyní krypta sázavského chrámu, v níž je sv. Prokop pochován.

Co se týče Čertovy brázdy, mnozí tomu doslova věří, jiní tuto brázdu pokládají za přírodní úkaz. Co se týče vyhnání tisíce démonů z jeskyně, je na to rovněž dvojí pohled. Ale můžeme jít trochu dál. Dvojí pohled je taky na to, co se týče existence démonů. Jenže tady to už má vážné důsledky, nejen pro vztah k Bohu a k Božímu slovu, ale také pro osobní život každého jedince. Myslíme, že dnes je mnoho lidí, pro které existence démonů není jen záležitostí víry, ale je to pro ně konkrétní zkušenost, i když se mnozí z nich za křesťany nepovažují a do kostela nechodí. Sv. Prokop na Sázavě vyháněl z posedlých demony, ale i po jeho smrti tito démoni z těchto ubožáků vycházeli, ať v kryptě, či v areálu kláštera. O tom máme svědectví historie. Ale i v současné době, kdy se mnozí zvláštním způsobem otevřeli vlivu a otroctví zlého ducha,

mohou tito lidé zakusit osvobození skrze víru a pokání. Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i na věky a boj Jeho království s královstvím temna se odehrává v každém srdci. Jistě je mnoho duší ovládaných démonem, který v určité oblasti ovládá nejen jejich myšlení, ale i jejich vůli. Jsou i jiní, a těch je většina, kteří zakoušejí, že určitá oblast jejich duše je znesvobodněna, a jsou tedy závislí na démonické svázanosti. Takoví, a zvláště takoví by se měli obracet na toho, kdo nad ďáblem i jeho demony zvítězil, a tím je Ježíš Kristus, náš Spasitel a Pán. Ten, kdo se obrátil a přijal Krista a zakouší svázanost v určité oblasti, měl by prosit za osvobození z těchto neviditelných duchovních pout. Je možno tak konat kdekoliv, ale jsou určitá místa, kde je prostředí živé víry nebo v minulosti byla tato místa touto vírou proniknuta, a zde zpravidla dojde k osvobození. Co se týče naší vlasti, je to na prvním místě Sázava a svatý Prokop s ní duchovně srostlý. On i jiní Boží služebníci, kteří žili životem víry, po svém pozemském životě už obdrželi korunu věčné slávy v novém životě. Jejich tělesné schránky zpravidla už dlouho odpočívají na určitých místech a čekají zde vzkříšení, proměnění a oslavení. Proto chováme k ostatkům těchto Božích služebníků úctu. Tím vzdáváme úctu jejich nesmrtelné stránce, jejich duchu, který je už u Pána ve slávě. Oni jsou našimi staršími bratry, oni se za nás před Božím trůnem přimlouvají. Úcta k nim není něco, co nás odděluje od Krista, který je naším jediným Spasitelem a naším osobním Zachráncem. On zemřel za každého z nás osobně a každý z nás Ho musí osobně přimnout, protože v nikom jiném není spásy (srov. Sk 4,12).

Za nás nezemřel žádný svatý, a i když zemřel, tak nás nespasil, a tím méně není naším spasitelem nějaký guru či nějaký učitel jógy nebo bojového umění, či nějaký hrdina a reformátor, ať politický, či náboženský. Tajemství církve nám ukazuje jednotu těch, kteří přijali Krista a přijali Jeho ducha. Boží slovo říká: „Kdo nemá Kristova ducha, ten není Jeho.“ (Řím 8,9b) Svatí jsou nám vzory, jak realizovat Kristovo evangelium, jak konkrétně žít v určitých

situacích z víry v Krista a jak se nechat vést Duchem Svatým. Jak rozlišovat duchy a hlavně jak bojovat s hříchem, který je v nás (starý člověk), jak se vypořádat se systémem světa a s duchem klamu.

Takovým bojovníkem víry je v našem národě svatý Prokop, který je srostlý s počátkem křesťanství u nás, ale i s naší národností a kulturou.

Jistá osoba, nadaná malířským uměním, znázornila sv. Prokopa aktuálně pro naši dobu. Svatý Prokop stojí jako vážný mnich s bílou bradou a v ruce drží cyrilometodějský kříž, který symbolizuje nejen vztah ke Kristu, ale i duchovní sjednocení s našimi slovanskými věrozvěsty, sv. Cyrilem a Metodějem. Na kříži je řecký nápis IC–XC, NIKA. Znamená to: Ježíš Kristus je vítěz! Ano, vítěz nad silami temna. A ten, kdo je s Ním spojen a v Něm zakořeněn, ten také zakouší toto pravé vítězství nad lží, systémem lži, nad duchem lži a smrti. Kříž je tady napojen na pluh, který je zaryt do země. Spřežení je divné, démon smrti je vyobrazen smrtkou s kosou a injekční stříkačkou. Ta symbolizuje vraždy, potraty, eutanazii, sebevraždy. Vedle ní je maskot s kytarou, s vyceněnými tesáky a symbolickým číslem antikrista 666. Na kytaru jsou napojeny čtyři symboly satanismu a vedle je konopí, symbol démona narkomanie. Před smrtkou je v zemi zapuštěný kruh se symboly zvěrokruhu a horoskopických znamení. Vedle je zapřažen čínský drak se symboly jinu a jangu, zastupující východní pohanství. Rovněž je tu lotosový květ symbolizující pseudoduchovní cestu jógy spojenou s hinduismem a s jeho guruy – avatary, kteří pro sebe vyžadují božskou úctu. Vpředu je kozoroh, vodnář a škorpión – symboly spojené s věštěním a magií.

Toto všechno symbolizuje království zla a falešného duchovna, které vede do záhuby. Za tím vším jsou i střípky pravdy, jak přiznává Druhý vatikánský koncil. Pro tyto střípky máme mít úctu k těmto lidem, ale bohužel za celkovým systémem pohanství stojí duch lži. Ten nechce dovolit, aby bylo těmto lidem v moci hlásá-

no evangelium (Mt 28,20) a aby tyto duše byly zachráněny. Naším úkolem není vymýšlet teorie o alternativních cestách spásy pohanů, ale je naší povinností, aby náš národ a celá Evropa, která má křesťanské kořeny, se vrátila ke svému pevnému základu, a tím je Kristus. Jedině On je naše záchrana, a ne falešná úcta (zjevná či skrytá) a otevírání se démonům, jak se to děje dnes.

My jsme povinni hlásat Krista a evangelizovat, aby duše byly zachráněny. Ale my místo toho, abychom konali misii pohanům, otvíráme sami sebe novopohanskému tlaku, který směřuje k likvidaci živé víry v Krista. Neslané a nemastné křesťanství není pro peklo žádnou hrozbou, naopak, orá pro něj brázdu a zapřažení jsou oklamání a teoretizující křesťané. Je tedy otázka v životě každého z nás: Kdo orá brázdu, komu a s kým? A tu je vzorem svatý Prokop! On žive vírou, svou pokorou a sebekázní přemohl síly hříchu a temna. Zapřáhl je do pluhu, takže sloužily Božímu království a nakonec i jemu.

Obraz dnešního křesťana by byl asi takový: Ďábel stojí za pluhem a má nás spoutané určitými závislostmi. On orá brázdu, ne pro Boží, ale pro své království, království zla a smrti.

Proto musí nastat v tvém životě změna. Ty máš vládnout, spolu s Kristem a skrze Jeho kříž, nad hříchem a démonickými závislostmi. Pokud tuto zkušenost budeš mít, nebudeš diskutovat o Čertově brázdě na Sázavě, či o vyhnání tisíce démonů.

Masmédia nám vnucují nejen nečistotu, ale i perversitu, a to už malým dětem. Dále propagují a vnucují, skrze filmy a své hrdiny, všechny formy okultismu, počínající bílou magií, „nevinným“ věščením, horoskopy, kondiciogramy, proutkařstvím, akupunkturou, akupresurou, orientálními masážemi, homeopatií, „uzdravujícími energiemi reiki“, budováním struktur New Age ve školství, medicíně, kultuře, umění, obchodu a nakonec končící u mnohých v černé magii a satanismu.

Na obrázku v pozadí je nedostavěný sázavský chrám, na druhé straně obrázku tato modlitba:

Sv. Prokop, který spoutal a zapřáhl do pluhu mocnosti temna

*Pane Ježíši Kriste, který jsi za mě zemřel
a za mé hříchy prolil svou krev,
na mocnou přímluvu svatého Prokopa
osvobod mě od démonické závislosti ...
(alkoholu, drog, hracích automatů, pornografie,
homosexuality, cizoložství, onanie, astrologie,
horoskopů, spiritismu, magie, věštění a jiných
neopohanských pout).
Amen.*

Tuto modlitbu se mohu modlit sám, kdekoli je ji možno pomalu a uvědoměle opakovat a jmenovat jenom tu závislost, která se mne týká. Pokud si udělám pouť na Sázavu, mohu se ji modlit v areálu kláštera, v chrámu u některé ze soch sv. Prokopa či v kryptě, kde vyhnal tisíc démonů. Také si mohu donést vodu ze studánky a pít ji s vírou v chrámu či na místě, kde je pochován sv. Prokop. Tu je třeba víra, víra biblická, kristologická, víra živá, ne mrtvá víra, ani ne magická. Zakusíš i ty zázrak a nebudeš diskutovat o existenci démonů či o Boží moci. Ty sám budeš mít zkušenost s Boží mocí a Boží láskou.

Ježíš udělal všechno pro tvou spásu a pro tvou svobodu, ale **krok musíš učinit i ty. Přijmout Ho, jako svého osobního Spasitele a Pána a odřeknout se všech démonických závislostí.**

Dotatek

ŽÁDOST O UDĚLENÍ ODPUSTKŮ

Apoštolská penitenciárie
prot. N. 2/03/I

Nejmilostivější Otče,

blíží se den 25. března, 950. výročí blažené smrti, den, kdy z tohoto světa odešel k nebeskému Otci Prokop, jehož Sv. otec Innocenc III. připočítal mezi svaté dne 4. července 1204.

Svatý Prokop opustil ženu i syna, což byla pro něj nelehká oběť, a na Sázavě v Čechách se věnoval životu poustevníka. Poté na tom-též místě založil klášter, jemuž stál v čele, a slavil zde bohoslužby podle byzantského obřadu a ve slovanském jazyce.

Je jisté, že věřící křesťané obojího ritu uctívají podivuhodnou památku tohoto poustevníka a nebeského spolupatrona české země a cítí, že skrze tuto úctu jsou přiváděni k tomu, aby toužili po svatosti a s pomocí Boží milosti jí dosahovali.

Proto níže podepsaný žadatel Metoděj R. Špiřík, představený „Delegatury sv. Prokopa“ řádu sv. Basila Velkého v České republice, za laskavé podpory Jeho Eminence Miloslava kard. Vlka, spolu se svými bratřími a s věřícími celé křesťanské komunity na Sázavě, rozhodl, aby se konaly zvláštní aktivity zaměřené na prohloubení zbožnosti, katolického vzdělávání a skutků lásky.

Toto pak s nejvyšší úctou předkládají Tvojí Svatosti, zároveň tak dokládají své přijetí závazků poslušnosti synů k otci a cítění hierarchického společenství a žádají, abys laskavě udělil dar odpustků na

povzbuzení pro ušlechtilé přijetí a konání těchto skutků a zároveň i jako odměnu za ně.

ODPOVĚĎ APOŠTOLSKÉ PENITENCIÁRIE

Dne 15. ledna 2003

Apoštolská penitenciárie, z pověření Sv. otce, ochotně uděluje všem věřícím:

§1. *Plnomocné odpustky*, kterých mohou věřící dosáhnout ve farním kostele na Sázavě za obvyklých podmínek (totiž svátost smíření, přijetí eucharistie a modlitba na úmysl Sv. otce), s duší oprostěnou od náklonnosti k hříchu:

- 1) pokud budou zbožně přítomni nějakému posvátnému úkonu, nebo se alespoň pomodlí modlitbu Páně a vyznání víry:
  - a) dne 25. března 2003, kdy Jeho Em. Miloslav kard. Vlček slavnostně zahájí oslavy výročí uložení ostatků sv. Prokopa do krypty farního římskokatolického kostela,
  - b) dne 4. července 2004, kdy budou oslavy slavnostně zakončeny,
  - c) jednou v průběhu tohoto výše vymezeného časového období, v den, který si každý věřící může libovolně zvolit,
  - d) vždy, když se zbožně účastní vzpomínkových procesí ke cti tohoto světce na území této farnosti;
- 2) vždy, když se zbožně účastní vzpomínkových obřadů, kterým bude předsedat J. Em. kardinál, metropolita pražský, osobně, nebo místo něho jiný biskup.

§2. *Částečné odpustky* vždy, když se srdcem zkroušeným se budou zbožně věnovat konání skutků milosrdenství, pokání nebo evangelizace, které farář navrhl a J. Em. kardinál metropolita schválil,

lil, nebo když budou zbožně recitovat modlitbu k počtě světce, která byla řádně schválena.

Tato listina je platná.
Ať jí nic nebrání.

DVOJÍ JUBILEUM SV. PROKOPA

Tento list byl rozeslán několik týdnů před započítáním jubilea na biskupské úřady v Čechách, na Moravě a na Slovensku.

Víme, kolik milostí přinesla našemu národu na konci 2. tisíciletí desetiletá duchovní obnova, jejíž viditelným plodem byla změna politického systému (svatořečení Anežky České). Před několika měsíci jsme vstoupili do 3. tisíciletí a na jeho prahu nás zastihují dvě svatoprokopská výročí: 950 let od jeho smrti na Sázavě, které si připomeneme 25. 3. 2003, a 800 let od jeho svatořečení 4. 7. 2004. Věříme, že i tato dvě jubilea se stanou v začínajícím tisíciletí pevným bodem pro hlubokou vnitřní obnovu nejen pro nás křesťany, ale i pro celý národ. Sv. Prokop a jeho duchovní synové jsou spojeni se severními Uhry, tj. dnešním Slovenskem. Kéž toto požehnání z obou jubileí zasáhne i náš bratrský národ Slovenska.

V tomto období od 25. 3. 2003 do 4. 7. 2004 bude možná k poutím na Sázavu. Každou sobotu je pro poutníky připraven duchovní program (česká a staroslověnská liturgie s poutním kázáním).

Svatý Prokop je úzce spojen se sv. Cyrilem a Metodějem, tedy s obnovou cyrilometodějského dědictví a tradice v Čechách, především založením slovanského kláštera na Sázavě. Podle některých historiků byl sv. Prokop pravděpodobně vysvěcen na Moravě či v Uhrách, a to podle staroslověnského obřadu. V té době byli v Čechách, na Moravě i v Uhrách kněží obojího ritu. V Uhrách bylo ještě na počátku 13. století více basilánských klášterů s východním

obřadem než klášterů latinských (viz list papeže Innocence III. z roku 1204 uherskému králi Imrichovi).

Svatý Prokop mezi asi 25. a 30. rokem svého života prožil vnitřní obrácení, které vyústilo do rozhodnutí opustit rodinu a své nejbližší a nastoupit cestu radikálního následování Krista jako mnich a poustevník. Když se nakonec usadil na Sázavě, přidali se k němu mladí muži, kteří chtěli žít podobným životem. Tu založil nejprve osadu poustevníků, později klášter.

Za jeho života i po smrti ho Bůh oslavil četnými divy a zázraky. Svatoписec svědčí: V den jeho kanonizace „mnozí slepí nabyli zraku, malomocní byli očištěni, nemocní uzdraveni, posedlí osvobozeni, zajatí propuštěni, hlušší sluchu navraceni, němí nabyli řeči a jiní a jiní nemocní byli uzdraveni pro zásluhy svatého otce Prokopa. Když pak byl otevřen jeho hrob, linula se z něho přepůvabná vůně, takže všichni přítomní byli uvedeni v úžas a údiv. Tu kardinál Guido zhlédnuv tyto zázraky a sepsav je, v přechytných směrech klášter sázavský vyznamenal.“

Připomeňme si některé zázraky:

1. záchrana panoše trápeného zlým duchem,
2. šílený byl uzdraven, když se napil z koflíku sv. Prokopa,
3. uzdravení posedlého děvčete,
4. vymítnutí ďábla z posedlého,
5. uzdravení prosících nemocných, zvláště slepé ženy,
6. ochrnutá žena, čtyři roky slepá, uzdravena o Vánocích na hrobu sv. Prokopa,
7. uzdravení nemocné ženy úředníka prostřednictvím Jimrama,
8. uzdravení panoše v den 4. července u hrobu světce,
9. slepý byl uzdraven v čase pohřbu světce,
10. vzkříšení utopeného,
11. vzkříšení mrtvého hochy u tumbly (breviář svatojiřský),
12. div zamrznutí řeky v létě a záchrana dvořana Labeše,
13. mnich Fabián zachráněn pod sesutou zdí,

14. záchránění chlapce z močálu,
15. zjevení papeži Innocenci III. týkající se Prokopovy kanonizace,
16. sv. Prokop se čtyřikrát zjevuje opatu – Němcovi a vyhání ho berlou ze svého kláštera.

Během devíti století se stalo mnoho zázraků na přímluvu sv. Prokopa. Začátkem 18. století před vypuknutím moru v Čechách bylo na obraze v chrámu, kde má sv. Prokop zavřené oči, vidět, že je otvírá a jimi mrká. Tu zprávu roku 1764 přísežně podepsalo 86 svědků. Událost vyšetřovala i komise z arcibiskupské konzistoře. Tito, když na vlastní oči shledali zázrak, zvolali: „Satis es sancte pater... Dosti již, svatý otče!“ Padli na kolena a referovali o tom na konzistoři v Praze.

Sv. Prokop se svým atributem – ďáblem na řetězu – výmluvně hovoří o duchovním boji a o vítězství nad silami temna. Kolik lidí je dnes znesvobodněno, doslova zotročeno, a potřebují pomoci nejen skrze moderní medicínu, ale především skrze Boží milost, aby tak byli osvobozeni z těchto duchovních pout. A právě zde je svatý Prokop mimořádně aktuální světec, je naším starším bratrem v Kristu, který získal osobní zkušenost v oblasti vnitřního duchovního boje. On může mnohým vyprosít Boží milosti, aby byli osvobozeni ve všech vrstvách své bytosti a mohli získat pravou svobodu dětí Božích a plně pochopit podstatu evangelia a křesťanství.

OSTATKY SV. PROKOPA

Sv. Prokop zemřel 25. 3. 1053 a jeho tělo odpočívá v kryptě sázavského chrámu. Dne 29. 5. 1588 byly z rumiště zbořené krypty vyzdvíženy určité ostatky a převezeny do Prahy, do chrámu Všech svatých na Pražském hradě. Slavnostního průvodu se zúčastnil ar-

cibiskup Martin Medek a rovněž císař Rudolf II. Roku 1669 navrátil Sázavskému klášteru pražský arcibiskup Sobek rámě sv. Prokopa, které bylo předtím uchováno ve velechrámu sv. Víta. Tato zdánlivá maličkost vedla k oživení starobylé úcty k sv. Prokopu a davy poutníků opět začaly proudit na posvátnou Sázavu.

Dne 25. 3. 2003 bude obnoven Prokopův hrob na Sázavě, v kryptě chrámu. V nedávné době (1988) byly pomocí moderní techniky prozkoumány ostatky sv. Prokopa na Pražském hradě u Všech svatých. Prof. Em. Vlček z nich zverifikoval lebeční kost, která je pravá, a zbytek ostatků třeba hledat v kryptě sázavského kláštera. Kromě ostatků, které zůstaly pod betonovou dlažbou v kryptě na Sázavě, budou ještě vloženy do čelního oltáře v kryptě další verifikované (identifikované) ostatky. Tak bude po 415 letech u příležitosti 950. výročí smrti a pohřbu sv. Prokopa znovu obnoven na Sázavě jeho hrob.

VZTAH SV. PROKOPA K NITŘE A K SV. SVORADOVI

Mezi sv. Prokopem a sv. Svoradem je mnoho společného. Oba byli mniši, a také zároveň poustevníci, oba pokračovatelé odkazu sv. Cyrila a Metoděje, oba měli vztah k slovanské liturgii a oba žili ve stejné době. Sv. Prokop zemřel r. 1053 na Sázavě a sv. Svorad asi o 20 let dříve na Soboru u Nitry. Svorad přišel do Nitry kolem roku 1020 z jižního Polska, kde v tomto období byl pronásledován slovanský obřad Boleslavem Chrabrým.

Podle některých historiků sv. Prokop svoji mnišskou formaci prožil v některém ze slovanských klášterů v Uhrách. To byl pravděpodobně klášter na hoře Soboru u Nitry. Ve východní tradici se mnich může stát poustevníkem zpravidla až po 10 letech společného života v klášteře. Sv. Prokop toto období desetileté zkoušky prožil pravděpodobně v letech 1010–1020, když měl 25–35 let. Potom kratší

čas poustevničil zřejmě na Soboru. Zde se nejpravděpodobněji setkal se sv. Svoradem. Později byl na svou žádost poslán do Čech, kde v poustevničení pokračoval a kde toužil po vzoru z Uher vybudovat slovanský monastýr se slovanskou liturgií. Kronikář poznamenává, že žáci sv. Prokopa se uchýlili dvakrát do Uher (Slovensko), a to v r. 1056–1061 a podruhé natrvalo roku 1097. Sv. Svorad přišel na Sobor už jako mnich poustevník. Měl už malou schimu, což dnes zhruba odpovídá našim časným slibům. Věčné sliby složil do rukou představeného Filipa, který mu zároveň dal řeholní jméno Andrej (např. sv. Cyril jako mnich přijal velkou schimu 40 dní před smrtí). Protože už předtím měl požadovanou mnišskou formaci i poustevnickou praxi, byl představeným brzy na vlastní žádost vyslán do poustevny.

Ve východní mnišské praxi zkušený poustevník dostává učně, tzv. poslušníka, a tím mu byl Beňadik. Biskup Maurus svědčí, že v době postní se Svorad držel východní postní praxe podle poustevníka Zosima. Toto také dosvědčuje, že byl slovanským, nikoliv latinským mnichem, a také to nepřímo dosvědčuje, že klášter na Soboru byl ještě v té době slovanským. Kdy přestal být slovanským a stal se latinským, nelze přesně historicky dokázat. Uherští panovníci tolerovali a podporovali obojí obřad. R. 1047 uvádí Ondřej I. do slovanského kláštera na Vyšehradě u Ostřihomi basiliany z Kyjeva.

Fr. Ekert (Církev vítězná, 1896) tvrdí, že po odchodu slovanských mnichů ze Sázavy do Uher zůstali slovanští mniši na hoře Soboru u Nitry ještě asi 100 let. Tito mniši měli duchovní zakořenění v mnišské tradici, za kterou stál církevní otec a učitel církve sv. Basíl Veliký a nikoliv sv. Benedikt. Z této duchovní tradice vyšli i sv. Cyril a Metoděj, a převzali ji i jejich duchovní synové. Zůstává ale pravdou, že v některých benediktinských klášteře na území Čech (Břevnov, Ostrov), na území Moravy (Hradisko u Olomouce, Rajhrad) a území Uher (Slovensko) byla kromě latinské liturgie užívána také v různých formách liturgie slovanská.

Výrok papeže Innocence III. z roku 1204, že v Uhrách je více klášterů východních (slovanských) než latinských, se vztahoval v té době také na soborský klášter. Tedy Nitra, ač v 9. století očerněna nešťastným Vichingem, si uchovala cyrilometodějské dědictví ve svém soborském klášteře ještě začátkem 13. století. Plným právem se může nazývat městem cyrilometodějským a druhým Velehradem.

VZTAH SV. GORAZDA K SV. SVORADOVI

Dá se předpokládat, že v době byzantské misie (863–885) bylo v Nitře duchovní centrum (seminář) pro výchovu slovanských kněží, žáků sv. Cyrila a Metoděje. Nitra byla knížecí město a druhé mocenské místo po Velehradě. Tu rozhodně byla škola vedená některým z blízkých spolupracovníků sv. bratří. Duchovní centra byla zpravidla tam, kde bylo i mocenské centrum. Že tato škola byla na hoře Saboru, je nejméně pravděpodobné. Zásah Vichinga po smrti sv. Metoděje zasáhl především toto centrum. Zde byli zajati slovanští žáci a vyhnáni z území.

R. 899 bylo obnoveno na Velehradě arcibiskupství a byli vysvěceni 3 pomocní biskupové, z nichž jeden byl zřejmě pro Nitru. Téměř všichni historikové se shodují v tom, že arcibiskupem byl vysvěcen či uveden do úřadu sv. Gorazd. Ne-li dříve, tak nejpozději v této době byla také obnovena slovanská klášterní škola na Saboru. Po pádu centra velkomoravské říše, roku 906 se Gorazd, dle prof. Dvorníka, stáhl na sever zanikající říše na území jižně od Krakova. „Tu ještě koncem 10. století existovala slovanská církevní organizace, která byla pokračováním moravského arcibiskupství ... biskup Prochorius byl také ordinován slovanským metropolitou, který nastoupil po Gorazdovi.“ (Dvorník) Na tomto území jsou nejstarší důkazy liturgické úcty sv. Gorazda, a to v den 17. července. Čili z tohoto území, kde sv.

Gorazd zanechal požehnané ovoce své slovanské misie, pocházel sv. Svorad, který téměř o století později hledá útočiště v slovanském klášteře na Saboru. Pokud by mu nezáleželo na tomto dědictví, mohl se stát latinským mnichem a nemusel by odcházet ze své země do ciziny.

Tolik stručně ke vztahu sv. Prokopa ke Slovensku a sv. Gorazda ke sv. Svoradovi, a všech tří k společným duchovním otcům sv. Cyrilu a Metoději, nyní patronům Evropy.

POŘAD OSLAV

Neděle 23. 3. 2003 v 15 hod. Staroslověnská liturgie v kryptě.

Pondělí 24. 3. 2003 v 16.30 hod. Ekumenické setkání spojené s večírnou s požehnáním pokrmů a pomazáním olejem (večerní chvály byzantského ritu).

Úterý 25. 3. 2003 v 9 hod. Staroslověnská liturgie za účasti ap. exarchy biskupa Ivana Ljavince a **v 11 hod.** pouť kněží Čech, Moravy a Slovenska. Slavnostní liturgii oslavuje apoštolský nuncius Mons. Erwin J. Ender. Před liturgií bude slavnostní obnovení hrobu sv. Prokopa. Na tuto kněžskou pouť jsou srdečně zváni kněží ze všech diecézí ČR a SR.

Poutě na Sázavě**Sobota**

10 hod. mše svatá

11 hod. staroslověnská (byzantská) svatá liturgie

Neděle

10 hod. mše svatá

11.30 hod. staroslověnská (byzantská) svatá liturgie

Příležitost ke svátosti smíření 1/2 hod. před bohoslužbami.

Od 25. 3. 2003 až do 4. 7. 2004, kdy si připomeneme **800. výročí** kanonizace sv. Prokopa, je možno na Sázavě získat plnomocné odpustky.

Spojení na Sázavu

Z dálnice Brno – Praha se asi 45 km před Prahou odbočí podle směrovací tabule s nápisem Sázava (exit Ostředek).

Cestující vlakem tratí Olomouc – Praha přesednou v Kolíně směrem do Ledečka. V Ledečku přesednou do vlaku na Sázavu (směr Čerčany).

Poutníci cestující tratí z Českých Budějovic do Prahy přesednou ve stanici Čerčany na vlak do Sázavy.

Z Prahy je možné použít metra na konečnou stanici A – Skalka a odtud jezdí autobusová linka č. 382 přímo na Sázavu.

Telefon 222 220 364

**Svatý Prokop
dělostřelce**

Z dobových pramenů zpracovali otcové OSBM
v Sázavském klášteře

Vydal
Řád sv. Basila Velikého v ČR v Sázavě
v jubilejním svatoprokopském roce 2003
k 950. výročí požehnaného úmrtí sv. Prokopa Sázavského

Sazba a tisk Matice cyrilometodějská s. r. o.
V MCM s. r. o. xxx. publikace, 1. vydání
Olomouc 2003

Doporučená cena 98 Kč

ISBN 7266-